

baretta

magazine

NUMMER 11 • FEBRUARI 2021

Lisa Gustafsson

The Wayfarers / Hendix / Janne Mossberg

Så var det dags för ännu ett nytt nummer av Baretta Magazine, det fjärde i ordningen sedan Corona vände hela världen upp och ned, och den är inte slut på eländet än på ett tag. Visst lär man sig att leva med det, men det är inte kul på något sätt. Ibland har jag funderat på om livet inte hade varit mycket bättre idag om jag fastnat för tv-spel och varit van att sitta hemma i soffan och spela spel mot liktänkande på andra sidan jorden. Då hade kanske inte så mycket varit annorlunda.

För mig hade det dock inte varit något liv. Personligen uppskattar jag att träffa och umgås med människor, gärna ut på restauranger eller livemusikställen. Kunna ladda upp för en konsert med lite mat och tjat med goda vänner. Det är något det varit bristvara på länge nu, riktigt surt är det, men egentligen är det lite förmåtet att gnälla över det. Det finns de som har det mycket värre. Då tänker jag på musiker, ljud- och ljudtekniker och deras företag. De arenor och krogar som i många år varit oaser att söka sig till för att få uppleva livemusik. För så är det, musiken är som bäst live. Många har det tufft därute och vår regering bryr sig som vanligt inte om kulturen, eller våra krogar och restauranger. Det har de på allvar visat under denna pan

Jag hoppas att våra restauranger, övriga företagare, föreningar och musiker klarar sig genom detta elände. De har kämpat och kämpar för allt de kan. Vi kan hjälpa till så gott vi kan. Om man inte vill gå ut på restaurangerna och äta kan man alltid köpa med hem. De flesta restauranger erbjuder detta idag. Försök stödja dem och visa er uppskattning. Även om mitt eller ditt besök inte är avgörande så kan många bäckar små ändå innebära att vi fortfarande har bra ställen att gå till när pandemin är över. För det kommer att passera, det finns inget annat. Ingen vet när, men det kommer att gå över. Då ses vi därute.

Tony Berg
Redaktör

Ansvarig utgivare

Maria Olsen
maria.olsen4@gmail.com

Webbansvarig

Maria Olsen

Redaktör

Terje Olsen
grappa59@gmail.com

Layout & Redaktör

Tony Berg
tony@tonyberg.com

Hemsida

barettamagazine.com

Instagram

barettamagazine

Maria Olsen

Har fotografen som hobby. Arbetar med hemsidor och sociala medier i den kommunala sektorn och gillar det. På fritiden används kameran flitigt. Har varit medarbetare i två böcker, varav den ena fick Åmåls kommuns kulturpris. Hon har även placerat sig på en andraplats i Kamera- och bilds fototävling. Gick en högskoleutbildning våren 2019 i källkritik bland viraler, alternativa fakta och fejkade nyheter. Nästa projekt? Förutom denna tidning och en fotografkurs på Mittuniversitetet även att slutföra arbetet med sin egna bok!
Instagram: **marlasklick**

Terje Olsen

Intresset för foto har alltid funnits men fram till 2006 blev det mest party/ naturbilder. Första systemkameran köptes på Cypern 1979 där han gjorde FN-tjänst, men det var när den första digitala kameran köptes som intresset tog fart. Är medlem i Tilt Photogroup, en grupp på nio personer. Hans största projekt så här långt var när han dokumenterade nedläggningen av Volvo Bussar i Säffle. Delaktig i två utgivna fotoböcker.
Instagram: **grappa59**

Tony Berg

Arbetade som skribent och fotograf åren 1990-2014. Arbetar sedan 2014 på Åmåls Grafiska och har genom åren hunnit med att ge ut fem böcker och medverka i ytterligare en handfull. Är grundare av Åmåls Fotofest och är även media- och bokningsansvarig på Åmåls Bluesfest. Tony har även haft ett flertal fotoutställningar och var under ett antal år med på Blues at Sea och ställde ut bluesbilder. Tony arbetar för närvarande med tre olika bokprojekt.
Instagram: **tonyberg64**

04

14

44

58

66

100

004 Wayfarers – en karriär som blev för kort

Den svensk-engelska trion gjorde succé under de få år den fanns och var på gränsen till sitt stora genombrott när allt tog slut

014 Lisa Gustafsson gillar fluffigt ljus

Fotografen Lisa Gustafsson älskar att porträttera gravida, barn och människor. Men fotograferar också gärna natur och djur

044 Hendix – hybriden mellan dansband och rock

Åmålsbandet utvecklades från ett dansband till ett rockband som lyckades med konststycket att få publiken att dansa till rock

058 Tobbe Stuhre – plektrumsamling de luxe

Ett plektrum från amerikanen Mason Ruffner blev starten på Tobbe plektrumsamling som idag består av över 700 plektrum

066 Tuff allsvenska anfaller med vass vänsterfot

Janne Mossberg gick från Håfreström till Örebro SK och gav under nio säsonger de allsvenska försvaren fullt upp

Så här såg världens första riktiga filmaffisch ut. Läs mer om den och filmaffischen utveckling längre bak i magasinet.

086 Är filmaffischen historia eller överlever den?

Filmaffischen föddes redan på 1800-talet och har sedan dess utvecklats för att följa tiden, men kommer den att finnas kvar?

106 Fyra sidor skivrecensioner

Foo Fighters, The Pretty Reckless, Steve Earle och ytterligare en handfull nya album recenserar i detta nummer

110 Musikarkivet

Återigen har vi botaniserat lite i musikarkivet och hittat lite goa bilder på artister som Sunroof, Niklas Bergslund och Ulf Drake

115 På skivtallriken

Denna månad är det Lina Olsson och Tord Gårdebratt som delar med sig av vad de lyssnar på, både nytt och gammalt

118 Sportarkivet

I detta nummer återfinns idrottare som Glenn Hysén, Björn Goop, Louise Karlsson, Dan Dahlberg och Anna Ödman bland bilderna

*The Wayfarers, Leif Ericsson,
Derek Hudson och Janne Sagle,
framför Stadshuset i Stockholm.*
Foto: Privat

THE WAYFARERS

The Wayfarers var en svensk-engelsk folktrio som såg dagens ljus 1966 och splittrades några år senare när de precis var på väg att få sitt stora genombrott

Allt började med att Åmålsborna Janne Sagle och Leif Ericsson, som då var 23 respektive 22 år gamla, packade lite kläder och tog med sina gitarrer och gav sig av från Sverige i en gammal engelsk taxi. De hamnade i spanska Sitges där de njöt av sol

THE WAYFARERS

och värme samtidigt som de spelade och sjöng när det gavs tillfälle.

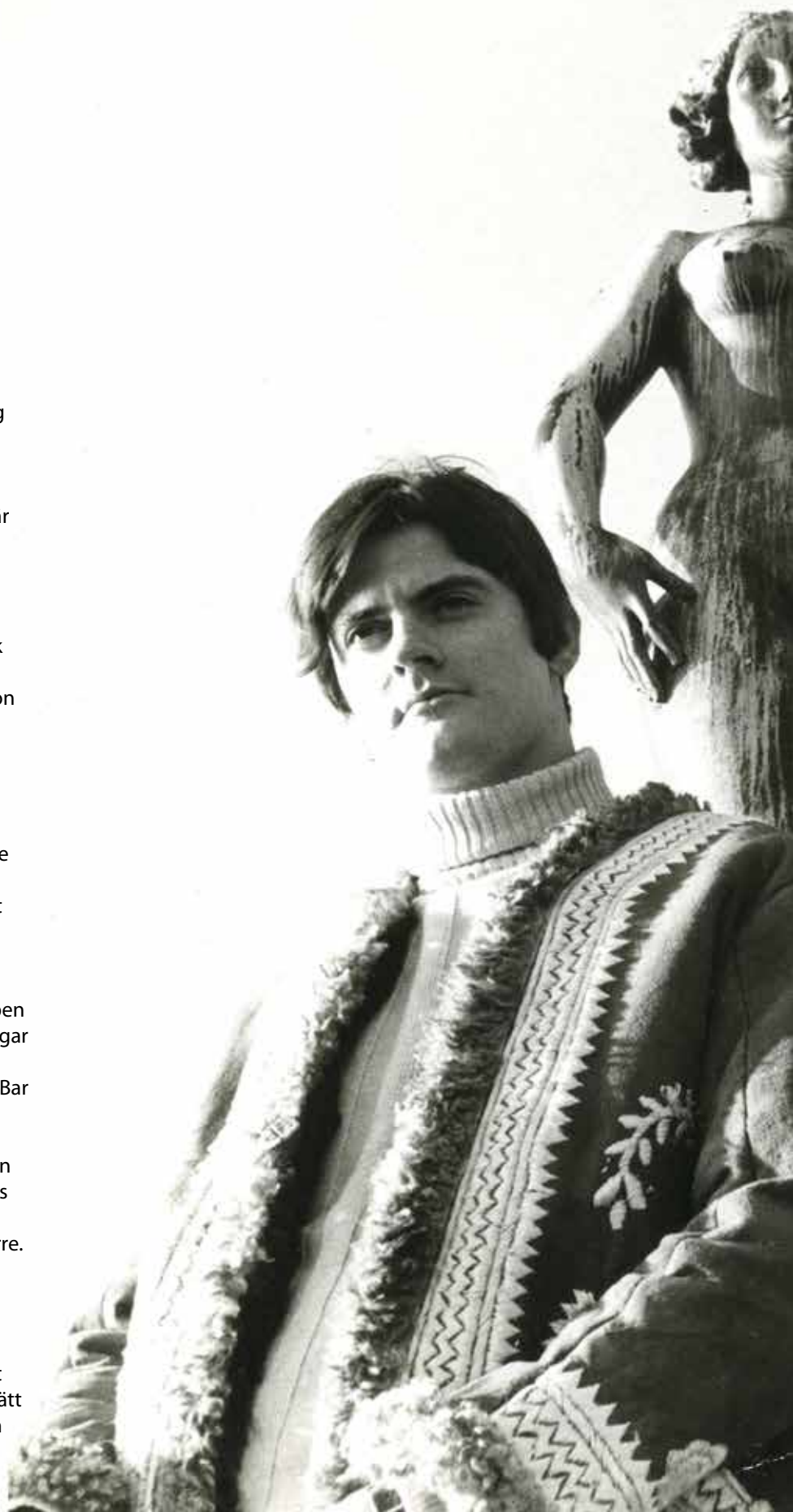
En kväll träffade de en jämgammal engelsman som till vardags var bilmekaniker hemma i England. Han hade även hunnit med en karriär som popsångare med ett utgivet album. Men hade tröttnat på den grå vardagen i England och sökt sig till varma och sköna Spanien. Med sig hade han sin tolvsträngade akustiska gitarr. Herrarna började spela lite tillsammans. De fick ganska snart en trogen publik som de spelade för kväll efter kväll. Efter några veckor hade trion tagit namnet The Wayfarers.

De blev kvar i Spanien under tre månader innan det var dags att åka hem till Sverige då Leif skulle börja studera. De båda Åmålsborna hade dock inte varit hemma länge innan Leif kände att studierna nog kunde vänta. Båda ville ut på äventyr igen så de strålade samman med Derek i Spanien igen. En kompis som hade följt med ner lovade att köra hem den gamla engelska taxin de färdats i, samtidigt flög trion till Kanarieöarna och Las Palmas.

Där provspelade de för ett jobb på nattklubben 7 Seas, och fick det. Det blev en hel del spelningar under de tre månader de vistades i Las Palmas. Förutom 7 Seas spelade de även på klubbarna Bar Pacifico och Blay Bar.

En kväll fanns det några representanter från Radio Atlantico i publiken, de uppskattade trion musik och ett kort tag senare fick The Wayfarers ett eget halvtimmeslångt radioprogram under två veckors tid och trions fanskara blev allt större. Innan de var färdiga på Kanarieöarna hann de även med att spela in några tv-program för holländska respektive japanska tv-kanaler.

Bland fansen fanns en svensk läkare, Marcel d'Avignon. Låter inte så svenskt kanske och det är till viss del rätt. D'Avignon är en fransk adlig ätt med sina rötter i 1300-talet. Marcel tillhörde en

När The Wayfarers kom hem
från Spanien började det ta
fart på allvar för trion
Foto: Privat

THE WAYFARERS

del av ätten som sedan tidigt 1900-tal var bosatt i Sverige. Han gillade verkligen The Wayfarers och erbjöd sig att betala trion flygbiljetter hem till Sverige och erbjöd dem att bo i hans tolvrummare i Stockholm. Nu var det Stockholmspublikens tur att få uppleva trion.

The Wayfarers behövde inte särskilt många veckor på sig i huvudstaden innan ryktet började sprida sig om den svensk-engelska trion. Publikens älskade sättet de framförde sina svenska och engelska folksånger. "Kristallen den fina" blev snabbt en favorit och letade sig även upp på Svensktoppen där den stannade i två veckor. Efter hemkomsten hade bandet också fått kontakt med Simon Brehm som tog The Wayfarers under sina vingar.

I takt med att fler fick upp ögonen för trion började även tidningarna skriva om dem och de jämfördes med än det ena än det andra bandet, inte minst Hootenanny Singers och The Gotland Four, men det gick inte alltid hem hos killarna.

– Vi kör inte alls i samma stil, Vi försöker och vi tror också att vi har lyckats skapa en egen stil. Vi kan ju kalla den Åmålsstilen eller Åmålsoundet till att börja med. Närmast liknar den väl Peter, Paul & Mary. Om du förstår vad jag menar? Sade Janne Sagle till Kvällsposten i en intervju 1966.

De gjorde en kort turné i Europa innan de kom hem till Sverige och gjorde en rad spelningar på Hamburger Börs och Brända Tomten i Stockholm.

1967 släpptes debutalbumet "On the way" via det tyska skivbolaget Polydor. Skivan fick ett riktigt bra mottagande och första pressningen tog slut ganska snabbt, så det var bara för skivbolaget att pressa fler album.

Fem av låtarna på albumet var skrivna av en ung Uppsalastudent. Då var han kanske inte känd för den stora svenska musikpubliken, men det skulle han komma att bli, studentens namn, Lasse Tennander. Hans låtar var också albumets

Leif Ericsson, Derek Hudson
och Janne Sagle, tillsammans
med Simon Brehm i Stockholm
Foto: Privat

THE WAYFARERS

bästa. Albumet sålde bra i Sverige och Tyskland.

I oktober 1967 gjorde de en turné i Tyskland. Totalt blev det 17 spelningar, tre radioframträdanden, bland annat på legendariska Radio Luxemburg samt ett framträdande i tysk tv. Den tyska publiken älskade verkligen The Wayfarers och redan när de kom hem från den första turnén hade de ytterligare två inbokade. En i januari och en i april. Dessutom bokades en Englandsturné in i februari och Frankrike i mars.

Aprieturnén såg riktigt lovande ut, då skulle The Wayfarers tillsammans med flera andra band resa runt med båt till de olika orterna där de skulle spela. Turnén skulle starta i Rotterdam och färdas på Rehn via fyra länder innan hela turnén avslutades i Basel.

Samtidigt som de turnéerna bokades visade arrangörer i Nya Zeeland och Australien ett stort intresse och bandets management började planera för en turné även där. När trion var hemma efter oktoberturnén 1967 gästades Sverige av musikförläggaren Arthur Mogull som på den tiden var en av de drivande i kretsen runt Bob Dylan. Han gillade vad han hörde och såg till att The Wayfarers album även släpptes i USA. Även där blev mottagandet riktigt fint.

USA:s största branschtidning för musik, Billboard Magazine, recenserade albumet och öste lovord över det. Så då var det dags att börja planera även för en rundtur i USA. Tanken var också att trions andra album skulle släppas i samband med USA-besöket och det arbetet var redan påbörjat. Det såg onekligen ut som om världen låg för The Wayfarers fötter, det var bara att ge sig ut och spela, sedan var saken klar.

Då tog det tvärstopp. Leif Ericsson bestämde sig för att fortsätta sina studier. Han hade ingen utbildning att falla tillbaka på om musiken skulle flera så han bestämde sig för att satsa på sina

*The Wayfarers gjorde succé
på sin turné i Tyskland och
fick snabbt flera nya
turnéer inbokade.*
Foto: Privat

THE WAYFARERS

studier. Både Janne och Derek hade yrken att falla tillbaka på, Janne var dekoratör och Derek mekaniker, så studier var inte aktuellt för deras del.

De båda gjorde några spelningar som duo, men sedan rann det hela ut i sanden och The Wayfarers var ett minne blott precis när det stora genombrottet stod för dörren.

Janne Sagle landade hemma i Åmål där han startade Wayfarers Inn som idag betraktas som ett legendariskt ställe, med all rätt. Under några mycket intensiva år bjöds det på mycket fantastisk livemusik där. Det var den typen av musikkrog som idag är ytterst sällsynta om de ens finns kvar. Där kunde kända svenska artister dyka upp och spela några dagar för en förhållandevis liten men exalterad publik.

Janne var därefter också general för den mycket uppskattade Gränslös Kulturfestival som arrangerades i Åmål i ett antal år från 1993 och framåt. Leif Ericsson ägnade sig åt sina studier och Derek Hudson blev kvar i Sverige och blev medlem i bandet Scafell Pike. Därefter har han fortsatt som trubadur på egen hand och har gästat Åmål vid många tillfällen genom åren.

Det var lite synd att det tog slut när det gjorde, det hade varit roligt att se hur stor trion hade kunnat bli, men musiken från singlarna och albumet finns i alla fall kvar. Vad som hände med det material som fanns inspelat för trions andra album har jag inte lyckats utröna. Men visst hade det varit roligt om det gick att få fram det materialet som säkert stått på någon hylla hos skivbolaget eller i studion och samlat damm i drygt 50 år. Personligen tror jag att musiken skulle hålla än idag.

Tony Berg

Med fyra inbokade turnéer och
USA på gång tog det stopp för
The Wayfarers när Leif Ericson
hoppade av för att börja studera.
Foto: Privat

Lisa Gustafsson

FOTOGRAF

Lisa Gustafsson fick sin första kamera redan när hon gick i lågstadiet. En analog kamera med blix.

– Men då var det inte så att jag hade kameran med jämnt. Jag fotade mest på klassresor och liknande, minns Lisa.

Med åren har utrustningen blivit bättre och även om fotograferandet ligger lite på sparlåga just nu på grund av studier så har Lisa utvecklats till en mycket duktig fotograf och man kan i de flesta fall direkt se att det är en bild av Lisa Gustafsson.

När intresset för att fota människor tog fart blev det ofta kompisar och familj som fick vara modeller. Hon har sedan fortsatt att använda sin omgivning som modeller när hon vill testa olika idéer och ljus. Som synes på några av bilderna har Lisa en förkärlek för att fotografera i motljus.

Foto: Lisa Gustafsson

När Lisa Gustafsson var yngre fanns det inte så mycket tid över till fotograferandet. Dagarna tillbringades med skola, läxor och dans, alla dagar i veckan. På helgerna var det förvisso ingen skola, men då var det istället dans för hela slanten.

När Lisa var tolv fick hon sin första kamera, en Olympus FE 20. Det var då hon började tänka på bilder hon ville ta.

– När jag fick kameran hade jag sett en bild på gräs som jag tyckte var så himla fin. Så jag gick ut och skulle ta. Jag fotade med blix, det var lera i backen och bilden blev helt vedervärdig och jag var jättebesviken, skrattar Lisa.

Men hon gav inte upp. Hon fortsatte till päronträdet hemma i trädgården och tog några bilder och sedan fotades även mammas rosor i trädgården.

– De bilderna gjorde jag svart-vita i kameran och var riktigt nöjd med.

Trots att fotointresset hade fastnat lite så kom kameran bara fram vid de få tillfällen när det fanns tid över. Hon fotade även sin lillebror, Jonte, och hans kompis Agnes. Lisa tyckte det var kul att prova på att fota olika motiv.

När hon gick i åttonde klass hade det blivit så mycket dans och träning att kroppen sade ifrån. Lisa var tvungen att sluta med dansen, vilket givetvis var ett hårt slag för en ung tjej som levde för sin dans. Hon visste det kanske inte direkt när det hände, men undan för undan förstod hon att dansen var ett avslutat kapitel.

Då blev fotograferandet viktigare och där kunde hon utmana sig själv. Just foto är en

När hon åtar sig fotouppdrag genom sitt företag Lisa Gustafsson Photography handlar det mest om gravidfotograferingar och barn. Varje vår blir det också en del studentfotograferingar och bröllop.
Foto: Lisa Gustafsson

sysselsättning där man verkligen kan se om man utvecklas. Det är nuförtiden lätt att jämföra tidigare bilder med nya och se om man går framåt som fotograf. När det gäller Lisa så vet alla som känner henne att hon sprudlar av idéer, inte minst när det gäller att fotografera. I takt med att hon blev bättre som fotograf ökade också hennes krav på det tekniska i bilderna, så den egna digital-kameran lades åt sidan och istället lånade hon sin pappas Canon Eos 40D.

– Jag kommer ihåg att jag gick ut och lade geléhjärtan i snön, jag fotograferade rosorna i träd-

gården igen, och de bilderna redigerade jag sedan på en internetsida som hette Picnik.

Efter det började hon fotografera väldigt mycket och kameran var ofta med när hon var ute. I samma veva fick hon en ny kompis som läste samma spanskakurs i skolan. Det var Stina Sindsjö som också var intresserad av fotografi.

– Det var jätteroligt att ha det intresset tillsammans och vi sporrade varandra till att bli bättre. Vi lade många timmar på fotograferandet och provade många olika idéer.

När Lisa fyllde 15 år fick hon sin första egna digitala system-

2015 var Lisa Gustafsson på Island och deltog i en bröllops-workshop med Emelie Ohlsson. Bilderna på detta uppslag kommer från den resan. **Foto: Lisa Gustafsson**

kamera, en Canon Eos 500D. Då lades ännu mer tid på fotograferandet. Mestadels handlade det om naturbilder, något Lisa alltid gillat. Varje dag efter skolan och även på helger gick hon ut på promenader med sin kamera och letade motiv.

Hon började också titta på andra fotografers bilder. Då handlade det även om porträtt. Det fanns några fotografer som alltid hade ett fint ljus i ögonen i sina porträtt. Då föddes intresset för att börja fotografera människor.

– Jag fotograferade min lillebror,

min syster Sara och andra jag kände väl. Jag och Stina tog också mycket bilder på varandra. Det gjorde att man kunde testa sig fram och se vad som fungerade samtidigt som man fick träning på att bli fotograferad. Det hjälpte mig mycket för då förstod jag hur de man fotograferade kände sig. Då var det också lättare att komma med råd och tips om hur de skulle posera.

När Lisa Gustafsson började på gymnasiet hade hon läst på lite om olika objektiv och hur de fungerade. Kunskapen hämtades från en rad olika fotobloggar

2016 var Lisa med och fotograferade till boken "Mat, dryck & nöjen – dina favoritrestauranger i Uddevalla". Bilderna på detta uppslag kommer från de olika fotograferingarna som gjordes till boken. **Foto: Lisa Gustafsson**

som exempelvis Nevnarien.

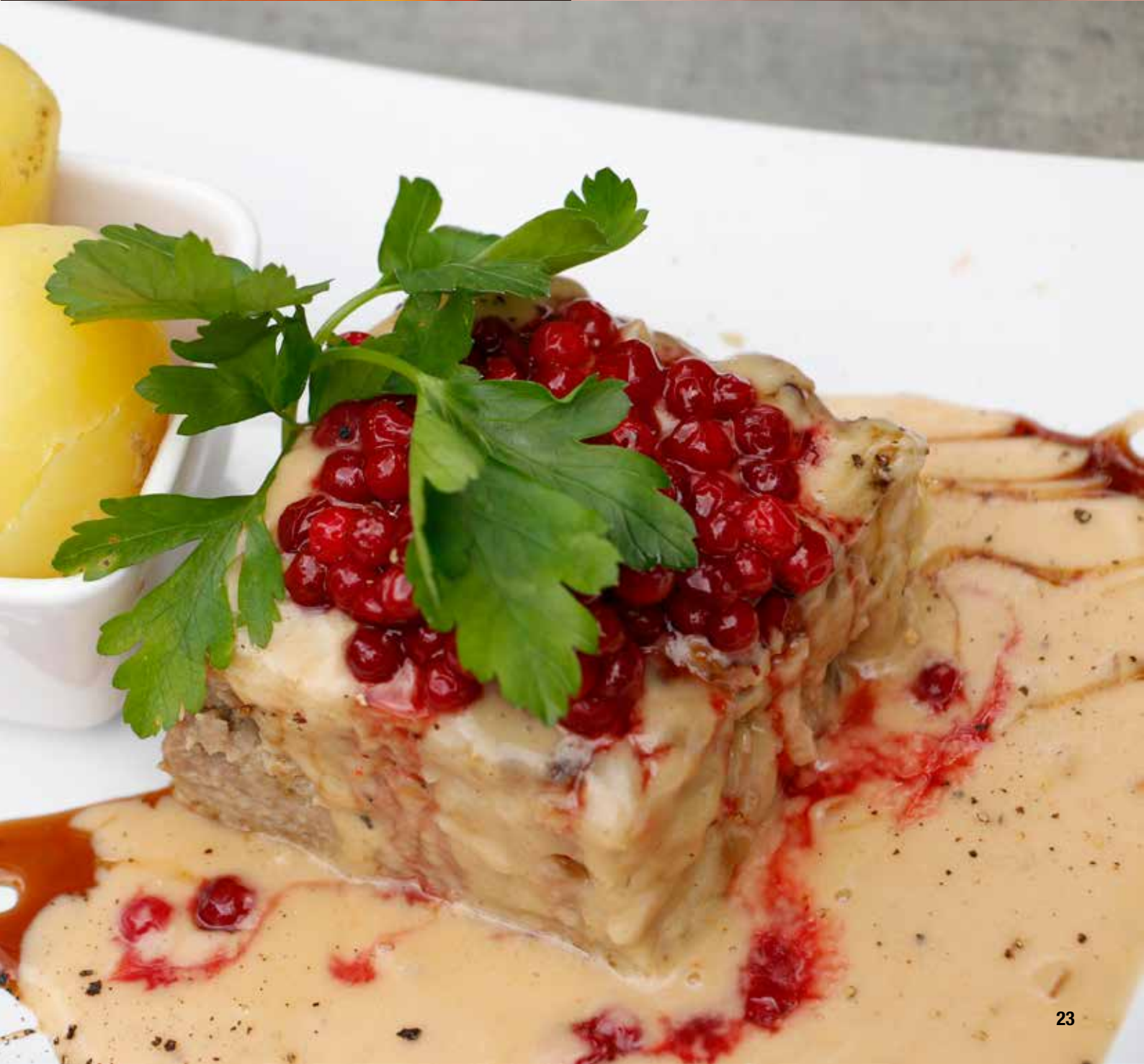
– Jag förstod att många av de fotografer vars bilder jag gillade använde fasta objektiv. Dittills hade jag mest fotograferat med ett 28-200 mm som jag lånade av pappa eftersom zoomobjektivet som följde med i paketet med min Canon var riktigt dåligt. Efter att ha läst på lite mer köpte jag ett 50 mm fast objektiv med bländare 1,4 som jag har kvar än idag och använder. Det objektivet var rena drömmen. Det satt på kameran 24/7, jag fotade allt möjligt med

det objektivet, även makrobilder.

När objektivet införskaffades hade Lisa utvecklat sitt bildspråk och hade en god känsla för bildkomposition.

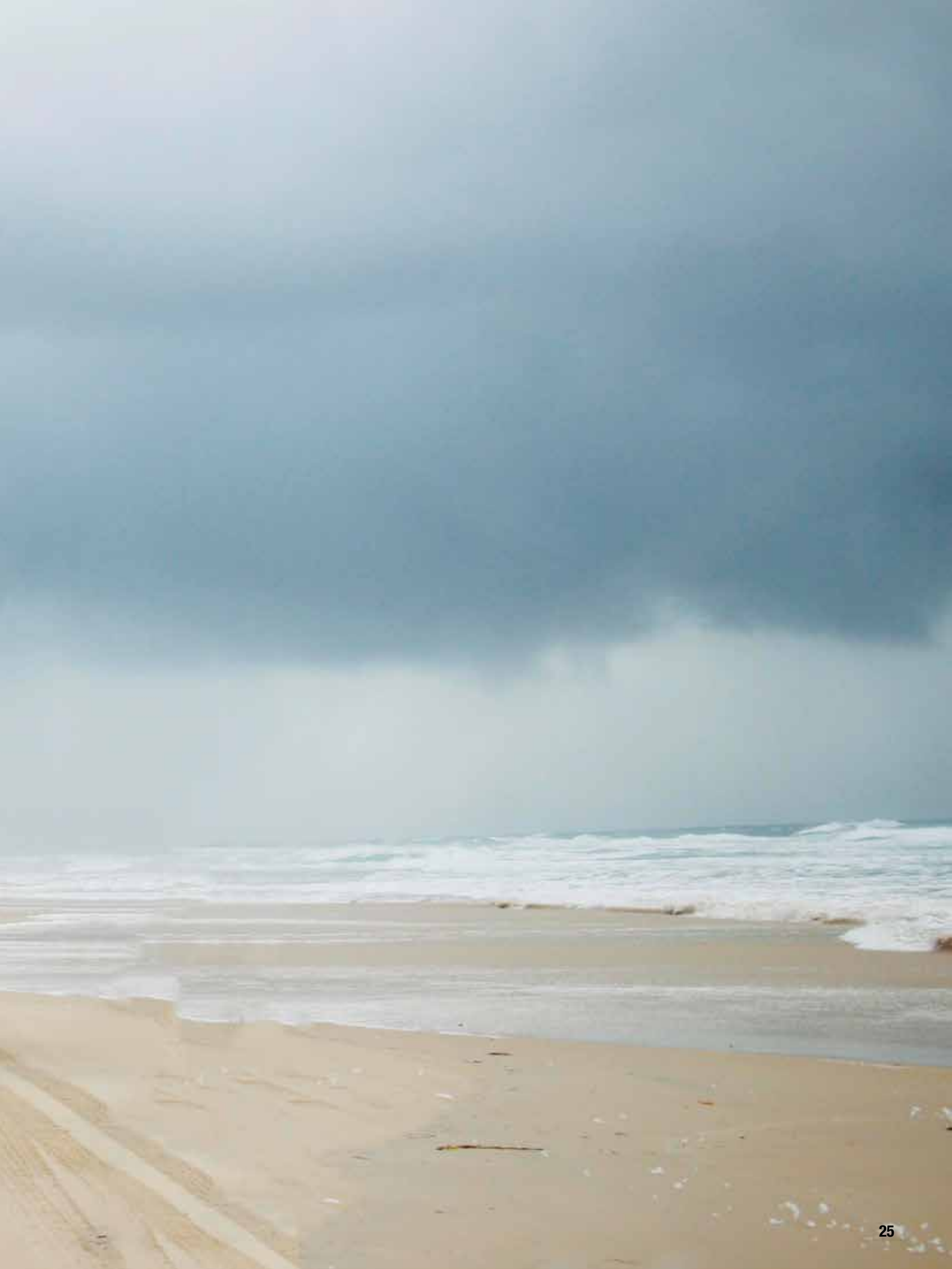
Däremot visste hon inte så mycket om det tekniska då hon för det mesta fotograferade i autoläget och lät kameran avgöra om det behövdes blix eller inte. När hon fotade med sitt nya 50 mm objektiv fick hon ett fantastiskt ljus men hade en del problem med skärpan. Det blev många bilder med dålig skärpa

Fraser Island norr om Brisbane på den Australiensiska östkusten besökte Lisa under sin jordenrunt-resa 2017. Fraser Island är världens största sandö med regnskog, sötvattensjöar och ett rikt djurliv. Ön är också ett världsarv och nationalpark.
Foto: Lisa Gustafsson

Några stopp på resan runt jorden. Mannen ovan mötte Lisa i Quito i Ecuador. Bilden i mitten ovan är från ekvatormonumentet i Ecuador. Längst upp till höger: Operahuset i Sydney. Nere till vänster Cape Byrons fyrhus utanför Byron bay i Australien och längst ned en badvaktartorn på Miami Beach i USA. **Foto: Lisa Gustafsson**

eller där skärpan låg på fel plats. Så hon började läsa på om hur det fungerade.

– Jag lärde mig vad bländare var och vad den gjorde. Jag insåg också att de som fick den typ av bilder jag strävade efter ofta fotade med stor bländaröppning vilket innebär ett låg bländarvärde så jag fotade för det mesta på 1,4. Av sju bilder var kanske en skarp på det sättet jag ville ha det med lusten i ögat. Det gjorde inget att det blev så många oskarpa för jag var nöjd med den som blev skarp. Lyckades till och med ta gräsbilden som allt började med och blev nöjd med den, ler Lisa.

På gymnasiet hade hon fotografisk bild där hon hade Anders Österberg som lärare. På en av vårterminerna i gymnasiet fick Lisa och några kompisar på

bildinriktningen chansen att vara med och ställa ut på Åmåls Fotofest. Det var spännande att få vara med och ställa ut bilder, men det innebar också att Lisa fick uppmärksamhet från Aftonbladet. Den våren hade tidningen en reporter som åkte Sverige runt i sin husbil och gjorde reportage om lite allt möjligt. När han kom till Åmål fick han tips om Lisa och att hon skulle vara med och ställa ut på Åmåls Fotofest. Det slutade med ett reportage i tidningen några dagar senare.

– Anders, vår lärare, hade förklarat för oss som skulle vara med och ställa ut att bilderna man valde ut skulle ha en röd tråd.

Lisa lyssnade på det hon ville av information och delade in sin del av utställningen i tre delar. En med naturbilder, en med bilder på djur tredje delen på människor.

Vänsterspalten uppifrån: Rasdhoo Island på Maldiverna vid solnedgången. Whitsundayöarna hade drabbats av en cyklon strax före Lisa och hennes grupp anlände till Öarna. Alla löv var bortblåsta på träden, det låg segelbåtar långt uppe på land och Lisa och hennes sällskap var de första som fick åka ut till Whitsundays efter cyklonen. Bilden är från Hook Island. Längst ned förbereder Lisa sig för ballongflygning i Byron Bay. Där passade hon också på att göra sitt livs första fallskärms hopp som hon förevigade med en Goprokamera. Längst ned till höger solnedgång på Maldiverna
Foto: Lisa Gustafsson

Det var visserligen inte så det var tänkt, men det stoppade inte Lisa.

– Jag hade visst en röd tråd. Alla bilderna var i färg, skrattar Lisa.

I samma veva blev hon också medlem i Åmåls Fotoklubb och tyckte det var väldigt roligt och givande att gå på klubbens möten.

– Jag uppskattade att vara medlem i fotoklubben. Min farfar, Berndt Gustafsson, hade varit medlem i klubben under många år och var en duktig fotograf. Han gick bort när jag var liten så jag har inte så många minnen av honom. Det tycker jag är lite synd eftersom han var intresserad av fotografi och att spela gitarr, precis som jag. Men det var många av medlemmarna i fotoklubben som mindes Berndt och berättade historier om honom.

Även om hon uppskattade möteskvällarna med klubben så hade hon svårt att få tiden att räcka till. När Lisa sedan blev medlem i arrangörsgruppen för Åmåls Fotofest blev hon tvungen att prioritera och då kände hon att tiden inte fanns för fotoklubben.

Under åren på Karlberg blev det allt mer foto på människor. Kompisar, familjen och även självporträtt. Vid skolavslutningen i ettan och tvåan på gymnasiet blev det många studenter som porträtterades och Lisa var även och fotograferade vid balen. Nästa gång det var studentbal var det hennes egen, men sedan tog hon upp den tråden igen under några år.

En jul fick hon ett fish-eye-objektiv i julkapp och det fotade hon en hel del med under ett tag. Det blev ofta roliga bilder. Men då bilderna från ett sådant objektiv

kan bli rätt enahanda går det lite i vågor. Objektivet finns kvar och används någon gång emellanåt.

– Året efter att jag slutat gymnasiet var det en kompis som frågade om jag inte kunde porträttera barnet till en av hennes släktingar. Jo, det kunde jag tänka mig. Så det gjorde jag och då insåg jag hur roligt jag tycker det är att fotografera barn.

Det gav blodad tand och Lisa fotograferade barn lite då och då.

– Jag gjorde inte så mycket reklam för mig själv utan tog de förfrågningar jag fick. Ungefär samtidigt började jag vara med på fotogruppen Tilts fikafredagar på Strandcafé i Åmål.

Varje fredag samlades merparten av fotogruppens sju medlemmar för en fika och en massa tjat som ofta handlade om helt andra saker än foto. Många av Tilts medlemmar fanns också med i fotofestens arrangörsgrupp, så Lisa lärde känna de andra medlemmarna riktigt bra och blev till slut erbjuden att bli medlem i gruppen.

– Att bli med i Tilt gjorde att jag utvecklades ännu mer som fotograf. Nu hade jag en handfull duktiga fotografer att bolla idéer med och prata bild i allmänhet. Det fina med Tilt är att vi alla har samma intresse och att vi ger varandra feedback vilket ytterligare utvecklar var och en som fotograf. Vi gjorde också en hel del fotoutflykter under en period. Vi fotade natur, människor, musik, djur och sport. Lite av allt möjligt faktiskt. Just sportfotot tyckte jag inte var fullt lika kul som det andra, men bara känslan att åka runt som grupp och ha roligt var enormt inspirerande.

Lisa fortsatte att fotografera barn och kände att det verkligen var hennes grej. Hon läste bloggar om porträttfotografering och hittade även en fotokurs som verkade spännande. Det var en bröllopsworkshop med fotografen Emelie Ohlsson på Island.

– Jag hade följt Emelie Ohlsson väldigt länge på de sidor där hon var aktiv. Jag hittade Emelie via bloggen Nevnarien som drevs av Elin Kiero som är kompis med Emelie. Jag föll ganska snabbt för

Helt enkelt att våga ta plats som fotograf och regissör för att få de bilder man vill ha ut av plåtningen. I workshopen ingick också hur man skulle posera exempelvis ett bröllopspar, vart de ska ha händerna, blicken, hur ljuset faller och mycket annat. Deltagarna fick också lära sig hur man kan leka fram avslappnade och levande bilder och mycket annat.

– Trots att vi var några stycken på kursen så fick vi alla chansen och utrymmet att få bra bilder.

Emelies stil. Hennes bilder var ljusrosa, fluffiga som sockervadd och harmoniska bilder jag verkligen föll för. Så ville jag också skapa bilder.

Så i augusti 2015 bar det av till Island med en handfull andra deltagare för fem hektiska dagar. Det var visserligen bara fem dagar men Lisa lärde sig otroligt mycket under de dagarna. Dels inom det tekniska men även när det gällde att ta kommandot över en fotosession och styra modeller.

Vi var uppdelade i två grupper och alla fick chansen att styra plåtningen.

Att ta kommandot under en plåtning var en ny erfarenhet för Lisa. Visst hade hon styrt sin bror och syster när hon fotograferat dem, men att styra och ställa med människor hon inte kände var ovant.

– Det var något helt nytt för mig, men det tog inte så lång tid innan man kom in i det och det kändes naturligt. Mycket tack

Bilderna övert på sidan är från Brooklyn Bridge i New York. Lisas kompis Stina Sindsjö som var den hon hälsade på i New York under båtturen runt Liberty Island och Frihetsgudinnan. Sista bilden är från Central Park på Manhattan. **Foto: Lisa Gustafsson**

vare Emelie som var en fantastisk lärare och som verkligen fick mig att våga.

Lisa kom hem från Island med många nya kunskaper, en hel del fantastiska bilder och en ny kärlek..

– Ja, skrattar Lisa, jag fick chansen att testa Emelies Canon 70-200 mm 2,8. Jag blev helt fast, det var ju livets objektiv

Hemma efter Islandsresan på hösten 2015 började Lisa tillsammans med de andra medlemmarna i Tilt att arbeta på en fotobok om Åmåls Bluesfest. 2016

skulle bluesfesten fira 25-årsjubileum och idén att skapa en bok om festivalen hade tagit form och det fysiska arbetet startade i form av en kvällskurs hos Studieförbundet Vuxenskolan där Tilts medlemmar träffades en kväll i veckan och gick igenom bilder. Från början hade gruppen samlat ihop runt 10.000 bilder som sedan gallrades ned till runt 500 bilder som kom med i boken.

– Då hade jag bara fotat en bluesfest, så jag hade inte så mycket bilder, men fick ändå med en del foton i boken. Det

Lisa älskar också att fotografera djur och blommor. Bilderna på fåren och det lilla vattenfallet är tagna utanför Skövde. Blommorna till höger är tagna hemma i Lisas trädgård i Åmål och den nedre bilden togs under en resa i Norge.
Foto: Lisa Gustafsson

var stort för mig att som 19-åring få vara med i mitt första bokprojekt. Det fanns mycket man fick lära sig. Bland annat att tänka på det gyllene snittet när man komponerar bilder och att försöka hålla horisonten rak, men det fanns en sak som fastnade mer än andra från arbetet med boken, det var förbudet mot "mickimunbilder". Vi ratade många bilder där mikrofonen var mitt i ansiktet på artisten, skrattar Lisa.

Boken blev klar veckan före bluesveckan 2016 och sålde faktiskt runt redan de första veckorna.

– Det var roligt att stå på bluesen och sälja boken och prata med alla glada människor.

Under året fotade Lisa ännu mer barn men också väldigt mycket naturbilder. Hon gjorde fortfarande ingen större reklam för sig själv utan tog uppdrag när folk hörde av sig.

Under våren och sommaren 2016 gjorde Lisa och under-tecknad ett antal resor ned till Munkedal och Uddevalla för två olika projekt. Det inleddes med några dagar i Munkedal där Munkedals herrgård och ytterligare några platser som ägs av Arctic Paper i Munkedal fotograferades för en kommande bok.

Efter två vändor med det lades det projektet åt sidan för nästa som var boken "Mat, dryck och nöjen – Dina favoritrestauranger i Uddevalla". Bakom det projektet stod Tony Larsson på Munkreklam i Munkedal. Han skulle göra en bok om några av Uddevallas trevligaste matställen.

Vid fyra olika tillfällen var vi i Uddevalla och fotograferade restaurangerna, personalen, matchen och besökarna.

– Vi fotograferade så fantastisk mat och kände dofterna och dreg-

lade, som tur var fick vi ofta smaka på det som tillagades, säger Lisa.

Bilderna från en handfull restauranger utgjorde sedan grunden i boken som gavs ut i november 2016. Då hade redan arbetet med Tilts andra bok startat. Gruppen hade fått blodad tand från bluesboken och gick nu vidare med en fotobok om Åmål. Den fick namnet "Åmål från Tilt-fotografernas horisont". Samtidigt hade Tilt utökats ännu en gång och bestod nu av nio medlemmar då Mikael Landberg anslutit.

– Det var en fantastisk känsla för min del. Jag var 20 år gammal, hade varit med i två böcker och den tredje var på gång, berättar Lisa.

När det förberedande arbetet med Åmålsboken var klart i början av 2017 bestämde sig Lisa för att hon skulle åka till London ett tag och studera engelska resan och kursen bokades, men...

– Sedan tänkte jag: Nämen Lisa Gustafsson nu tar vi en paus, vad är det egentligen du vill? Vill du läsa engelska i London? När, det vill jag faktiskt inte, sade jag till mig själv. Vad vill du egentligen? Jag vill ut och resa men är för feg för att göra den stora resan.

Så Lisa avbokade resan och studierna i London och började leta efter en gruppresa för hon ville inte resa själv. Hon hittade en dansk gruppresa för ungdomar där man skulle åka jorden runt väst. Hon bokade in sig på resan i januari och det skulle bära av ut i världen redan i mars, så det blev några hektiska veckor med vaccinationer och annat. I början av mars satt hon sedan på tåget på väg till Köpenhamn där resan skulle börja.

Första anhalten var Miami i USA och på flyget över Atlanten funderade Lisa på vad hon gett

sig in på. Hon var ensam svensk med en stor grupp danska ungdomar och förstod inte ett ord av vad de sade.

– De förstod inte mig heller så ingen pratade med mig på flygresan, de pratade mest med varandra, då funderade jag på vad jag gett mig in på. Resan var ju trots allt drygt tre månader lång.

Väl framme i Miami gick det bättre. Gruppen hade en del övningar för att alla deltagare skulle lära känna varandra bättre. Dessutom var det en tjej med på resan som Jeanette, hon var fotograf så vi blev goda vänner och fotograferade mycket ihop.

– Det tog några dagar sedan började jag också förstå danskan bättre, säger Lisa.

Vi som känner Lisa är dock övertygade om att de danska ungdomarna fick lära sig sin beskärda del av svenska också.

Förutom gruppövningarna blev det också en del sightseeing runt om i Miami och Everglades. Efter Miami åkte de kryssningsfartyg till Bahamas där de stannade några dagar innan det bar av till Ecuador och Amazonas innan de flög vidare till Galapagos.

– Just Galapagos hade jag sett fram mot väldigt mycket. En av de stora upplevelserna var när vi snorklade runt i vattnen runt öarna. Vi såg hajar, gigantiska sköldpaddor, sjöhästar. Jag kände mig så himla fri. Före resan hade jag varit stressad och funderat mycket på livet, men på Galapagos föll allt på plats. Jag levde i nuet och kände hur energin flödade och jag mådde riktigt gott.

När det var dags att lämna Galapagos bar det först tillbaka till Ecuador sedan blev det Los

Angeles innan gruppen till slut kom fram till Australien.

Sällskapet landade i Brisbane. De reste runt till platser som Blue Mountains, Surfer's Paradise innan de kom till Byron Bay där de stannade i tre veckor. Gruppen uppskattade vistelsen i Byron Bay som hade lite hippiekänsla. De anlände till Byron Bay några dagar efter att området drabbats av en cyklon, något som märktes extra tydligt på några av de utflykter de gjorde. Lisa fick också chansen att hoppa fallskärm, något som var en upplevelse utöver det vanliga.

Australienäventyret avslutades i Sydney där Lisa även hann med att träffa sin kompis Matilda från Säfte, som bodde där vid det tillfället. Efter Australien väntade Sri Lanka där de reste runt en hel del. Där blev den första kontakten med maten en chock för många i gruppen. Lisa och gruppen åkte runt väldigt mycket i Sri Lanka vilket också innebar att på vissa ställen bodde de inte i turistområden utan bland det inhemska folket och fick då även äta samma mat som de gjorde.

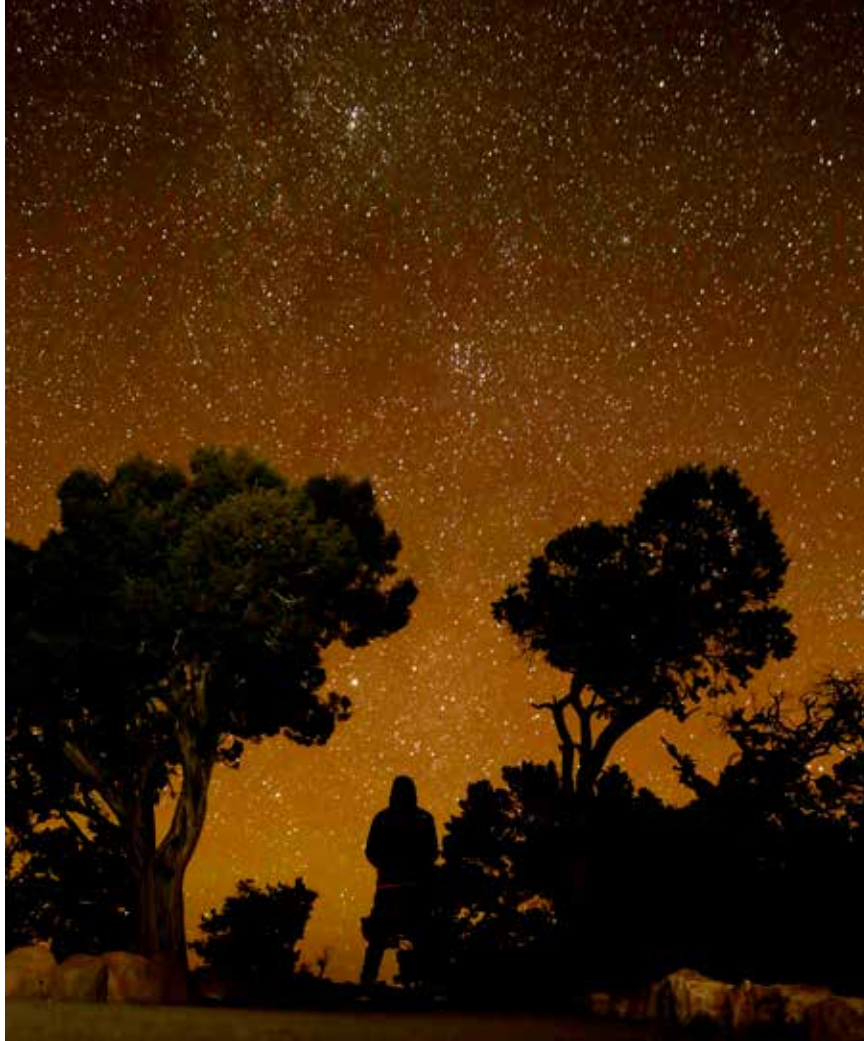
– Maten var väldigt stark, som den är i Sri Lanka. Mycket svart curry, chili och andra kryddor satte ordentligt smak på maten. I början grät man nästan när man åt, men i slutet var det jättegott. Vi lärde oss verkligen att uppskatta maten från Sri Lanka.

Sista anhalten på resan var Maldiverna där de bodde på lokalbefolkningens ö som inte riktigt ser ut som bilderna man ser i alla resebroschyrer. Gruppen fick se hur lokalbefolkningen bodde men gjorde även besök på turistöarna där de solade, badade och sippade på drinkar.

Lokalbefolkningen som drev

Ovan stjärnhimmel ovanför Grand Canyon i Arizona. Till höger Golden Gate-bron i San Francisco. Överst längst til höger Old Fisherman's Wharf i Monterey, under den Golden Gate-bron i solnedgång och längst ned Beverly Hills, Los Angeles.

Foto: Lisa Gustafsson

stället Lisa och hennes resekompisar bodde på hade anpassat maten efter vad turisterna som gästar världen normalt vill ha.

– Efter några veckor med Sri Lankas starka och goda mat smakade det ju ingenting för oss. Vi fick ta massa chillisås och hälla på maten, skrattar Lisa.

Under vistelsen på Maldiverna fick gruppen också vara med i en reklamfilm som spelades in där av en engelsk filmare och regissör. Det blev sedan en del av en reklamfilm för Maldiverna.

Inför resan fick Lisa ett råd av sin pappa Niklas.

– Lisa, tänk nu på att ta ned kameran emellanåt. Han vet hur jag är med kameran och ville att jag skulle se och uppleva platserna med mina egna ögon och inte bara genom kameran.

Har fortfarande kontakt med

många av de danska ungdomarna vilket är väldigt kul och jag har även varit och hälsat på dem i Danmark för några år sedan.

Resan var en fantastisk upplevelse, men den innebar också att Lisa missade två roliga händelser med Tilt. Dels fick gruppen mottaga Åmåls kommuns kulturpris det året för bluesboken och dessutom släpptes Åmålsboken under tiden hon var ute och reste.

Hösten 2017 bestämde sig Lisa för att utveckla sin idé om att fotografera gravida kvinnor. Hon köpte in klänningar för gravida och bestämde sig även för att starta eget som fotograf. Hon sökte om f-skattsedel 2017 och fick den beviljad 2018 och Lisa Gustafsson Photography var ett faktum. Första modellen var storasyster Sara sedan följde

ytterligare en del gravidfoto-
graferingar, men hon hann även
med att plåta lite barn då och då.

I januari 2018 var Lisa också
i Göteborg där hon deltog på en
blixkurs.

– Jag lärde mig en del bra saker,
men det jag mest kommer ihåg
från den resan var hur kallt det
var.

Under våren 2018 rullade det
på ordentligt för den nyblivne
företagaren. Det var plåtningar
i stort sett varje helg hela året. Det
var till största delen, familjer, barn
och gravida. Samtidigt var Tilt i full
gång med nästa bokprojekt som
var "Åmål 375 år". Där valde Lisa
att inte vara med då hon kände
att det skulle ta för mycket tid.

När det sedan var dags för nästa
bok, "Åmål förr och nu", var Lisa
med igen. Dessutom hade det
tagit fart ordentligt med hennes
företag samtidigt som hon
jobbade heltid på Electec.
Mestadels av fotograferandet till
boken gjordes under sommaren
2019 och releasen skedde på
första advent samma år.

Förutom den stora jorden-
runtresan har hon även hunnit
med ett par turer till USA. Det har
också gjort att hon fått chansen
att utveckla bildspråket när det
gäller resebilder. 2017 ordnade
hon även en egen fotostudio med
hög standard på utrustningen
vilket hjälper till att skapa de
bilder hon vill.

Hösten 2019 började Lisa
studera till ekonom på Karlstad
Universitet.

– Jag insåg ganska snart att
det inte skulle fungera att plugga
på heltid på universitet och sam-
tidigt hinna med att jobba heltid
på Electec och dessutom sköta
mitt fotoföretag. Så jag gjorde de
fotojobb jag hade inbokade och

sedan tackade jag nej till alla nya
jobb. Sedan dess har jag legat lågt
med mitt eget företag och
koncentrerat mig på studierna.
Jag har också gått ned i tid på
Electec för att få tid och ro att
plugga.

När Lisa tittar tillbaka på sin
utveckling som fotograf tar det
inte lång tid innan hon kan sätta
fingret på de stora förändringarna.

– Jag har lärt mig hur jag ska
kunna skapa de bilder jag vill ha.
Nu sätter jag skärpan och den
hamnar där jag vill. Jag är också
mycket tryggare i mig själv i min
roll som fotograf.

När det kommer till de jobb hon
utför inom företaget så handlar
det som sagt mest om barn,
gravida och familjer, ibland även
något husdjur. Men när Lisa foto-
graferar för egen skull blir det till
viss del samma motiv.

– Jag älskar verkligen att fota
barn för jag blir så glad av det
och det sitter för det mesta i ett
bra tag även efter plåtningen. De
skrattar för det mesta och är glada
och det smittar av sig. Även att
fotografera gravida tycker jag är
roligt att få välja klänning, göra
kransar och fixa annan rekvisita.
Barn leker man med och skapar
fina minnen, en gravid kvinna blir
mer ett konstverk.

När det gäller efterbearbetning
av bilderna sträcker sig Lisa till att
justera lite i kontrast och kurvor,
annars är det ingen efterbear-
betning av bilderna som hon
levererar till kund.

– Ibland kan det vara roligt att
leka lite med filter på en del bilder,
men det är mest sådana mobil-
telefonbilder som jag kanske
slänger som snapshots på
Instagram och Facebook.

När det gäller Lisa Gustafssons
signum som fotograf så finns för

En sommardag i Sverige med fjärrutlösare på kameran. Lisa på Vänern. Bilden till höger på maneten är tagen vid Monterey Bay. Nedanför en statist vid Universal studios i Los Angeles. Karusellen är från Pier 39 i San Francisco. De sista två bilderna är från Grand Canyon i Nevada.

Foto: Lisa Gustafsson

all del det fluffiga med i många av bilderna, men den genomgående röda tråden vill jag nog påstå är ljuset, det går ofta att känna igen en bild tagen av Lisa Gustafsson just på ljuset. Då menar jag inte mobiltelefonbilder på Instagram eller liknande utan bilder hon fotograferat med sin riktiga kamera och lagt lite möda på.

– Jag letar alltid efter motljus i mina bilder. Jag har lärt mig att hantera ljuset så att bilderna blir som jag vill.

Lisa fotograferar fortfarande allt möjligt och tycker naturbilderna är lika roliga idag som de var när hon började, men hon är också väldigt tydlig med vad som är roligast. Det är gravidbilderna.

– Även om man uppskattar att fotografera allt möjligt så känner man att man är bättre på vissa saker. I mitt fall är det gravida kvinnor och det tror jag syns på bilderna.

I studion är det mest barn hon fotograferar vilket också gjort att rekvisitan i studion består av leksaker, små stolar och liknande som passar barnfotograferingen.

– Barn brukar jag börja fotografera inne och sedan avsluta ute. Gravida fotar jag uteslutande utomhus i fina miljöer.

Vad väntar framöver då för Lisa, efter studierna.

– Då vill jag ut och fotografera igen och även utveckla mitt företag. Men det vore roligt att kunna göra lite fotoutflykter redan till sommaren om det fungerar med tanke på Corona. Dels vill jag ut och fotografera med vännerna i Tilt, för vi har alltid så roliga resor när vi gör det. Men det vore också kul att kunna fotografera tillsammans med min lillebror Jonte som också börjat att fotografera och blivit riktigt duktig, avslutar Lisa Gustafsson.

Nedan har ni lite länkar till Lisa hemsida och Instagram, gör gärna ett besök, det är de väl värda.

Tony Berg

Webb: lisagustafssonphotography.com

Instagram: lisagustafssonphotography

Facebook: lisagustafssonphotography

Tilt Photogroup: Anders Nilsson, Lisa Gustafsson, Maria Olsen, Mikael Landberg, Mimmi Storm, Lena Landberg, Terje Olsen, Therese Tingberg & Tony Berg

Medverkat i följande böcker: Åmåls Bluesfest since nineteen ninetytwo, Mat, dryck & nöjen – dina favoritrestauranger i Uddevalla, Åmål från Tilt-fotografernas horisont samt Åmål förr och nu

I kameraväskan: Canon Eos 6D, Canon Eos 70D, GoPro Hero 4, Canon 24-70 mm f/2,8, Canon 70-200 mm f/2,8, Canon 50 mm f/1,4, Canon 100 mm f/2,8, Canon 28-200 mm f/3,5, Canon 18-135 mm f/3,5, Samyang fisheye 8 mm f/3,5, Tamron 16-300 mm f/3,5, Canon 70-300 mm f/4, Profoto A1 studioblixt

Hendix

Hendix var det unga dansbandet som fick bra

draghjälp av kollegorna Saints som i slutet av 1970-talet var ett av Sveriges mest populära dansband. Efter några år valde Hendix medlemmar att slänga de traditionella dansbandskläderna och samtidigt tuffa till sin musik med moderna rocklåtar.

– Det kom vi undan med tack vare att Thomas Andersson var ett snille när det gällde att arrangera musiken. Han kunde arrangera de flesta rocklåtar så att det gick alldeles utmärkt att dansa till, säger Peter Nilsson.

En tidig bild på Hendix vid ett av bandets första framträdanden på Kamratgården i Åmål. Lars-Olof Ottosson, Michael Engtorp, Anders Nilsson, Peter Nilsson och Thomas Andersson.

Foto: Privat

Under tio år var Hendix ett av Åmåls mest populära och bokade band. De var något så udda som ett coverband som spelade på dansbandsställen runt om i Sverige, något som inte var vanligt på den tiden.

Berättelsen om Hendix började 1974 i en gillestuga på Vassgatan i Åmål. Hemma hos mamma Ulla satt arton-åringen Lars-Olof Ottosson och den ett år yngre kompisen Anders Nilsson i källaren och spelade musik ihop. Lars-Olof spelade keyboards och Anders gitarr. Det fortsatte ett tag men sedan tyckte båda att det blev lite andefattigt och tråkigt att bara spela på två.

Anders hade hört sin lillebror Peters kompis Tomas Andersson spela och tyckte att han var riktigt bra och ville ha med honom i bandet trots att han var flera år yngre, vilket kan vara ganska mycket när man är i tonåren.

Tomas hoppade på, men fick byta till bas då Anders redan spelade elgitarr. Ingen av dem ville dock sjunga så det innebär att Peter fick hoppa med som sångare samtidigt som han fick lära sig att spela gitarr.

Tomas hade vid det tillfället ingen bas, men fick låna en av Peter som bytt till sig en bas tillsammans med en förstärkare. Peter fick i sin tur låna Tomas elgitarr, en Greco Les Paul som var en dröm att spela på.

– Jag kommer inte ihåg särskilt mycket av den basen mer än att den hade gröna strängar, skrattar Peter.

Det var dock inte helt lätt att sjunga i ett band när man inte kommit i målbrottet, så Tomas fick ganska snart ta över som sångare och Peter fick ägna sig åt att bli bättre på gitarr.

Nu var bandet en kvartett, men saknade en trummis.

Anders Nilsson i replokalen med sin Fender Stratocaster som då var nyinköpt.

Foto: Privat

Tomas kände till en kille som han visste spelade trummor med bandet Gamblers.

– Det är bara gamla gubbar i det bandet, sade Tomas så han och Peter gick fram och frågade Michael Engtorp på en rast på skolan om han var intresserad av att vara med. Mikael behövde inte särskilt lång betänketid innan han svarade ja.

Därefter började var det dags att bestämma sig för en repertoar och vilken typ av musik man skulle spela. Eftersom det var Lars-Olof och Anders som startat bandet bestämde de vilken musik de skulle spela och det blev dansbandsinriktning på musiken. När det gällde själva repertoaren fick Tomas Andersson ta en stor del av ansvaret. Han hade redan då en fantastisk förmåga att arrangera låtar och bestämma vad var och en skulle spela.

Han hade koll på allt vilket också gjorde att bandet lät så mycket bättre när alla visste vad de skulle spela, och hur de skulle göra det.

Första spelningen gjorde bandet hösten 1974 på Kamratgården. IFK Åmål hade säsongsavslutning för ungdomsfotbollen och Hendrix skulle spela några låtar i en paus på kvällens program. Bandet hade bara hunnit repa in fem-sex låtar så det var ett perfekt gig att börja med. Gaget bestod av korv med bröd och dricka.

Killarna tyckte att gaget var helt ok, men det viktigaste var att de gjort sin första spelning inför publik, nu var de ett band på allvar.

Någon stor ljudanläggning hade inte bandet, men det löste sig bra ändå. De körde sången genom en gitarrförstärkare som hade bra rymd. I samma förstärkare

Lars-Olof Ottosson med ett av sina keyboards i Hendix replokal.

Foto: Privat

kördes också en av elgitarrerna samt Lars-Olofs keyboard. Inte helt konventionellt, men det funkade.

Även bandets andra spelning var på en säsongsavslutning för fotbollsungdomar, men på andra sidan av Åmål, på Vikenborg. Men då hade bandet fått köpa bandet Gijes gamla ljudanläggning billigt, så då lät det ännu bättre.

– Jag kommer ihåg att vi var ganska stolta när vi kunde rigga scenen med vår egen ljudanläggning, säger Tomas Andersson.

Efter de två inledande spelningarna blev det ytterligare några småspelningar innan de fick spela på en danskväll på Kamratgården. Det var en och annan som överraskades över detta då de spelningarna för det mesta gick till mer etablerade band.

– Jag kommer ihåg att medlemmar ur Göte Brandts orkester och Gamblers uttalade sig om ungarna inte skulle in där och spela, säger Peter Nilsson, men arrangörerna trodde på oss och det gick riktigt bra för oss.

Hendix hade en modernare repertoar än de flesta av de etablerade lokala dansbanden vilket också gjorde att publiken uppskattade musiken. Bandet fick kontakt med Arvika Musikförmedling vilket gjorde att de fick en hel del spelningar i Värmland och därefter även i Norge.

I takt med att antalet spelningar ökade behövde bandet en buss. Första turnébussen blev en Hanomag. Lars-Olof och Anders köpte bussen på en annons runt 1976-77 någon gång. Därefter byggdes den om för att få plats med alla instrument och utrustning samt alla i bandet. Inredningen framme i bussen blev riktigt cool med mycket

En ung och oförstörd Thomas Andersson som var den musikaliska motorn i bandet. Redan i unga år var han en mästare på att arrangera bandets låtar.

Foto: Privat

jeanstyg och snygga detaljer. De målade på bandnamnet på bussen, men färgen räckte bara till ena sidan.

När Hanomagen spelat ut sin roll 1980 köpte bandet en stor Mercedes-buss av bandet Zwänssons och den följde sedan bandet fram till 1984.

Killarna själva menar att de var ett bygdegårdsdansband, amatörer som hade roligt. De fortsatte att jobba som tidigare. Lars-Olof och Anders bestämde låtar till repertoaren och Tomas plockade ut låtarna och gjorde arrangemang som var perfekta för Hendix. Bandet fick hela tiden ett bättre rykte.

Vid en spelning på Vikenborg 1977 var Kenth Peterson och Roger Carlsson från Saints där och lyssnade och gillade tydligen vad de hörde. De erbjöd killarna i Hendix att använda Saints replokal när de inte var där i utbyte mot att

Saints fick repa på Hendix anläggning när de var hemma så att de slapp ta sin ljudanläggning ur turnébussen och då sparade en del bärande.

En sak som gjorde att Hendix utvecklades så mycket och ändå hade kvar glöden var att bandet var väldigt väl organiserat när det gällde att öva. Varje tisdag och torsdag mellan sex och åtta repades det i Saints lokaler.

– Två timmar kändes perfekt, då kan man ha fokus hela tiden och göra något bra av det. Blir repetitionerna längre tappar man fokus och resultatet blir inte lika bra, säger Peter Nilsson.

De gjorde en del spelningar i parkerna i Bengtsfors och Årjäng samt på det välkända dansstället Albatross i Stockholm.

– Det var ett ställe där bara de stora banden spelade

Michael Engtorp bakom sina trummor i replokalen. Väggarna var välfyllda med idolbilder och lite annat. I förgrunden en av bandets tidiga logotyper..

Foto: Privat

men vi fick chansen tack vare Roger Carlsson som fixade in oss där, berättar Peter Nilsson.

Efter den spelningen 1979 hade Anders tröttnat och tyckte att musiken tog för mycket tid. Nu gällde det för bandet att hitta en ersättare. Visst man hade kunnat fortsätta på fyra, men i kontrakten som var skrivna stod det att det skulle vara fem musiker på scenen, så nu gällde det att hitta en ersättare.

Frågan gick till Ulf Johansson som då var medlem i Lars-Görans. Killarna i Hendix ville inte ställa till det för kollegorna i Lars-Görans så från början var det bara meningen att Ulf skulle hoppa in tills de hittat en permanent ersättare, men så blev det inte.

– Med Ulf fick vi helt plötsligt en kille som var fantastiskt bra på mellansnacket och som fungerade perfekt

i gruppen och samtidigt gav oss andra en kick. Så han blev kvar i bandet, säger Tomas Andersson.

Bytet mellan Anders och Ulf var det enda som bandet gjorde under de tio år det existerade. Så totalt var det bara sex medlemmar i Hendix genom åren. Men det fanns två som gjorde inlägg vid olika tillfällen. Anders fru Anita och Kjell Björnstad, som då var musiklärare på Karlbergsskolan, hoppade båda in på keyboard, vid olika tillfällen när Lars-Olof som var reservofficer hade övningar med försvaret.

Det var inte bara mellansnacket som utvecklades i och med att Ulf anslöt till bandet. Hendix bytte också repertoar och gick från att spela dansbandslåtar till att bli mer av ett coverband.

– Vi hade en modern repertoar med mycket nya låtar men tack vare att vi hade ett musikaliskt geni som Tomas

Peter Nilsson var inte gammal när han och Thomas fick frågan av storebror Anders Nilsson och Lars-Olof Ottosson om de ville vara med i duons nystartade band..

Foto: Privat

Andersson i bandet gjorde vi låtar som ändå gick att dansa till. Vi blandade nya låtar med klassiker som alla kunde och publiken gillade det.

Samtidigt bytte Hendix ut mycket av sin utrustning. De gamla förstärkarna av Trollhättetillverkade Rigu byttes i Peters fall mot en Music Man, Ulf Johansson skaffade en Roland Jazz Chorus, Thomas bytte till en Acoustic, Michael bytte till ett Sonor trumset och Lars-Olof skaffade en stråmaskin, Solina String Ensemble som komplement till sitt keyboard.

Det gjorde att bandet fick ett rockigare sound och stråmaskinen levererade ett fantastiskt stråkljud. Även ljudanläggningen byttes från Hagström till EA.

Efter förvandlingen var de tillbaka på Albatross i Stockholm och spelade. Det var ett typiskt dansställe där allt

skulle vara som det alltid hade varit. Förutom den förändrade repertoaren hade Hendix också släppt konceptet med likadana scenkläder. Alla klädde sig som de ville, mer som vanliga rock- och popband på den tiden.

Första setet för kvällen var alltid en timme mellan halv tio och halv elva. Det brukade inte vara särskilt mycket folk på plats vid den tiden och var det inte denna kvällen heller, men några få par var i alla fall uppe och dansade, som det brukade vara. När de spelat färdigt det första setet och skulle gå till låten passerade de krögaren på stället som var en bestämd herre som alltid stod med armarna i kors på samma ställe efter att banden avslutat ett set. När killarna passerade honom tittade han på Peter Nilsson och sade:

– Hörrodu, vad faan håller ni på med? Detta är ingen rockkonsert det är en dansrestaurang!

När Anders Nilsson tröttnade på turnerandet efter några år ersattes han av Ulf Johansson (Idag Ulf Drake), då fick bandet en medlem som var riktigt bra på mellansnack och hade en otroligt bra publikkontakt, dessutom passade han bra in i gruppen socialt..

Foto: Privat

Peter visste inte riktigt vad han skulle svara så han fortsatte bara att gå. När bandet sedan drog igång det andra setet hade det kommit betydligt mer folk och det dröjde inte innan dansgolvet var fullt. Hendix spelade låtar av bandet som Electric Light Orchestra och The Rolling Stones, något besökarna på Albatross inte var vana vid, men det gick hem ordentligt. Efter det andra setet gick bandet förbi krögaren igen, men när Peter kom stod han med ryggen mot Peter och hade fokus på något annat.

– Jag klappade honom på axeln och sade att "dom dansar!", säger Peter.

– Ja, dom gör ju det, svarade krögaren.

Efter det hade Hendix aldrig några problem med sin musik på Albatross.

Precis som på Albatross kunde ibland kvällens första set

vara ganska ödsligt och tråkigt, då hade bandet ett knep för att avsluta första setet lite tidigare. De hade en ljusanläggning de byggt själva, och idag skulle nog många skrika högt om de sett konstruktionen, men det funkade.

Problemet var att om alla lampor tändes samtidigt och ljudanläggningen dessutom var i drift krävdes mycket el för att driva allt. Det visste killarna om så hela ljusanläggningen var aldrig tänd samtidigt. Den styrdes av Michael och Ulf så de kommunicerade under kvällen. Men om det var en riktigt ödlig lokal under första setet räckte det med en nickning mellan de båda så tryckte de på allt ljus samtidigt, och propparna flög all världens väg och allt svartnade.

Då kunde bandet ta en lite längre paus, medan förvånade arrangörer letade proppar och fixade elen

Lars-Olof Ottosson och Anders Nilsson var de som startade Hendix. De två var också några år äldre än de andra i bandet och stod även för låtvalen till repertoaren..

Foto: Privat

samtidigt som de inte förstod varför propparna gick just då. Små men effektiva knep mot tristess.

Spelningar på restauranger som Albatross varvades med bygdegårdar och var bandet tillräckligt nära hem så packades bussen efter spelningen med hemresa direkt. Vid ett tillfälle hade de spelat ute på Värmlandsnäs mitt i vintern. Efter avslutat gig plockades utrustningen ned och lastades i bussen. Därefter hoppade alla in i bussen och Lars-Olof styrde mot Åmål, det tog inte många minuter innan några i bandet somnat. Väl framme vaknade Peter och skulle gå av bussen, men det gick inte. Hans hår hade under hemresan frusit fast i fönstret så han fick lite hjälp att komma loss innan det kunde bära av hem till sängen.

Under några år spelade Hendix ofta tillsammans med

andra artister på olika ställen runt om i landet. Det var allt från Lill-Babs, Mats Rådberg, Hansa Band och Pugh Rogefeldt.

– Några av dem fick vi bra kontakt med. Jag kommer ihåg att basisten i Pughs band kom fram och sade att han gillade oss. Vi lärde även känna Janne Bark som då var gitarrist i bandet Raydio. De flesta var sköna typer men det fanns en del som ansåg sig vara riktigt stora. Vid ett tillfälle skulle vi spela tillsammans med Snowstorm som några år tidigare haft en stor hit med "Sommarnatt". Det gick inte helt smärtfritt, skrattar Peter.

Det var vid en tillställning i Jössefors utanför Arvika som båda banden var bokade. Tanken var att Hendix skulle göra två set. Först inleda kvällen och sedan avsluta den och så skulle Snowstorm göra en spelning däremellan.

På turné. Michael bakom ratten, hela gänget delar på ett rum i en lägenhet utanför Stockholm i samband med hotellstrejken på 1980-talet. Lars-Olof lastar ur bussen och på nedersta bilden fördriver Ulf Johansson, Thomas Andersson och Michael Engtorp tiden i bussen.

Foto: Privat

Nu fanns det bara en scen i lokalen så Snowstorm krävde att Hendix skulle plocka ned sin utrustning efter sitt första set så att bara Snowstorms utrustning fanns på scenen när de spelade.

Då satte killarna i Hendix ned foten och sade att det kunde Göteborgarna glömma. Resultatet blev istället att Hendix gjorde sina två set först, packade ned och åkte hem och därefter fick Snowstorm sätta upp sina grejor och göra sin spelning sist på kvällen.

Hendix fick vara med om flera konstiga spelningar i Värmland. När de var i Hemnäs och spelade fick de avbryta framträdandet efter en stund då något störde ljudanläggningen. Det kom in prat i ljudbilden. Killarna i Hendix fattade först ingenting, men arrangörerna var vana vid problemet. De skickade ut några ordnings-

vakter till parkeringen. Där satt ett gäng ungdomar i sina Epa-traktorer och pratade med varandra via komradios som störde ljudanläggningen. När de flyttat på sig en bit var det bara att köra vidare på scen.

Vid en spelning i Charlottenbergs folkpark var det ganska många Åmålsbor på plats i publiken, men bandet gick också hem ordentligt hos en del av den lokala publiken, framförallt en del av tjejerna. Det sågs inte med helt blida ögon av de lokala unga männen. De hände ingenting under kvällen. Killarna hade fullt upp med att spela och därefter packa bussen för hemfärd. Nu kom de inte så långt innan bussen började gå lite dåligt. Lars-Olof stängde av och gick ut och kollade vad som kunde vara fel. Då visade det sig att någon eller några hade klippt av alla remmar i motorrummet. Lars-Olof lyckades laga lite

Innan Hendix köpte sin stora Mercedes-buss hade de en mindre Hanomag. Bussen på bilden var dock en hyrbuss som bandet använde under en period.

Foto: Privat

provisoriskt så att hemfärden kunde återupptas, men hela resan hem fick avverkas i ungefär 50 kilometer i timmen, fortare gick det inte att köra.

Andra resor kunde det vara navigeringen som strulade. När bandet var i Stockholm för att göra en spelning hamnade de helt fel. Lars-Olof visste vart stället låg, problemet var alla enkelriktade gator och det faktum att det kunde vara ganska trångt för en buss. Till slut bestämde sig Lars-Olof för att ta den kortaste vägen. Den gick förvisso via cykelbanor, trottoarer och någon park, men folk höll sig undan och de kom fram dit de skulle.

Vid några tillfällen gjorde de korta turnéer i Norge. I och med att avstånden var så långa bokades det alltid in flera spelningar vid dessa tillfällen. Vid ett tillfälle hade de precis gjort sista spelningen av en handfull i Molde och

Ålesund. De packade bussen på natten och bestämde sig för att sova en stund innan det var dags för att åka ned till färjeläget för att hinna med den tidiga morgonfärjan in till fastlandet. Ingen kom dock ihåg att ställa någon väckarklocka.

Lars-Olof vaknade till och tittade på klockan och insåg att det inte var många minuter kvar tills färjan skulle gå. Han slängde på sig skjortan, men hann inte knäppa den, drog på sig byxorna och fick hålla dem uppe när han forcerade sig fram till förarplatsen. Tappade byxorna samtidigt som han satte sig ned och startade bussen. Men det fanns ingen tid att rätta till klädseln. Istället bar det av i bra fart genom Ålesund på morgonen och de som var ute fick se en orkesterbuss dundra fram genom det lilla samhället med en förare i bar överkropp med en skjorta

På turné i Norge. Ulf och Lars-Olof tankar med medhavd diesel, den var alldeles för dyr i Norge. Gänget framför bussen i den norska fjällvärlden. Peter Nilsson förbereder lunchen. Bilden ovan Thomas, Lars-Olof, Michael, Ulf och Peter framför Mercedes-bussen.

Foto: Privat

hängandes över axlarna iförd kalsonger och bara ben. Det handlade om sekunder när Lars-Olof svängde in bussen på färjeplatsen, bara för att se färjan precis lägga ut. Då var det inte mycket annat att göra än att invänta nästa färja ett par timmar senare. Bandet fick allt fler spelningar och många av dem kunde de tacka Saints för. När de inte kunde ta en spelning på grund av att bandet redan var bokad så föreslog de ofta Hendrix som ersättare. De flesta av arrangörerna litade på vitsorden från Saints som då var ett av Sveriges största och mest populära dansband.

– Det öppnade många dörrar för oss, säger Thomas Andersson.

När killarna började åka ut och spela fick de alltid ett proffsigt bemötande av arrangörerna och det var ordning och reda. Men i takt med att 1970-talet gick över i 1980-

tal kom det många nya okunniga arrangörer som inte alls var lika proffsiga. Allt handlade istället om att krama ut så mycket pengar som möjligt ur verksamheten.

Vid en spelning hade de riggat upp på den lilla scenen och frågade personalen vart logen var så att de kunde byta om och sätta sig ned några minuter.

– Här finns ingen loge, blev svaret.

Därefter hänvisades de genom en dörr vid sidan av scenen. Dörren ledde ut i trappuppgången, där fick de stå och byta om. Ibland kom de till spelställen där det inte ens fanns en scen.

– Ni ska stå nere i hörnet bredvid drickakylen.

Så kunde det låta. Ibland kändes det som om musikerna var något nödvändigt ont som arrangörerna helst inte ville ha att göra med.

Till vänster, Peter Nilsson och under honom Michael Engtorp i Agne Björks studio. Öven till höger ett av bandets orkesterkort.

Foto studiobilderna: Privat – Foto orkesterbild: Berth Carlsson

– Det var då vi bestämde oss för att ta en paus, säger Peter.

Innan det blev dags för pausen hade bandet en spelning kvar och det var på hemmaplan. Vi hade spelat på Vikenborg ett antal gånger genom åren tillsammans med andra band, men detta var första gången Hendix fått en spelning helt själva. Bakom det låg Roger Carlsson, men han var samtidigt lite orolig. Danskvällarna på Vikenborg var alltid välbesökta på den tiden. Tänk om det inte kom något folk.

Mannen som styrde allt på Vikenborg på danskvällarna var Åke "Masken" Johansson. I början av kvällen ringde telefonen och han svarade som han alltid gjorde:

– Vikenborg!

I andra änden av luran satt en nervös Roger Carlsson och undrade om det börjat komma något folk till Vikenborg.

– Ska du komma in får du skynda dig för det är snart fullt, svarade Åke. Efteråt berättade han att han hade knappt lagt på luren förrän Roger stod i kassan.

Till slut var det en bra bit över 600 besökare inne på Vikenborg, så Hendix fick ett fint avslut på sin karriär.

Även om de kom överens om en paus 1984 och därefter inte har ändrat sig så har de ännu inte gjort comeback. Ingen av de båda sättningarna har spelat tillsammans i något sammanhang efter det. Visst har en del av medlemmarna spelat tillsammans i olika sättningar genom åren, men det har som mest varit tre av dem samtidigt.

Så vem vet, om efterfrågan finns kanske det finns möjlighet för en återförening av Hendix.

Tony Berg

If it ain't stiff it ain't worth a fuck

Det finns en samlare i oss alla, vad vi samlar på varierar. Tobbe Sturhes samlande har lett till att han fått träffa en rad av sina ungdomsidoler. Något som varit en trevlig bieffekt av samlandet. Vad är det då Tobbe samlar på?

Dave Robinson och Tobbe Stuhre. Robinson startade Stiff Records tillsammans med vännen Jake Riviera 1976. Robinson hade före Stiff Records även arbetat med artister som Jimi Hendrix och Brinsley Schwartz.
Foto: Privat

Tobbe Stuhre har lyckats samla signerade plektrum från de flesta av Ulf Lundells gitarrister, och några basister, finns med. En liten tom lucka finns det vid Janne Anderssons namn. Så är det någon som har ett plektrum signerat av samme Janne Andersson och känner att det skulle passa bra i luckan blir säkert inte Tobbe ledsen om det skulle dyka upp med posten.

Foto: Tobbe Sturhe

De allra flesta människor samlar på någonting. En del väljer stora dyra saker som exempelvis bilar. Några har andra betydligt mindre och billigare objekt i sina samlingar. Billigare i tillverkning i alla fall.

Men billiga saker kan stiga ordentligt i värde med rätt proveniens och ännu mer om det finns en autograf.

En sådan mycket värdefull samling finns på Gotland. Den består av små, till synes obetydliga, plastbitar. Utan dessa skulle många gitarrister stå sig slätt. Vi snackar om plektrum och vi pratar om Tobbe Stuhre, och vi pratar om signerade plektrum.

– Allt började som en slump, säger Tobbe som till vardags arbetar som grafiker och reklamproducent i Visby.

Redan som nybliven tonåring i mitten av 1970-talet var hans musikintresse genuint. Punken hade knackat på i pojkrummet och tagit honom i ett järngrepp. Iklädd T-shirt med olika favoritband, kritstrecks kavaj med en ansevärd mängd badges samt toppad med ett par fyrkantiga glasögon gick han på safari.

Det häckades i skivbutikerna på Gotland. Vartenda nummer av New Musical Express inhandlades och det var inte många konserter

som missades. I samband med dem så väcktes intresset för memorabilia i form av signerade skivor, posters och liknande.

Hans musikintresse gav honom ett jobb på Gotlands Allehanda som musiksribent. Ett uppdrag som gav honom ännu större möjligheter att övervara konserter men även få träffa artisterna och med det kunna utöka samlingen av signerade saker.

– Sedan kom livet emellan, ett par ungar gjorde att musikintresset fick stå åt sidan ett tag, som han uttrycker det själv.

I samband med en konsert med den amerikanske artisten Mason Ruffner föräddades han med ett signerat plektrum och tipset att rama in det. Kanske kunde han försöka låta det plektrumet få sällskap av flera, liknande objekt och så blev det. Idag har det första signerade plektrumet fått sällskap med ytterligare 700 små plastbitar med pyttesmå autografer på.

– Every plectrum tells a story, för att travestera Rod Stewart. Många plektrum har gått från hand till hand, artist – Tobbe. Men några har han tjatat sig till på olika sätt.

– Mina gamla hjältar från punk och new wave-eran blir skitglada att någon kommer ihåg dom. Vissa kontakter har till och med lett

Samlingen med plektrum från Stiff-relaterade gitarrister. Även denna samling har en tom plats för närvarande. Tobbe saknar Nick Lowes plektrum, men det borde väl gå att lösa kan man tycka. Extra roligt för Tobbe är också att en av Stiff Records två grundare, Dave Robinson har signerat samlingen.

Foto: Tobbe Stuhre

till att jag gjort konserter med artisterna. Ett exempel är Ken Stringfellow från The Posies som jag kontaktade för att få ett plektrum.

Två månader senare bodde han i mitt gästrum och gjorde även en fantastisk spelning en söndagskväll på en av Visbys krogar.

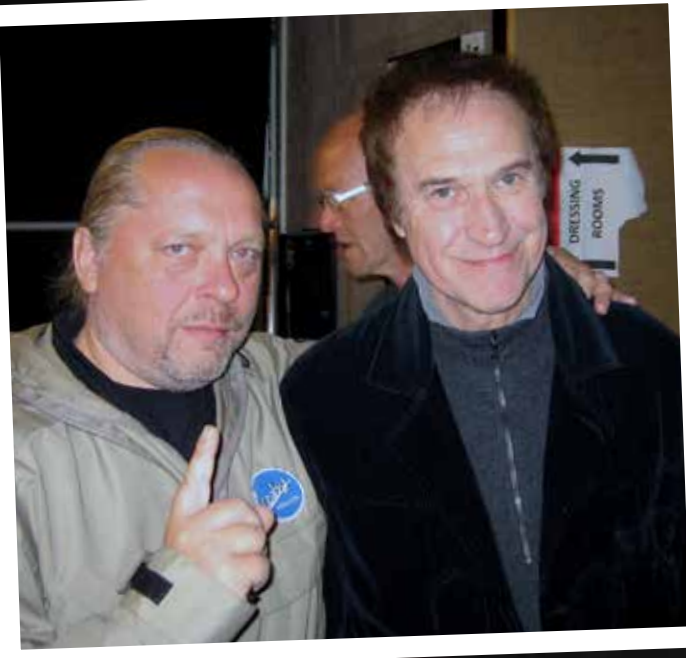
Graeme Douglas från Eddie & The Hot Rods och Kursaal Flyers stod plötsligt på scen vid mitt sommarställe, och en annan gång kom Elliott Murphy dit. Helt galet, skrattar Tobbe.

Förutom att hantera samlingen med värdighet och högt ställda visuella krav som den grafiker han är, så har några plektrum resulterat i specialteman. Favoriten är Stiff-tavlan med artister från det skivbolag som är hans absoluta favoritlabel.

– Själva tavlan är dessutom signerad av Dave Robinson som grundade Stiff Records. Som grafiker hjälpte jag honom med artwork och jag kunde inte låta bli att be honom signera när vi träffades, berättar Tobbe.

– En annan tematavla är gitarristerna runt Ulf Lundell. Där finns de flesta av Ulf Gerhards strängbändare, även ett par basister. Den blev ganska snygg, även om det är väldigt irriterande att den inte är riktigt komplett. Förhoppningen är att Mäster Lundell en dag signerar tavlan. Det som grämer mig idag är naturligtvis att inte

Tobbe tillsammans med en av sina stora husgudar, Ray Davies, från The Kinks. Ett stort ögonblick för Tobbe Stuhre..
Foto: Ebbot

Tobbe tillsammans med Mason Ruffner 2011. Det var ett signerat plektrum från Ruffner som startade hela samlingen.
Foto: Privat

Tobbes utställning på hotell
Hulingen för några år sedan.
Foto: Tobbe Stuhre

Peter Perrett från det brittiska bandet The Only Ones med
Tobbe Stuhre.
Foto: Privat

Tobbe med ett av sina favoritplektrum från Robbie Robertson som var
en av medlemmarna i The Band.
Foto: Privat

JANNE MOSSBERG

Tackade nej till proffskontrakt efter succématchen som sände ned svenska mästarna IFK Göteborg i andradivisionen 1970

Kommer ihåg att jag som tonåring gick och tittade på IF Vikens matcher i slutet av 1970-talet. Då hade laget en spelande tränare som tidigare öst in mål i Allsvenska Örebro SK. Det är alltid roligt att se fotboll live, men det var något extra när man fick se

stenhårde Janne Mossberg härska på planen.

Sedan försvann han något år men kom dessbättre tillbaka. När sedan Bo Johansson anslöt till IF Viken som tränare var det några glada år för alla fotbollsälskare i Åmål.

Viken hade ett fantastiskt lag i början av 1980-talet och tillbringade större delen av tiden i toppen av tabellen. Göteborgstidningen kallade Viken för treans poplag och laget bjöd på många fotbollsfester på Örnäsullen. Kommer ihåg att Janne Mossberg blev skadad

Det svenska pojklandslaget som spelade match mot Danmark när det danska fotbollsforbundet firade 50 år 1964. Janne Mossberg är tvåa från höger i främre raden, bredvid lagets andra dalslänning Björn Eng som står längst till höger.

Foto: Privat

i en match, tror det var uttänjda ledband i foten eller något i den stilen. Jag minns att Bo Johansson befarade det värsta i en intervju med PD. Lagets viktigaste kugge kanske var borta någon månad eller mer och i bästa fall bara några matcher.

Alla visste att det handlade om flera veckors vila och sedan träning innan det kunde bli tal om match, problemet var att ingen hade berättat det för Janne Mossberg. Mitt i veckan som följde på matchen tejpade han upp foten i vad som liknade ett gipspaket, sedan tog han ett varv på elljusspåret. Någon dag senare var han med och tränade med övriga laget, och givetvis spelade han redan nästa match.

Jag har träffat på många stöniga personer genom åren, men Janne Mossberg är nog den främste av dem. I Jannes fall vill jag dock poängtera att stönigheten var det som gjorde honom till den fantastiske fotbollsspelare han var.

Givetvis krävdes det talang, träningsvilja och begåvning i övrigt, men

stönigheten tog honom till en högre nivå.

Under andra halvan av 1980-talet fick jag förmånen att jobba tillsammans med Janne Mossberg i Åmåls kommuns fritidsförvaltning som vaktmästare. Jag kommer ihåg att jag redan då fickade efter berättelser från tiden i Örebro, men Janne svarade alltid:

– Det finns inte mycket att berätta.

En gång under de åren när vi röjde i ishallen tog han fram några pärmar med klipp från sitt skåp och visade. Då insåg jag att det visst fanns att berätta.

Janne Mossberg var den typen av spelare som man antingen älskar eller hatar. Det sistnämnda om han var motståndare till favoritlaget. Han var orädd och tuff och ibland kanske till och med brutal både mot sig själv och andra. Alltid med hjärtat på rätt ställe.

När jag sedan började jobba som frilansare på Provinstidningen Dalsland ville jag göra en intervju men det ville inte Janne.

– Det är ingenting att skriva om, blev alltid svaret.

Men i slutet av 2020 gjorde jag ett nytt försök och lyckades med hjälp av Lennart "Linken" Lindqvist äntligen få ett ja.

Berättelsen om Janne Mossberg börjar dock inte med IF Viken utan en klubb lite längre söderut i landskapet i Håfreströms IF. Janne Mossberg var en av fyra bröder Mossberg som under några år spelade tillsammans i klubbens A-lag. De övriga bröderna var Roland, Thord och Lasse. Roland var äldst och var 18 år äldre än Janne. Bröderna blev kvar i Håfreström under sina aktiva år.

Debuten för Janne skedde som 14-åring då Håfreström spelade i division III. På den tiden var det bara division II och Allsvenskan över trean. Förutom Håfreström spelade också Billingsfors IK i övrigt var det bara Göteborgslag i serien.

– Alla bortamatcher i Göteborg gick klockan elva på söndagsförmiddagen på grund av att det var Allsvensk match på Ullevi halv två, säger Janne Mossberg.

Det innebar att Håfreström fick ge

Håfreström IFs lag som vann DM i Dalslands 1965. Bland spelarna finns fyra bröder Mossberg. Bakre raden längst till vänster står Roland Mossberg, tredje man är Lasse Mossberg och Janne Mossberg är två från höger. I främre raden står Thord Mossberg längst till vänster. **Foto: Privat**

sig av tidigt på söndagsmorgonen och ibland kunde det bli riktigt ont om tid före matchen i Göteborg. Vägarna, och bussarna, var ju inte riktigt som de är idag.

– Vi hade en match mot Häckens på Rambergsvallen. Busschauffören hade svårt att hitta och tiden gick, så vi fick byta om i bussen och springa direkt ut på Rambergsvallen för avspark när vi kom fram, skrattar Janne.

1963 var ett riktigt bra år för Håfreström. Laget var hela tiden med i toppen av tabellen. Mot suveräna Billingsfors IK fanns ingenting att göra. Billingsfors vann till slut Division III Nordvästra Götaland med nio poäng tillgodo på närmaste lag som var Kullens BK från Göteborg och Håfreström. Båda de lagen slutade på samma poäng, kolumnerna för vunna, oavgjorda och förlorade matcher var också identiska.

Håfreström hade producerat 67 mål under säsongen, Kullens BK hade fått

ihop 54. Ändå blev Kullens BK två då de släppt in färre mål. Totalt skilde det ett mål mellan lagen. Kullens BK hade +17 i målskillnad, Håfreström +16.

Bröderna Mossberg var riktigt heta det året. Av Håfreströms 74 mål under säsongen, cupmatcher inräknat, svarade brödrakvartetten för 67 av dem. Lasse Mossberg svarade för runt

Vi fick byta om i bussen och spring direkt ut på planen och spela

30 av dessa mål. Brödernas framfart hade onekligen väckt intresset hos andra klubbar, inte minst när det gällde Janne Mossberg som var en spelare för framtiden. Vintern 1967-68 gjorde han lumpen och efter säsongen 1968 var han redo att lämna Håfreström för nya äventyr. Janne var först på väg till Öster, men av den övergången blev det inget, Däremot hamnade hans lumparkompis i Öster. Under militärtjänstgöringen

hade han träffat Mats Nordenberg från Arvika. Han hamnade i Öster följande säsong.

Under säsongen 1968 jagades han av flera klubbar varav IF Viken var en. Det var Vikenlegedaren John "Raje" Andersson som försökte locka Janne till Åmål, men han var inte intresserad, målsättningen var högre än så. När

"Raje" insåg att han inte skulle kunna värva Janne Mossberg ringde han sin vän Bengt Holmgren som var klubbdirektör i Örebro SK och tipsade om Janne Mossberg.

– Om inte vi får honom ska ingen annan Dalslandsklubb heller få honom, sade "Raje".

Då hade inte Örebro någon som helst koll på Janne Mossberg men de skickade ner några personer till en landskapsmatch mellan Dalsland och Bohuslän runt midsommar 1968 där Janne var med och spelade. Dalsland vann matchen med 7-2 och Janne svarade för fem av sitt lags mål. Inte svårt att förstå att Örebrolegationen

Örebro SK 1969, Janne Mossbergs första år i klubben och i Allsvenskan. Janne var den ende av nyförvärven den säsongen som direkt tog plats i A-laget. Han spelade 18 av lagets 22 matcher i Allsvenskan den säsongen.

Foto: Örebro SK

ville ha den unge dalslänningen efter den uppvisningen.

Inför säsongen 1969 var det en grupp på sju eller åtta spelare som anslöt till Örebro. De flesta kom från spel i division I.

– Många av dem var tekniskt bättre än mig men de saknade nog den rätta viljan. Av de nya så var det bara Janne Mossberg som tog en ordinarie plats under första säsongen, men starten var tuff. Första träningen med laget inför säsongen var i januari på en grusplan som låg bakom läktaren på Eyravallen. Planen var plogad och omgiven av meterhöga snövallar. Janne var lite nervös inför första träningen med hela laget. På den tiden hade Örebro två stadiga backar i Totten Gustafsson och Leif Lövestedt som var kända för att smälla på för fullt.

– De sparkade på allt som rörde sig, minns Janne. Det första som händer var att Totten sprang över mig så det bara smäll och jag hamnade ovanpå

snödrivan. Då tänkte jag fan också, men genomled träningen men tänkte efteråt att det här var inte roligt. Det vette fan om jag ska stanna, jag tror jag skiter i detta.

Då hade laget träning varje dag så dagen efter var lite fram och tillbaka för Janne men till slut åkte han ned till träningen. Det var bara att bita ihop.

– Det första som hände på träningen var att Totten kom farande igen, då tänkte jag nu jävlar smäller jag på så jag tog ner honom direkt så att han gick i backen.

Då resta han sig upp och sade:

– Okej grabben du har fattat det här du, det är bra sade han.

– Efter det var det aldrig något snack då kände man att nu är jag med här.

Så är det säkert för många som tar ett stort steg uppåt. Antingen klarar man utmaningen och utvecklas eller också fixar man det inte. Första säsongen var helt ok för Janne. Han gjorde inte så många mål, det blev väl tre till slut,

men så fick han heller inte spela i rollen som forward. På den tiden var Sören Andersson och Yngve Hindrikes givna i anfallet så Janne hänvisades till en roll som högerytter. Den som kommer ihåg Janne Mossberg som fotbollsspelare vet ju att det var hans vänsterfot som var mest fruktad, så positionen var inte optimal, men det spelade ingen större roll, han fick spela allsvensk fotboll.

Redan i första matchen han spelade med laget blev det ett stormöte. Örebro spelade mot Malmö FF i en av kvartsfinalerna i Svenska cupen. ÖSK spelade borta på Malmö stadion och vann med 2-1.

– Jag gjorde båda målen och snurrade upp Christer Christensson på sista målet med en tunnel. Han var stor och burdus och skulle alltid springa över motståndaren. Även Claes Cronqvist som spelade i Djurgården och Landskrona körde samma stil. I Djurgården spelade också Willy Gummeson som var otroligt vårdslös

Janne Mossberg var ett jagat villebråd efter skandalmatchen på Eyravallen när Örebro skickade ned IFK Göteborg i Allsvenskan 1970. Janne gjorde matchens enda mål och såg därmed till att Örebro hängde kvar och Göteborg fick lämna. I slutet av matchen stormade IFK-fans planen och försökte förstöra målen för att avbryta matchen och få omspel. Men de lyckades inte. Det var fotbollsveriges första smak av huliganismen. Efter att ha svarat på mängder av frågor erbjöds han på stående fot ett lukrativt proffskontrakt av delegater från Young Boys som var på plats i Örebro för att titta närmare på Göteborgs Reine Almqvist.

Foto: Bernt Larsson

och alltid skulle smälla på. Men han var så långsam och hann aldrig med. Han var väldigt irriterad på mig och det faktum att jag hade långt hår. "Jävla lucia" kallade han mig i Expressen. Då vet man att man krupit under skinnet på dem. Christer Christensen som även spelade i landslaget smällde på allt han kunde, men gav man tillbaka direkt och visade att här är det ingen idé höll de sig undan sedan. Samma sak med Claes Cronqvist, han var ännu fulare och mycket otrevligare men han gav sig också. Jag hade aldrig några problem med dem efter de första mötena.

Säsongen 1970 gick det bättre och Janne växte allt mer in i laget. I det stora hela var det en tuff säsong för Örebro. Jannes debutår hade laget slutat femma i den allsvenska tabellen. När Örebro stod inför den sista matchen i Allsvenskan i oktober 1970 var läget ett helt annat.

Örebro ställdes mot regerande svenska mästarna IFK Göteborg som också hade haft en tung säsong.

Förutsättningarna inför den sista matchen på Eyravallen var att IFK Göteborg hade 17 poäng och gästerna var tvungna att vinna matchen för att passera Örebro som hade 18 poäng.

De försökte få stolparna på målställningen men de var gjutna

Det innebar att ÖSK klarade sig med ett oavgjort resultat.

Det var kamp om varje millimeter ute på planen men till slut kunde Janne Mossberg ge hemmalaget ledningen med 1-0, då blev uppförsbacken riktigt brant för IFK Göteborg. Det var otroligt mycket folk på matchen så publiken satt ända framme vid löparbanorna som gick runt planen, säkerhetstänket

var väl inte riktigt så långt kommet på den tiden.

En bit in i den andra halvleken var det någon i publiken som kastade in en oöppnad ölburk på planen. Burken träffade Örebrospelaren Göran Kummelstedt i huvudet som började blöda ordentligt.

– Men han var rätt kall Kummelstedt. Han öppnade ölburken och gick och hällde ut den över han som kastat den, skrattar Janne.

Efter det fick han åka till sjukhus och sy samtidigt som oroligheterna på Eyravallen bara startat.

Matchen återupptogs efter den incidenten men då fanns det en person från Göteborg som gjorde sitt bästa för att få in folk på planen och få matchen avbruten för att kunna få till ett omspel.

– De försökte bland annat riva upp målstolparna så att domaren inte skulle ha något val utan tvingas bryta matchen, men de var ju fastgjutna

Janne Mossberg firar en av många segrar i Allsvenskan med sjött Örebro. Han var under sina år en fruktad målskytt.
Foto: Bernt Larsson

Janne Mossberg och Thomas Nordahl var Örebro SKs vassa anfallsvapen under en stor del av 1970-talet.

Foto: Bernt Larsson

i betongfundament så där gick IFK-anhängarna bet, berättar Janne.

Spelarna fick fly in i omklädningsrummen och domaren, Sven Jonsson från Hudiksvall var helt i upplösnings-tillstånd och ringde bland annat till Svenska Fotbollförbundet. Det var några hundra personer ute på planen, dåligt med vakter och poliser var det inte tal om på matcherna på den tiden, om de inte var där för att titta lite för sitt eget nöjes skull. Den här typen av incidenter hade ju inte förekommit i Sverige före det.

– Till slut fick de in en polishund på planen. Den ingav direkt respekt och när den började gläfsa och hoppa tömdes planen ganska snabbt så vi kunde återuppta spelet, skrattar Janne.

Matchresultatet stod sig. Örebro SK hängde kvar och IFK Göteborg åkte ur Allsvenskan. Det var nog också första gången svensk fotboll fick uppleva

fotbollshuliganer. Därför var det heller kanske inte så konstigt att arrangörerna inte var förberedda på att det skulle

kunna bli sådant kaos som det blev.

Efter den matchen erbjöds dessutom Janne Mossberg ett proffskontrakt med Young Boys från Bern i Schweiz. På den tiden var det inte många svenskar som var proffs ute i Europa så att bara få ett erbjudande var stort.

Delegationen från Young Boys hade kommit till Eyravallen för att se Reine Almkvist i IFK Göteborg, men han gjorde väl ingen bra reklam för sig själv i matchen mot Örebro. Däremot upptäckte de dalslänningen som beseglade Göteborgarnas öde. Direkt efter matchen erbjöd de Janne ett riktigt bra kontrakt.

– Jag hade ett långt samtal med dem efter matchen och de erbjöd direkt övergångspengar och ett treårskontrakt och så ville de att jag skulle komma ned veckan därpå.

När det snacket var klart var det åter till verkligheten. I och med att

SWEDEN'S PLAYERS:

Fifteen players comprise the Swedish party for tonight's match, and all the players are Amateurs, but as we have stated in another article in this programme, the Amateurs of Sweden have often proven themselves to be quite capable of holding teams whose players are mainly drawn from the ranks of professional clubs.

Without doubt the player in the party with most International experience is RONNIE HELLSTROM of Hammarby IF who was a member of the Sweden World Cup side in Mexico earlier this year and played in the Sweden v. Italy match. He has with him two club colleagues, KENNETH OHLSSON a mid-field player, who if selected for the Swedish team tonight will be making his debut as an Under-23. International, and JAN SJOSTROM who has already gained 2 Under-23 Caps as a forward. Another club providing three players in the party is Östers IF. They are BJORN ANDERSSON a 19 years old defender who gained his first International Cap in 1968, and has made 3 appearances in the Sweden Under-23 teams; GÖRAN HAGBERG a goalkeeper who has 6 Under-23 Caps prior to tonight, the first of these gained in 1968, and the third member of Östers IF is another young but very experienced defender MATS NORDENBERG who has 10 appearances in Under-23 matches to his name since gaining his first International Cap in 1967, MALMO FF, incidentally a team Hull City played when they toured Scandinavia some years ago, have two players named in the Sweden party, and both are very experienced defenders. ROY ANDERSSON and STAFFAN TAPPER have totalled 21 Under-23 Caps between them and are strongly tipped for future full honours.

Two more defenders JAN LINDE and JAN-OLOF WALLGREN are from Örebro SK, the first named having had 5 outings with the Under-23 side, and Wallgren winning his two caps earlier this year. With them is a third club colleague JAN MOSSBERG who if playing tonight gains his first International Cap for his country. The other members of the Swedish team have been selected from four different clubs. HANS JOHANSSON is from GLAIS club, a forward with 1 Under-23 Cap so far, gained last year; and OLLE NORDIN is a forward with IFK Norrköping who gains nomination for the Under-23 side for the fifth time. ANDERS LINDEROTH of Helsingborg IF is another experienced mid-field player who first gained International recognition in a Swedish side in 1967 and has added 7 caps since then. Finally comes a young man for whom tonight could be a special occasion. BO MATSSON 21 year old forward of Örgryte IS will gain his first Cap if selected to play here this evening.

A special word of congratulation and best wishes to GÖRAN HAGBERG, JAN LINDE and MATS NORDENBERG. These players will be celebrating their birthdays whilst on this tour with the Sweden party.

KENNETH
OHLSSON

JAN
MOSSBERG

GÖRAN
HAGBERG

RONNIE
HELLSTROM

HANS
JOHANSSON

BJORN
ANDERSSON

JAN
SJOSTROM

STAFFAN
TAPPER

ANDERS
LINDEROTH

THIS IS SWEDEN

International Football Match Under 23

ENGLAND

v

SWEDEN

BOOTHFERRY PARK · HULL
WEDNESDAY 11th NOVEMBER 1970

KICK-OFF 7-30 P.M.

SOUVENIR PROGRAMME 1/-

Programmet från matchen mellan de engelska och svenska ungdomslandslagen på Boothferry Park i Hull. Ovan syns en ung och välklippt Janne Mossberg på bild. Ett och annat känt namn går också att skönja

kontraktet var säkrat efter segern mot IFK Göteborg var det upplagt för fest. På den tiden fanns det en nybliven landshövding i Örebro som hette Harald Aronsson som var otroligt fotbollsintresserad. Han var bland annat med i sammanslutningen Svarta Handen som finns än idag. Den består av en grupp hängivna Örebrofans. Det säkrade kontraktet skulle givetvis firas så landshövdingen bjöd in laget till sitt residens på slottet och bjöd på hela kalaset. Och fest blev det, en rejäl sådan.

– På måndagsmorgonen när alla började vakna till låg det tre Ösk-spelare i landshövdingens säng och sov, någon landshövding syntes dock inte till, skrattar Janne.

Några dagar senare hade Janne

Idolbild på Janne Mossberg saxad från Året Runts samlarserie med Allsvenska lag inför säsongen 1971.

funderat färdigt och bestämt sig för att tacka nej till Young Boys lockande kontrakt.

– Visst var det lockande men Petra var bara något år gammal och det kändes inte rätt.

På frågan om han funderat något på detta beslut i efterhand blir svaret:

– Jo det har jag gjort, många gånger. Det hade varit roligt. Det är kanske inte främst det ekonomiska jag funderat på utan att ha fått chansen att spela som proffs. På den tiden var det inte så många som blev det. Så Janne blev kvar i Örebro.

I november 1970 blev Janne uttagen till en U21-landskamp mot England, en match som spelades på Boothferry Park i Hull. Med i den svenska truppen förutom Janne själv fanns flera spelare som skulle komma att bli etablerade namn de följande åren. Ronnie Hellström, Roy Andersson, Staffan Tapper, Anders Linderöth, Olle Nordin och Janne Sjöström. Det engelska laget innehöll också en del blivande profiler som Ray Clemence, Paul Edwards, Brian Kidd och Joe Royle.

1971 fick Örebro in en del nya och nygamla spelare i truppen. En av de som kom tillbaka till Örebro var Thomas Nordahl. Han hade spelat i Örebro 1965-68 och blev därefter proffs i Juventus, åtminstone på papperet. När kontraktet med den italienska klubben var undertecknat och klart införde det italienska fotbollsförbundet ett importstopp för

Janne Mossberg med dottern Petra hemma i bostaden i Örebro..

Foto: Bernt Larsson

utländska spelare. Så istället blev han utlånad till det belgiska topplaget Anderlecht under tre år.

– När han kom tillbaka till Örebro var han skadad. Han hade blivit stämplad väldigt illa i en match och det ville inte riktigt läka, det tog ett tag innan det blev bra. Så efter det var han jävligt rädd om fötterna.

Materialförvaltaren putsade både skor och arm

De bildade sedan en anfallsduo som kom att bli fruktad bland försvararna i Allsvenskan. Janne var en tuff närkampsspelare som hade en lika vass vänsterfot och dessutom var han en riktigt duktig huvudspelare. Thomas

var en klinisk avslutare som alltid visste vart målet var.

– Vi hade en bra fördelning. Går du på bollarna så kommer jag bakom sa Thomas.

Det fungerade riktigt bra. Janne vann. Merparten av de höjddueller han gick upp i tack vare en fantastisk timing.

Samma år fick Örebro ett gammalt bekant ansikte som tränare, Orvar Bergmark.

Då hade Örebro en duktig materialförvaltare som alla älskade. En trevlig man som var ungkarl och bodde hemma hos mamma. När spelarna var klara för dagen med match eller träning lämnades kläder och skor och nästa dag när de dök upp var skorna putsade och det hängde rena kläder och väntade i omklädningsrummet.

Örebro 1972. Övre raden från vänster: Orvar Bergmark, Jan-Olof Wallgren, Janne Mossberg, Tomas Törnqvist, Thomas Nordahl, Ola Ljungberg, Jan Linde, Thomas Carlberg, Bo Wilhelmsson och Olle Gustavsson. Främre raden från vänster: Tore Lennartsson, Sören Andersson, Sven Andersson, Sven-Gunnar-Larsson, Per Ander Jonsson och hans Ohlsson.

Foto: Privat

– Till vardags jobbade han på Bergslagens Järnvägar men lade i övrigt sin tid på Örebro SK.

Han lade ned otaliga timmar på sitt älskade Örebro. Kom till arenan direkt efter jobbet och var ofta sist att lämna för kvällen.

När hans mamma sedan gick bort blev det jobbigt för honom och stundtals drack han lite för mycket.

Örebroledningen försökte hjälpa honom, men det var inte alltid det lyckades. Ibland blev fastnade han med spriten, men han skötte alltid sitt jobb.

Så när laget åkte på bortamatch försökte klubben alltid ha lite koll på honom.

Under en period när Orvar Bergmark var tränare för laget och Totten Gustafsson blivit lagledare fick materialförvaltaren alltid dela sovkupe med dem när de åkte tåg till matcherna.

Då kunde de hålla koll på honom och

de såg alltid till att han inte fick med sig någon alkohol ombord.

Efter en bortamatch i Malmö klev laget på tåget och allt verkade frid och fröjd. När tåget kom in söderifrån till Örebro på den tiden så stannade det först vid en station som hette Örebro Södra, där brukade en del av spelarna hoppa av.

Orvar Bergmark var inte glad där han stod barfota på perrongen

– När vi klev av den morgon kom Orvar ut på perrongen barfota med sin väska i ena handen och skorna i den andra arg som ett jävla bi. Ingen av oss fattade någonting, vad hade hänt?

Då hade materialförvaltaren lyckats fixa en flaska i Malmö så när de reste hem låg han i överslafen och både Orvar och Totte trodde att allt var under kontroll. Han låg i överslafen

och svepte i sig flaskan. Sedan vaknade han mitt i natten och skulle på toaletten. På den tiden fanns det pottskåp i sovkupeerna men han hittade inte pottan så han slog helt enkelt en stråle i Orvars skor så när de vaknade på morgonen var Orvars skor och strumpor dränkta i kiss.

– När jag började i Örebro stod ju alltid klubben för mat och dryck när vi var på väg till och från matcher och när det var hemresa var det ofta nubbe till maten och sedan kanske ytterligare något glas innan vi reste vidare hemåt. Jag blev

lite chockad av det i början eftersom jag inte var van med det sedan tidigare.

I början av 1970-talet försvann dock alkoholen från borden när laget var ute och reste, klubbarna skärpte upp det hela och blev mer proffsionella.

Sportsligt gick det ganska bra för Örebro under några år och laget var under några säsonger när silvret, men nådde inte riktigt ända fram.

Örebro Sportklubb 1973. Övre raden från vänster: Olle Gustavsson, Ola Ljungberg, Jan Stenman, Thomas Carlberg, Jan-Olof Wallgren, Janne Mossberg, Hans Ohlson, Tore Lennartsson, Lars-Ove Sundberg, Jan-Åke Jonsson och Orvar Bergmark. Främre raden från vänster: Tomas Törnqvist, Glenn Holm, Arne Olsson, Sven-Gunnar Larsson, Bo Wilhelmsson, Sven Andersson och Thomas Nordahl.

Foto: Örebro SK

Örebro lockade också till sig många bra spelare som Hasse Borg innan han blev proffs. Arne Skotte kom tillbaka från Djurgården och fler anslöt.

De bästa åren under Jannes tid i Örebro var 1974-75 då Tord Grip var tränare för laget. Det var väl egentligen första gången det kom in en tränare med ett genomtänkt spelsystem i Örebro. Tord Grip införde 4-4-2-systemet med press och understöd i Örebro. Ett system som sedan Sven-Göran Eriksson kom att fira stora triumfer med i IFK Göteborg, Benfica och ytterligare lag under sin karriär. Då ofta med sin tidigare mentor Tord Grip som assisterande tränare.

Malmö FF spelade med samma system som Örebro under sin nye tränare Bob Houghton och firade stora triumfer med det spelat. Det blev seger i Allsvenskan 1974, 1975 och 1977 och final i Europacupen 1979 under Houghtons ledning. Örebro hamnade till slut i mitten av tabellen.

– Det var ganska lätt att möta Malmö de spelade som oss men körde dessutom med push-up som var nästan vansinnig. När vi hade bollen på egen planhalva kom de rusande med hela laget och pressade med allt de hade. Det var bara att hålla i bollen och slå den i rätt läge så var det öppen gata.

Trots att Janne Mossberg stänkte in mål i Allsvenskan i mitten av 1970-talet blev det aldrig någon riktig chans i landslaget.

Det fanns ju några riktigt starka anfallare i blågult på den tiden som Ralf Edström och Roland Sandberg som utgjorde anfallspar i VM 1974. Åren efter var det spelare som Thomas Alströmer, Thomas Sjöberg och lagkamraten Thomas Nordahl som stod vägen. Det var spelare man inte flyttade på även om de svarade för flera svaga insatser i rad.

Men våren 1975 blev han uttagen till landslagets Asienturné.

Meningen var att svenskarna skulle

spela matcher mot Japan och Kina.

När laget sedan landat i Tokyo visade det sig att Kina ändrat sig och Sverige var inte välkomna. Istället blev det tre matcher mot Japan.

Det var många duktiga spelare som reste med Georg "Åby" Ericsson till Japan. Spelare som Anders Linderöth, Thomas Nordahl, Thomas Ahlström, Anders Grönshagen, Leif Andersson, Hasse Borg, Jan Mattsson och Tommy Svensson gjorde Janne sällskap.

– Jag har faktiskt spelat på Olympiastadion i Tokyo, det var speciellt. Vi stannade i Tokyo i tolv dagar och spelade tre matcher och vann alla. Det är ett roligt minne. Dessutom var alla så otroligt trevliga och välkomnande.

Det var något alldeles extra att få uppleva den japanska huvudstaden. Det var folk överallt. Ginza street som går mitt i centrum av staden var åtta filer bred, ofattbart för någon som vuxit upp i relativt glesbefolkade Sverige.

Örebro SK 1974. Tord Grip hade anlänt som tränare och infört ett nytt systemtänk i klubben. Janne Mossberg två från höger i främre ledet.

Foto: Örebro SK

Örebro SK 1976. Efter två år med Tord Grip var det dags för ny tränare i Benny Lennartsson. Janne Mossberg trea från vänster i främre ledet

Foto: Örebro SK

– På söndagarna när japanerna var lediga stängdes Ginza street för trafik och det bara välldes ut folk. Om vi var ute ett gäng och gick omkring och man stannade till för att titta på något var man hur långt som helst efter de andra.

Shoppingen var heller inte att leka med.

– Elektroniken var ju helt otroligt jämfört med vad vi var vana med. Vi köpte på oss Nikonkameror. De var ruskigt dyra i Sverige men här kostade de inte alls mycket. Vi behövde inte ens gå till affärerna och handla. De kom till hotellet med det vi ville köpa. Det var ett fantastiskt trevligt folk och man kände sig alltid välkommen.

Landslagstruppen bodde på ett hotell alldeles intill tv-tornet, så ett besök där var ju ett måste.

– Det var det jävligaste jag varit med om. Det blåste bra däruppe och plattformen var inte stor. Jag trodde aldrig jag skulle ta mig ner igen, det var riktigt otäckt. Under de dagar vi var där fick vi se och uppleva mycket saker, sumo-

brottning, vi var upp till Mount Fuji, badade i varma källor och tränade lite, och spelade matcher.

Söker man i Svenska Fotbollförbundets databaser över landslagspelare så hittar man bara en U17 och fyra U21-landskamper på Janne Mossberg. Han var även reserv vid en match mot Island bortanför men där blev det inget spel.

Förklaringen är den att på den tiden räknades inte träningsmatcher in i statistiken, därför finns det inga matcher i A-landslaget noterade på Janne Mossberg.

Idag räknas däremot träningsmatcher in, även om de inte är mot andra landslag samtidigt spelas det betydligt fler landskamper nuförtiden.

Det blev också en pojklandskamp mot Danmark i samband med att det danska fotbollsförbundet firade 50 år. Janne hade visat framfötterna, eller vänsterfoten på ett fotbollsläger i Malmköping, dåtidens motsvarighet till dagens ungdomscuper i Halmstad.

Insatserna i Malmköping gjorde att han sedan blev uttagen till ett läger i Bjuv där det var drygt 20 spelare med.

Utifrån insatserna spelarna gjorde där tog förbundet ut en trupp till landskampen. Sedan dröjde det många år innan SFF hade ett pojklandslag igen, så inte heller den matchen finns i den officiella statistiken.

Det blev också en hel del internationella matcher med Örebro i bland annat Tipscupen där Örebro för det mesta hade ett eller två öststatslag i sin grupp och sedan något lag från Västeuropa.

– Matcherna i öststaterna var helt ok, vi blev alltid väl omhändertagna och folket var alltid trevligt, men man märkte ju att de hade det knapert.

När Örebro spelade i öststatsländerna stod värdlaget för kost, logi och fickpengar och sedan blev det omvänt när de lagen gästade Örebro.

– Visst fick vi en del inhemsk valuta som vi kunde handla för i länder som Polen och Tjeckoslovakien, men det

Svanskogs IF som vann division VI 1991. Övre raden: Patrik Borglund, Tommy Ivarsson, Bernt-Åke Karlsson, Stefan Edberg, Mikael Säveland, Janne Mossberg (spelande tränare), Stig-Arne Karlsson, Thord Eriksson, Sverre Heggelund, Johnny Elofsson, Kenneth Johansson och Leif Scott. Främre raden: Bengt-Åke Karlsson, Kenth Johansson, Lars-Aine Karlsson, Niklas Andersson, Lennart Andersson, Henrik Nilsson och Stefan Forsberg.

Foto: Privat

fanns ju ingenting att handla, skrattar Janne, så för det mesta gav man bort pengarna till spelare och eller barn när vi skulle åka hem.

Hösten 1968 invaderades Tjeckoslovakien av Sovjetunion. Året efter var Örebro Sk där och skulle spela en match i Tipscupen. Laget flög dit i två mindre plan och landade på Prags internationella flygplats.

– När vi landade på flygplatsen fanns det bara Sovjetiska militärflyg där och i vartenda gathörn i Prag stod det Sovjetiska militärer med k-pistar. Vi fick inte gå ut på kvällarna så det var tufft, inte minst för befolkningen.

När de spelade i Katowice i Polen syntes aldrig solen aldrig till. Bara ett grått halvljus där man riktigt kunde se dammet från kolkraftverken falla till marken.

I Katowice fanns också en stor stadion som tog 80 000 personer, men det vara bara betong, ingenting annat och i övrigt helt öppet.

– Det var intressant och lärorikt på något sätt. Vi lärde oss också att det

våra värdar helst ville ha var kaffe så vår materialare hade alltid med sig en massa kaffe i bagaget. Det samt nylonstrumpor var guld värt. Då kunde man byta till sig vad som helst.

Örebro hade också många matcher mot österrikiska och schweiziska lag. Ett år spelade de mot ett lag i Polen, ett i Tjeckoslovakien och Linz i Österrike. Då stannade laget ute i Europa

Nylonstrumpor var värda sin vikt i guld i öststaterna

under två veckor med Österrike som bas och spelade de tre matcherna. Bland de internationella matcher Janne kommer ihåg bäst finns det flera mot Lugano.

– Laget var riktigt bra då och staden var fantastisk att bo i. Lugano är också en av de städer i världen där det åskar mest, så där small det jämt. Så jag har ju fått se en hel del tack vare fotbollen.

Vid ett träningsläger var Örebro i Basildon utanför London. Då spelades

det några matcher mot engelskt motstånd. Bland andra mötte de Wolverhampton när de var som bäst på 1970-talet.

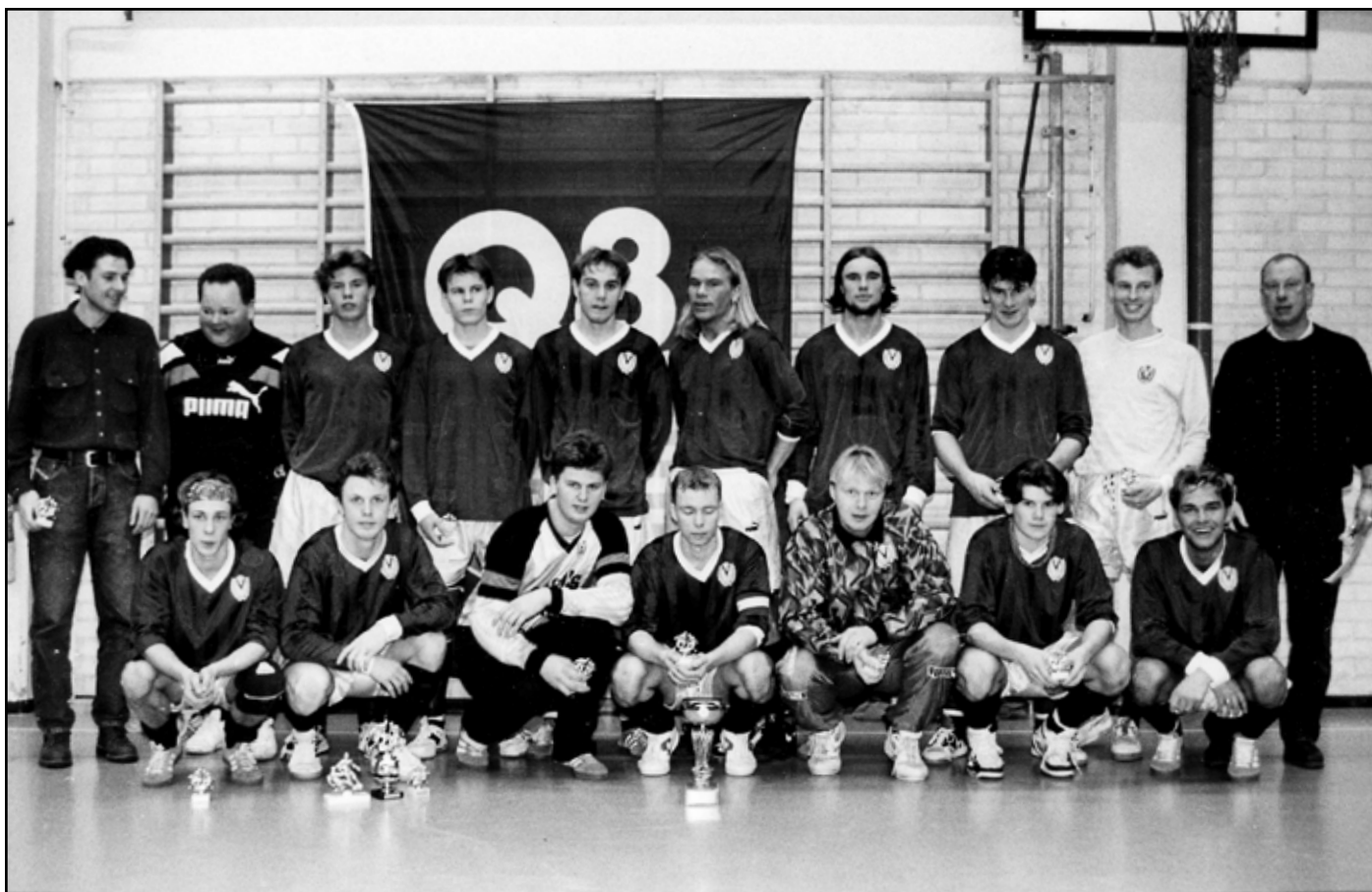
– Det var inga roliga försvarare att möta. Där var det riktigt tufft.

Backarna där var inga bollspelare, de kunde sparka bort bollen och nicka 50 meter. De kom alltid med armbågarna först i närmkamperna. Jag vet

inte hur många hjärn-skakningar man fick i de matcherna. De kallade oss också både det ena och det andra, men det var ju så det var där på den tiden.

Ett träningsläger var förlagt till Östberlin där de var i en vecka och spelade mot Dynamo Berlin och Östtyskland U21-landslag.

– Där fick man uppleva kontraster. Man såg de vanliga gråa östtyskarna som klev på spårvagnen med lunch-smörgåsen inslagen i en gammal tidning samtidigt som vi bodde på ett hotell vid en idrottsanläggning som hade allt. Där bodde de östtyska landslagsidrottarna i en helt annan värld.

IF Viken poserar efter en av lagets segrar i Q8-Cup. Övre raden från vänster: Ingi Andrésson, Peder Dahlgren, Joh Lövbäck, Magnus Sahlin, Johan Pettersson, Fredrik Sandström, Fredrik Carlstedt, Jimmie Larsson, Niclas Johansson och Janne Mossberg. Främre raden från vänster: Tomas Jansson, Göran Johannesson, Henrik André, Patrik Mossberg, Urban Blom, Thomas Larsson och Fredrik Eriksson.

Foto: Tony Berg

Ett av åren under i mitten av 1970-talet var Janne på väg till Sirius, men Örebro var inte intresserade av någon övergång. De krävde 500 000 av Sirius vilket var mycket pengar mellan svenska klubbar på den tiden, pengar som Sirius inte hade, så det blev ingen övergång.

1977 hade Janne ett klart kontrakt med IFK Göteborg, men återigen vägrade Örebro att släppa sitt dalsländska anfallsse. Då sade Janne till klubbledningen att han skulle spela en säsong till sedan skulle han lämna klubben.

Svaret blev att de aldrig skulle släppa honom om han gick till en allsvensk klubb.

– Det var lite tufft, men jag ska inte klaga jag hade det väldigt bra i Örebro.

Den säsongen var det nära att Örebro åkte ur Allsvenskan. Laget behövde vinna sista matchen mot Saab, men då var Janne Mossberg förpassad till bänken.

– Jag hade haft en kontrovers med

Benny Lennartsson före matchen så jag fick börja på bänken.

Då sade Thomas Nordahl till tränaren att han skulle heller inte spela om Janne inte fick spela, men Janne övertygade Thomas om att han skulle spela.

Örebro hamnade i underläge 1-2. Med lite mindre än halva andra halvlek kvar att spela fick Janne komma in på planen och såg med två mål till att

Viken spelade popfotboll i början av 1980-talet och charmade många

Örebro hängde kvar i Allsvenskan.

Så 1978 landade Janne Mossberg i Viken. Vi som tittade på Vikens hemmamatcher den säsongen kunde inte annat än tacka, men var det inte alldeles för tidigt att ta klivet ned i seriesystemet?

– I efterhand får jag nog säga att det var jättedumt över huvudtaget. Örebro harvade i botten av Allsvenskan och det fanns planer på att jag skulle åka upp

och spela hösten i Örebro. Men jag var ju spelande tränare i Viken och vi ledde serien så det kändes inte rätt så jag stannade i Åmål.

Det var ordentlig kris i Örebro. De sparkade tränaren och det var ingen ordning på truppen. Spelarna gnällde och resultatet blev också degradering till slut. Klubben hade varit lite illa ute under några år. Det var mycket som inte fungerade. Det kom in nya yngre spelare som saknade rätt engagemang och det fanns de som misskötte träningarna och det märktes till slut i resultaten.

Åter till säsongen i Viken. Det var ju inte utan att det ibland blev väldigt tydligt att Janne inte alltid pratade samma språk som de andra spelarna i början av säsongen. Ibland slogs det bollar ut på en yta där det inte fanns en ljusblå spelare i närheten.

– Det var tufft i början. För mig satt spelet ryggraden. Jag visste att slog jag bollen ut på den ytan kom det alltid någon springande, men det var i Örebro det. Första året i Viken satt

Janne Mossberg gör sig redo för andra halvlek mellan IF Viken och IFK Åmål i ett kvällsderby på Örnäs-vallen i början av 2000-talet. **Foto: Tony Berg**

inte detta spel på samma sätt hos alla spelare.

Samspelet blev bättre ju längre säsongen fortgick och det stod klart att Janne Mossberg var en värvning utöver det vanliga. 1980 tränade Janne Viken i trean och Håfreström i femman och vann serien. Håfreström hade ett riktigt bra lag men tappade de fem bästa spelarna inför året i fyran. Så då gick Janne tillbaka och blev spelare i Viken igen.

Då hade klubben fått Bo Johansson som ny tränare. Han kom närmast från IFK Göteborgs ungdomsakademi. Under några år i början av 1980-talet bjöds det på riktigt rolig fotboll när IF Viken spelade hemma på Örnäs-vallen. Under några år var det många färgstarka spelare som drog på sig den ljusblå tröjan.

En fantastisk målvakt i form av John-Erik Karlsson, starka försvarare som Rolf "Bobo" Bergström, Tommy Jingfors, Lennart Arvidsson, Sten-Åke

Fagrell, Ingi Andrésson, B-A Strömberg, Reine Olausson och Michael Johnsson. Mittfältare som Peter Svensson, Bosse Larsson, Jan-Åke "Sunkan" Sundkvist, Mike Hanner och Janne Mossberg och anfallare som Ulf "Larven" Johansson och Lennart "Säffle-Johan" Johansson, Michael Johansson och Tomas Svantesson med flera.

I slutet av en säsong när Viken låg lite risigt till dök Dean Mooney upp för att spela de sista två matcher säsongen 1983.

– Vi var ett bra lag, men vi borde ha lyckats bättre. Jag tycker inte att vi fick ut allt av laget.

Nu var det dags att söka nya utmaningar och då hamnade Janne Mossberg i Bengtsfors IF där han stannade som tränare i fyra år innan han vände åter till Viken och spelade något år när Lasse Larsson var tränare.

Därefter blev det Svanskog i fyra år som spelande tränare.

– Där hade vi ett riktigt bra lag fullt

av bollspelare och stönhuvuden som ville träna jämt. De kunde träna hur mycket som helst. De sa att "Vi kan träna varje dag hur mycket som helst. Vi får ändå inga fruntimmer vi från Svanskog så då kan vi lika gärna träna fotboll". Visst sades det sista med glimten i ögat, men sanningen var att när det gällde att träna och även stämningen i laget var det fantastiskt roligt och det gav ju resultat vi vann ju ett par serier under de åren.

Svanskog följdes av SK Sifhälla i tre år, men där spelade han inte utan tog enbart tränarrollen. Det har också blivit ett par vändor i IFK Åmål, ytterligare en vända med IF Viken herrlag samt IF Vikens damer. Sista matchen spelade han som 50-åring, så Zlatan har en bit kvar.

– Det var väldigt roligt att träna damlaget. Vi hade ett bra lag. Först var det Lennart Öhrn och jag i två år sedan slutade Lennart och ersattes av Mikael Landberg och vi fortsatte i samma stil.

Janne Mossberg var tränare för IF Vikens damer 2008-2010. Mikael Landberg kom med 2010 och det året blev det också serieseger. Spelarna på bilden är från vänster: Karin Jingfors, Michaela Karlsson, Anna DeBurg och Sara Garsten.

Foto: Tony Berg

Vi hade varit nära att ta serien de första åren och tredje året när jag och Mikael tränade så vann vi och gick upp, samtidigt passade jag på att sluta.

Hur var det att träna ett damlag jämfört med herrlag?

– Man fick ju tänka om allting. Tjejerna är så måna om alla och allting. De ville alltid veta exakt vad vi skulle göra för övningar och kunde man inte själv visa och förklara ordentligt kunde det bli svårt. Men när man visat så hade de järnkoll och körde övningarna precis som det var tänkt. Sedan lyssnar alltid tjejerna när man går igenom en övning eller ger någon annan information, det kan vara mycket mer så och så med det när det gäller herrlag. Jag tyckte det var väldigt roligt att träna damerna och det tror jag Patrik tycker också. (Patrik Mossberg, Jannes son, är tränare för IF Viken damer 2021).

Vi kommer också in på att pengarna förstört fotbollen ganska långt ned i seriesystemet. Nu kan man spela

fotboll i de lägre serierna och tjäna pengar utan att behöva prestera något. Nu är det kanske inte helt rätt att skylla den utvecklingen på spelarna. Från början fanns det klubbar som såg att en liten summa kunde generera en påskrift men med tiden blev det ett gift.

För många spelare handlar det ibland mer om vart de kan tjäna mest pengar istället för vart de kan utvecklas mer och bli bättre fotbollsspelare.

Så att bara klaga på gnidna spelare är inte rätt. Här måste man ju se vilket ansvar som ligger på klubbarnas styrelser, ledare, tränare, ja alla inblandade. Den hängivenhet, lag- och klubbkänsla som fanns förr har i många fall blivit ett extraknäck och inte en passion som väl egentligen är vad fotbollen ska vara.

– Jag tycker Viken har valt rätt väg nu, det är ett skobidrag inget mer. Inga ersättningar för att spela, nu får alla betala sina overaller själva. Så tycker jag det ska va på den här nivån, och

det är lika för herr- och damlaget, säger Janne Mossberg.

Idag har han inga uppdrag som tränare men följer gärna den lokala fotbollen på plats.

– Jag tycker det är roligt att titta på fotboll gärna live.

Det mörks att passionen för fotboll fortfarande finns kvar. När Janne Mossberg väl börjar prata fotboll rinner det bara på och kunskap finns det i överflöd.

Tony Berg

Säsonger i Allsvenskan: 9

Matcher i Allsvenskan: 193

Mål i Allsvenskan: 64

Landskamper: 1 pojklandslagmatch, 1 U17-match, 3 U21-matcher samt 3 inofficiella matcher i A-landslaget.

Lag som spelare: Håfreströms IF, Örebro SK, IF Viken, Svanskog IF. Seriesegrar med Håfreström, IF Viken och Svanskogs IF

Lag som tränare: IF Viken, Håfreströms IF, Bengtsfors IF, Svanskog IF, SK Sifhälla, IFK Åmål, IF Viken dam. Seriesegrar med IF Viken, Håfreströms IF, Bengtsfors IF, SK Sifhälla, Svanskogs IF och IF Viken Dam.

Janne Mossberg gör lite minnesanteckningar vid en av träningsmatcherna för IF Vikens damlag våren 2010.

Foto: Tony Berg

IF Vikens damlag efter att ha säkrat seriesegern i damtrean 2010. Övre raden från vänster: Josefin Johnsson, Anna Söderqvist, Malin Lind, Emma Johannesson, Karin Jingfors, Janne Mossberg, Olivia Martinsson, Anna Deburg, Helena Korduner, Mikael Landberg, Lina Staf, Sandra Larsson och Gunilla Dahlman. Främre raden från vänster: Annasara Bjaaland, Anna Ödman, Olivia Dahlman, Gisela Johannesson, Lina Bryntesson, Ebba Rehnberg och Ida Lindqvist.

Foto: Lena Landberg

Ovan filmaffischen för filmen "L'Arroseur Arrosé" (The Waterer Watered & The Sprinkler Sprinkled) som anses vara den första affischen som bara marknadsför en film. Den skapades av Marcellin Auzolle. Bilden visar biopubliken i förgrunden samtidigt som filmen och projiceras i bakgrunden på bioskärmen. På filmen ser vi trädgårdsmästaren spruta sig själv i ansiktet med vattenslangen.

Är filmaffischens öde beseplat?

För ett tag sedan började jag diskutera filmaffischer med några vänner. Vilka favoriter vi hade och så vidare. Vad dock ingen av oss visste var när den första filmaffischen gjordes. Vi gissade på tidigt 1900-tal och så var det bra med det. Jag kunde dock inte riktigt släppa det så jag började söka efter svaret på den frågan.

Det jag relativt snabbt kunde konstatera var att vi inte ens

varit på rätt århundrade med våra gissningar. Den första affischen där en film finns med tros ha skapats 1890 av Jules Cheret för kortfilmen "Projections Artistiques" som visades som en del av en show.

20 år tidigare hade samme Cheret introducerat en tryckteknik som gav honom möjlighet att skapa bilder med skarpa och klara färger och textur i bilden. Det blev snabbt populärt och knappt 20 år senare kunde affischer

och bilder skapade med hjälp av den nya tekniken ses över hela Paris. Motiven var allt från katter till blommor, spritdrycker och annat.

Cherets filmaffisch föreställde en ung flicka och på affischen fanns dessutom platsen och tiderna för showen där filmen visades. Det finns dock många som menar att det inte var den första filmaffischen eftersom filmen bara var en del av föreställningen. Det gjordes fler affischer för

filmer och föreställningar men det affischerna handlade mestadels om film som en helt ny teknik och den även kvaliteten på inspelningen mer än om innehållet i själva filmen.

1895 gjorde Marcellin Auzolle en affisch för den korta svartvita filmen *L'Arroseur Arrosé* (The Waterer Watered and The Sprinkler Sprinkled). Det ses som den första affischen utformad för att enbart marknadsföra en specifik

Fritz Langs film "Metropolis" målade upp en hemsk framtidsbild som i vissa fall skrämde biopubliken. Han hade/gissade rätt om en hel del den gode Fritz.

film utifrån innehållet i filmen. Affschen visar publiken som tittar på filmen i förgrunden samtidigt som man ser en scen ur filmen. Det är också den första affschen som visar en verklig scen ur filmen.

När Hollywood sedan började producera film i parti och minut för drygt 100 år sedan blev filmaffscherna ett viktigt verktyg när det gällde att sälja in nya filmer. En bra filmaffsch kunde vara skillnaden med vinst och förlust för

Klassisk filmaffschdesign. Målade porträtt på huvudrollsinnehavarna, Enkelt och stramt med fokus på stjärnorna i filmen "Casablanca".

filmmakarna. Affscherna har givetvis följt sin tid och precis som filmindustrin i övrigt utvecklats, kanske inte alltid till det bättre, men designen har förändrats ordentligt genom åren.

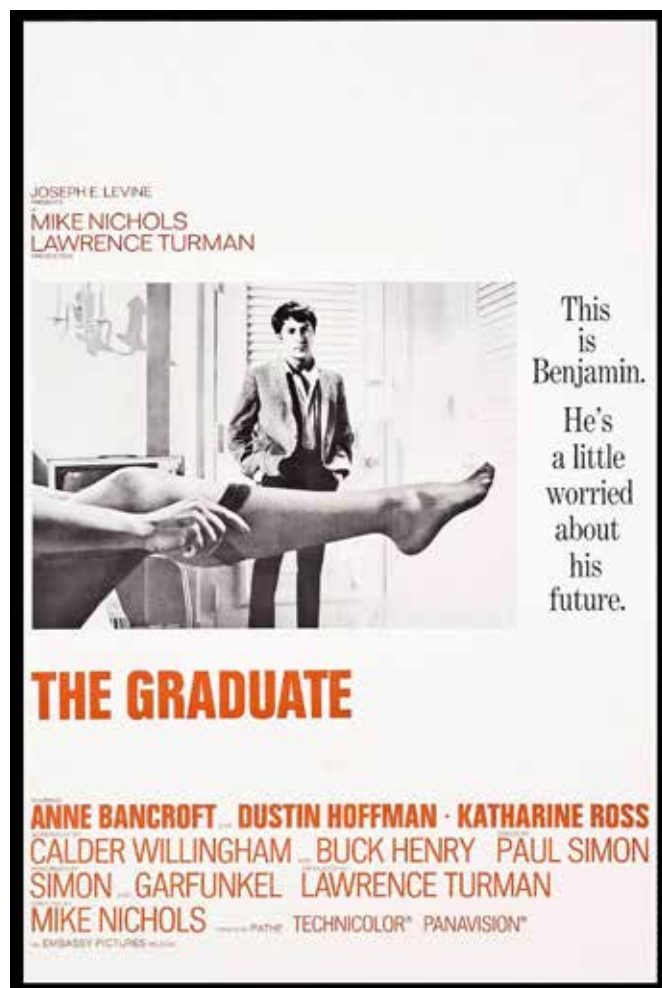
1920-talet var stumfilmens guldålder. De små trånga biograferna ersattes allt mer av storslagna biopalats, åtminstone i USA där filmen snabbt blev en given del av kultur- och nöjesutbudet. När salongerna blev lyxiga och

Stanley Kubriks affisch för filmen "Clockwork Orange" hade stora vita ytor som det skulle vara på den tiden med en grafisk bild centrerat på affischen.

storslagna var filmaffischen tvungen att utvecklas den med. De tidigare ganska enkla affischerna ersattes av mer påkostade och detaljerade affischer allt för att ge publiken en helhetsupplevelse. Utvecklade trycktekniker gjorde också att konstnärerna som skapade affischernas original kunde ta ut svängarna allt mer med detaljrika bilder.

Efter att radion kommit började filmskapare att experimentera med att sätta ljud till sina filmer.

Det var stora vita ytor även på affischen till filmen "Mandomsprovet". Hela affischen är tryckt i bara svart och rött, något som genom åren varit ganska vanligt som färgkombination på filmaffischer.

Utvecklingen av designen fortsatte sedan under 1930-talet. Färgvalen blev allt mer påtagliga samtidigt som de detaljerade bakgrunderna på affischerna började försvinna och ersättas av vita ytor för att ytterligare framhäva budskapet i affischens illustration.

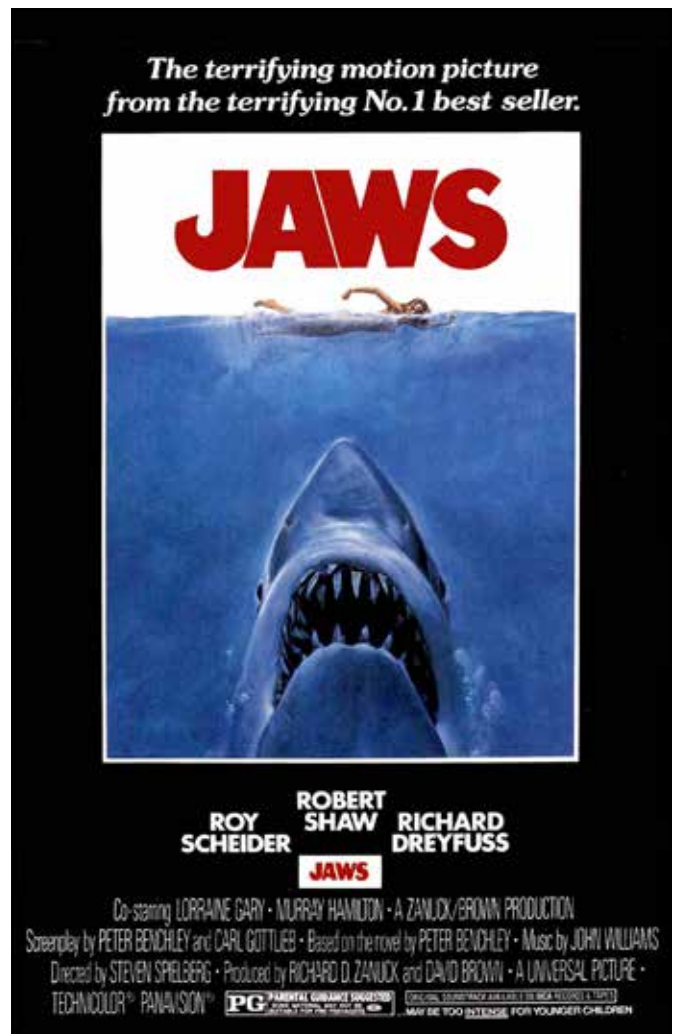
Det blev mer fokus på filmens huvudpersoner. Affischerna där det visades någon scen ur filmen försvann nästan helt och istället sattes skådespelarna i fokus. Det

"Star wars" filmaffisch anses av många vara den första filmaffisch som en större skara människor ville ha på väggen hemma. Därmed var samlarmarknaden för filmaffischer född på allvar.

Samtidigt fick biograferna en ny konkurrent då tv:n kom och allt fler amerikanska hem fick möjlighet att ha sitt eget underhållningscenter hemma. Filmbranschen fick anpassa sig för att möta konkurrensen.

Skärmarna på biograferna blev bredare, 3D-filmerna gjorde entré. Även affischerna utvecklades för att synas i det nya bruset. Bilderna på huvudrollsinnehavarna blir mer sällsynta. Under en period handlar det mycket om

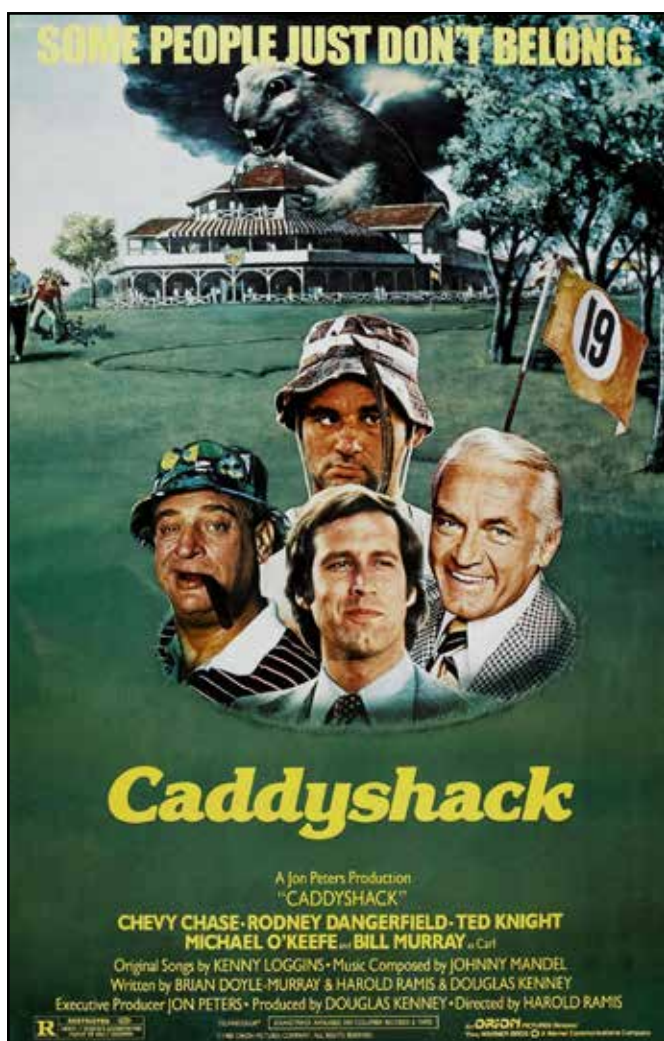

"Hajen" skrämde nog slag på ganska många biobesökare. Affischen var kall i färgerna förutom tjejen som simmade i goda ro samt filmens namn i stora blodröda bokstäver. Skrämmande vacker.

typografi och bilder som innehåller knappt märkbara referenser till innehållet i filmerna.

Under 1960-talet har action-genren kommit för att stanna. Dittills fanns det inte

Någon större censur när det gällde film så i början kunde filmskaparna ta sig lite friheter. Bond-filmerna gjorde sin entré. Filmmakarna bakom de filmerna kan nog anses ha skapat mallen för den moderna actionfilmen som ofta

"Tom i bollen" blev inte alls lika stor i Sverige som i hemlandet USA. Men det är en film som sprudlar av god komik något som också smittat av sig till affischen.

handlar om en enmansarmé där filmerna är späckade med biljakter, explosioner, en del sex och givetvis ond bråd död.

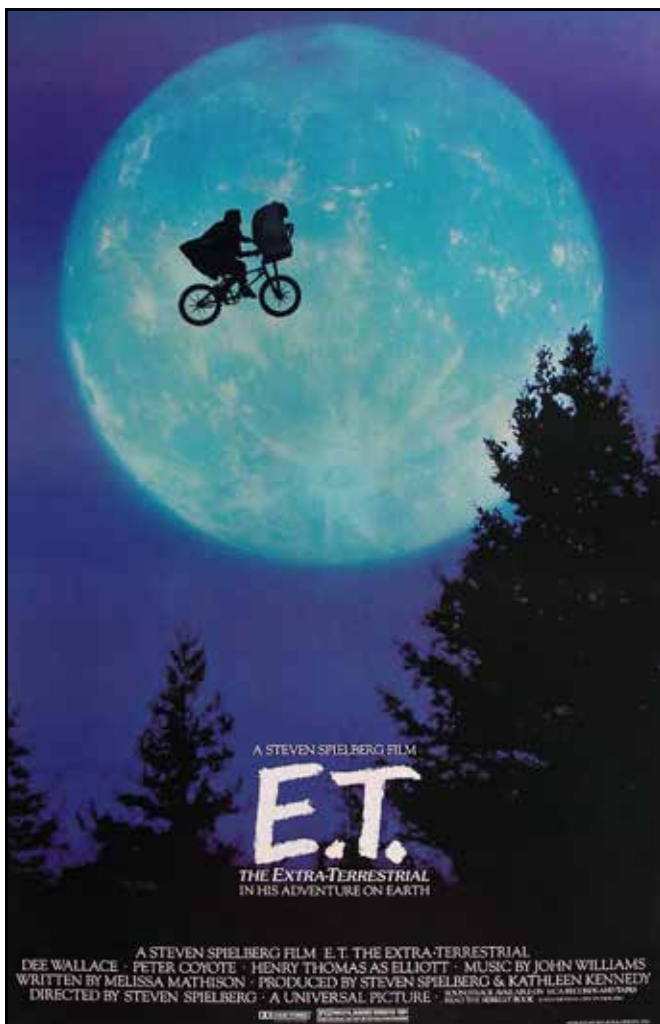
I takt med att filmerna blev våldsammare och visade allt mer hud i kärleksscenerna satte myndigheterna snart in censurorgan som i vissa fall finns kvar än idag. Tanken med censur var att skydda publiken från överdrivet våld och explicita scener men ibland kan man fundera på vad som

"Titta vi flyger" var en av de första filmerna som gjorde parodi på alla de katastroffilmer som producerades. Det räcker att se bilden på planet så förstår man hur filmen kommer att vara.

egentligen ligger bakom. Den svenska censuren var under många år hemsk på att förstöra filmer, men fungerade ibland när våldsscenerna blev överdrivet spekulativa.

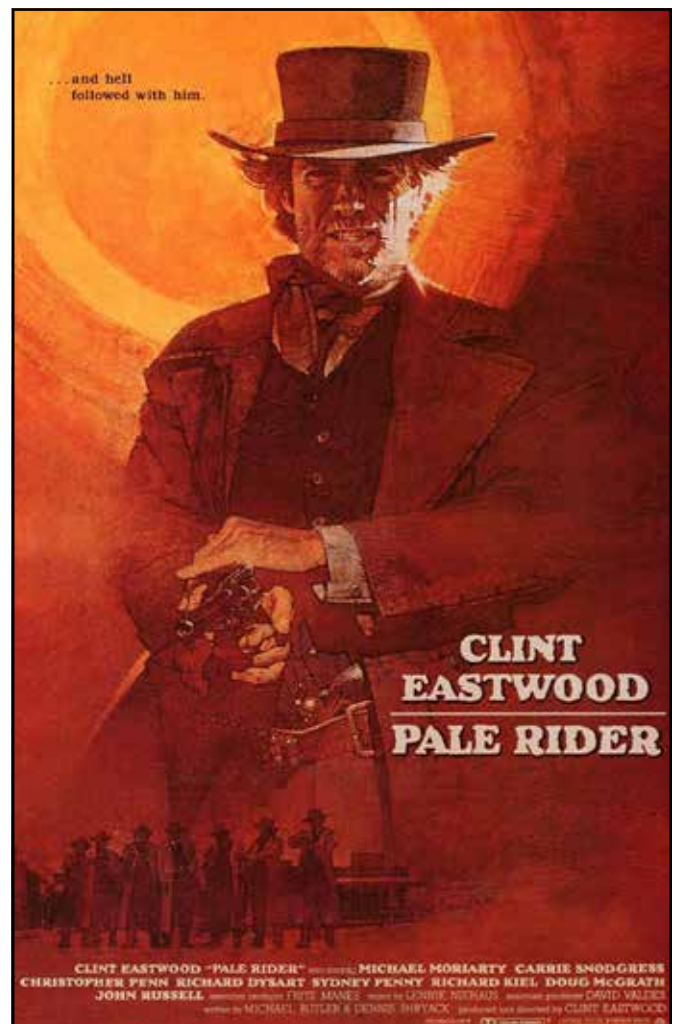
Tanken med att klippa bort onödigt våldsamma scener i filmer kan jag förstå, men censuren hör ändå inte hemma i en demokrati. De ville även stoppa hårdrock för att det fanns dolda satanistiska meddelanden på skivorna om de spelades baklänges. Idag kan vi skratta åt det naiva i det,

Filmaffischen för "E.T." är en av de mest klassiska. Jag tror inte det finns många filmintresserade som inte skulle känna igen vilken film det är utifrån bara bilden.

men det var onekligen farligt när okunniga personer som Siwert Öholm och liknande fick härja fritt i statlig tv och sprida lögnen.

USA:s censur kan vara ännu svårare att förstå ibland. Det är ofta helt ok att visa otroligt våldsamma och utstuderade scener, men ett bröst eller könsord då slår censuren till stenhårt. USA är troligen ett av världens mest skenheliga land. Framförallt när det handlar om olika

Clint Eastwood har gjort några filmer genom åren och vet att det gäller att synas. När "Pale Rider" släpptes innehöll alla filmaffischer foton, så då lät Eastwood gör en klassisk design med målade bilder.

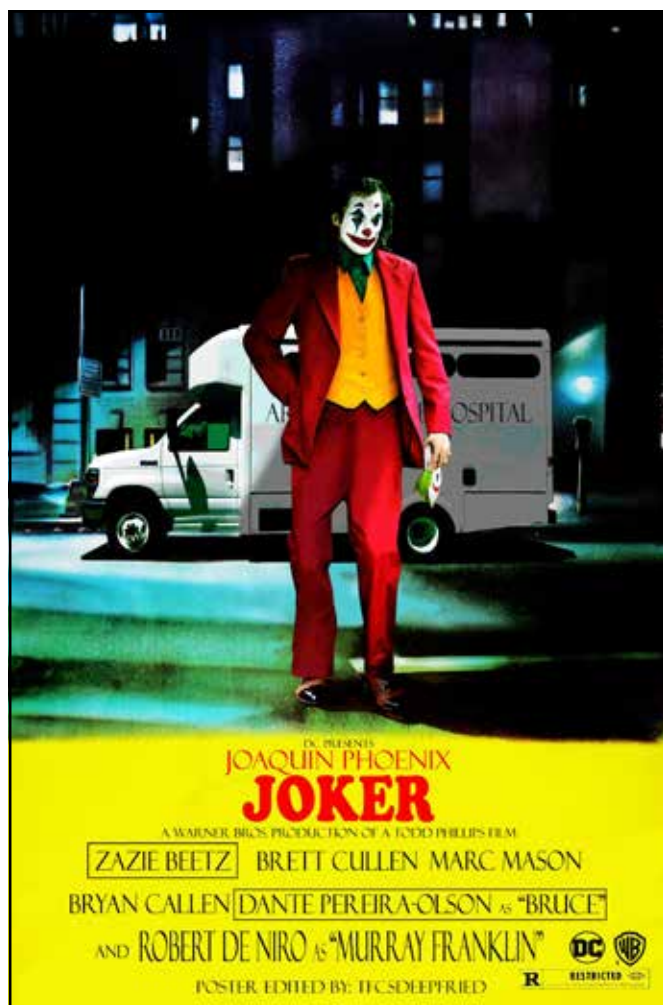
kristna kyrkor. De ska bestämma vad invånarna får läsa och se samtidigt som en handfull tv-präster tjänar storkovan på de troende som hela tiden uppmanas skänka pengar för att få Guds välsignelse. Det är otaliga musik- och filmskapare som fått försvarat sin musik och sina filmer i domstol eller senatsförhör – i frihetens hemland.

Återigen ändrades affischernas design. Nu var man tillbaka till att affischerna skulle försöka matcha filmen.

"Taxi Driver" var en av sin tid riktigt stora filmer och det stora genombrottet för Robert De Niro. Rött och gult skickar ett tydligt budskap tillsammans med bilden på De Niro framför sin taxi.

Allt oftare var det foton som prydde affischerna. Målningarna blev allt mer sällsynta. När filmer som "Star Wars" och "Star Trek" kom började publiken samla på filmaffischer. Detta upptäcker givetvis filmindustrin som genom samlandet får ytterligare ett sätt att tjäna pengar på. Tidigare slängdes de flesta affischer efter visningen. Visst har det funnits de som samlat på filmaffischer i alla tider, men på 1970-talet blev det ett allmänt intresse.

Det kan vara en hyllning till "Taxi Driver" eller bara en rip-off. Det är inte filmens officiella affisch, men oavsett hur den tillkommit är det lätt att förstå var inspirationen kom från

Det gjorde också att filmindustrin förstod det smarta i att ha tilltalande affischer som biobesökarna ville ha på sina väggar hemma. För det mesta hamnande de säkert i ungdomarnas rum, men intresset ökade hela tiden. När det finns intresse finns det också pengar att tjäna.

Ganska snart kunde det finnas två eller tre olika affischer för en och samma film. Skaparna av dessa var väl medvetna om att samlarna köpte en av varje. När vi sedan tagit oss in i

Teamet bakom marknadsföringen av filmen Boogeyman tog ett nytt grepp. Först publicerades bara bilden ovan, ingenting annat...

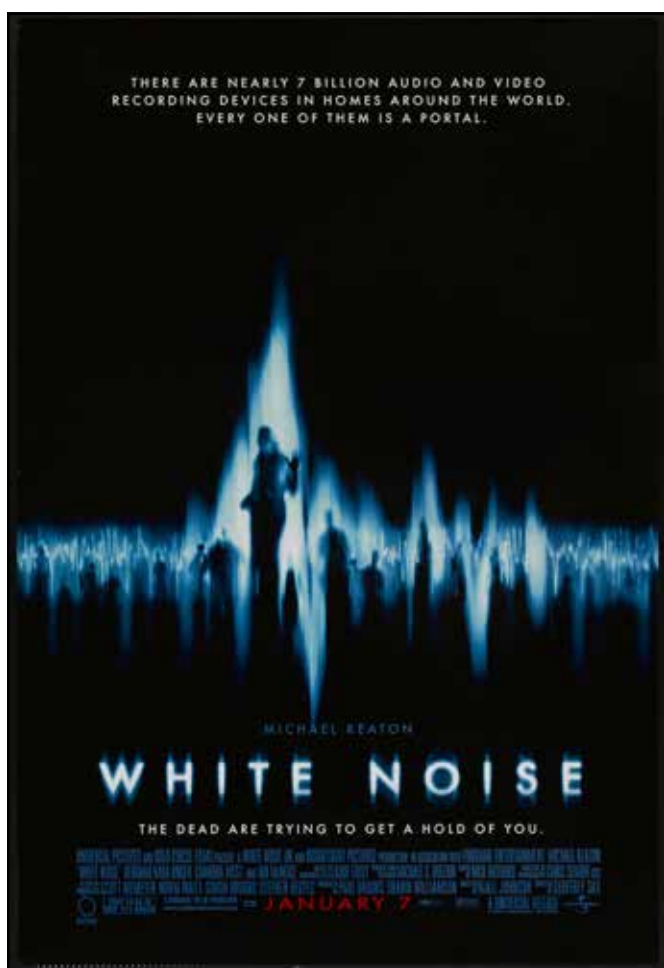
1980-talet exploderade videomarknaden på allvar. Då behövdes affischer som först marknadsförde filmerna till biopubliken. När filmerna sedan gjort sitt i biosalongerna var det dags för videoutgåvorna. Hyrfilmen var nu vanlig i de flesta hem i västvärlden, då behövdes det mindre affischer då det var många filmer som stångades om uppmärksamheten på hyrvideobutikerna. Även dessa specialdesignades.

...några veckor senare kom affischen och annonsen enligt ovan, Då hade de väckt filmpublikens nyfikenhet, sedan kom affischen med skådespelarnas namn och all annan info.

På biosalongerna konkurrerade affischerna som mest med en eller två andra filmer. I videobutikerna kunde 15-20 filmer ha premiär samtidigt, då gällde det att ha affischer som syntes.

Filmaffischerna från andra halvan av 1980-talet och fram till idag har i stort sett följt samma stil. Bilder som försöker locka in oss i filmen. Ibland tagna från en scen i filmen, ibland bjuds vi på bilder som inte finns med i filmerna

"White noise" är trots sin enkelhet en fantastiskt formgiven affisch. Man ser de döda i de ljusare partierna som har formen av ljudvågor. Kreativt och begåvat av formgivaren.

men som ändå lockade besökare, eller kunder till hyrbutikerna.

Under 1980-talet gick man inte längre på bio lika ofta, åtminstone gjorde inte jag och mina kompisar det. Istället bar det av upp till Elsa & Rolf på Q8 där det fanns film att hyra i överflöd. Ibland var filmen man tänkt hyra redan uthyrd, då fick man leta fram något annat – och det fanns att välja på. I och med videons intåg och alla hyrbutiker ex-

"Tillbaka till framtiden" hade en cool affisch som tillsammans med filmen gjorde bilen DeLorean populär många år efter att bilmärket kraschat och gått i konkurs.

ploderade också utbudet av B- och C-filmer. Jag vågar lugnt påstå att jag såg mängder av filmer under de åren jag aldrig skulle gått till en biograf för att se. De flesta var riktigt usla inte minst alla filmer där hjälten var en riktig Enmans-armé. Chuck Norris blev actionhjärte utan att egentligen ha några som helst skådespelarkunskaper, men han kunde slåss.

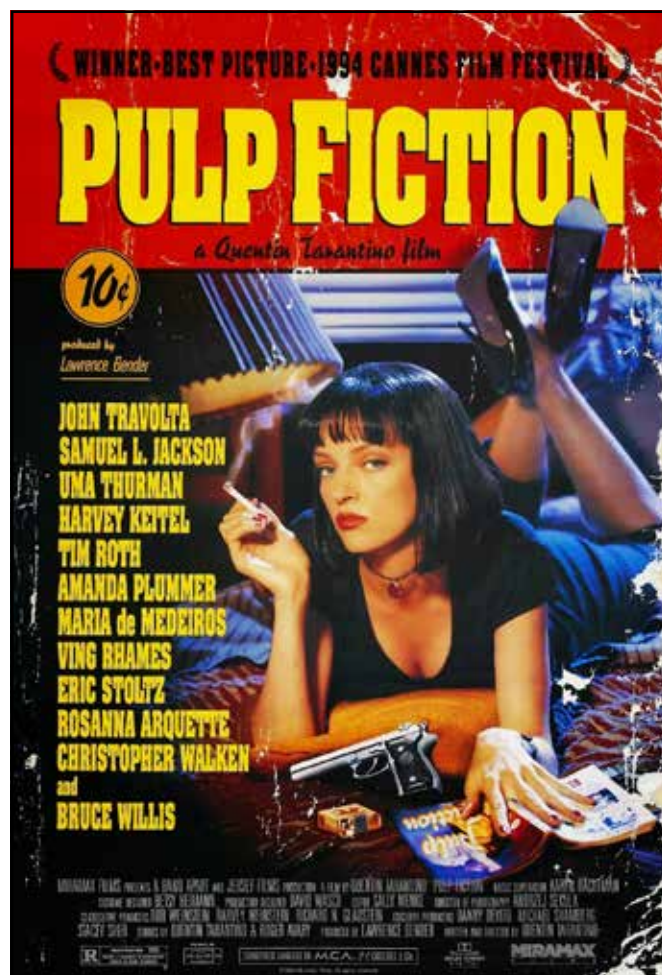
Videofilmerna ersattes sedan av dvd och blue-ray. Då blev det allt vanligare att filmälskarna köpte filmen istället

Rött, svart och vitt. Med den röda dominansen anar man att det är en blodig historia som kommer att berättas. Dessutom följde filmen samma färgtema – stilrent och snyggt.

för hyrde den. Ett tag var det så att man även köpte filmer man sett och kanske inte nödvändigtvis tänkte se igen, men de skulle finnas i samlingen. Även här flödade marknaden av riktigt usla filmer, det var bara det att mediet de kom på hade bättre kvalitet, så nu var det ännu lättare att se igenom det mediokra i filmerna.

Nu laddar man ned filmerna hemma i tv-soffan, så där har filmaffischerna i stort sett spelat ut sin roll. På de stora

”Pul Fiction” är en av Quentin Tarantinos bästa filmer. Han har alltid haft god smak när det gäller det bildmässiga och även musiken i sina filmer. En sann konstnär.

biopalatsen finns de fortfarande även om det blir allt vanligare att det är skärmskåp istället för affischskåp där biograferna kan visa både trailers och bilder på affischer och annonser för filmerna.

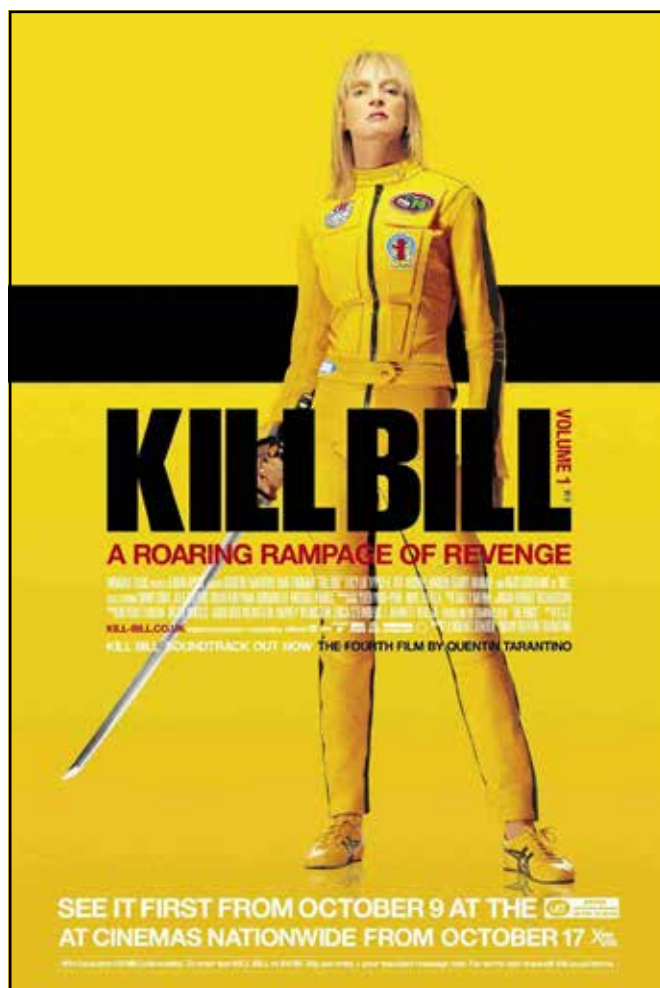
I takt med att datorgrafiken blev allt bättre kunde filmskaparna göra fantastiska sagovärldar och figurer både på film och affischer. Därefter har bildspråket i stort sett varit detsamma på filmaffischerna men med små

"The Terminator" har en snygg bild på affischen, men den faller på det faktum att det är alldeles för mycket text på affischen vilket gör att bilden tappas i effekt.

förändringar utifrån innehåll i filmerna eller om någon ny teknik använts under produktionen av filmen.

För att sticka ut i dagens enorma mediefloed så får skaparna av filmaffischerna ofta tänka utanför boxen. Även om det finns en viss trend som gäller just nu kan det löna sig att göra något helt annat och kanske blicka 50-60 bakåt i tiden och skapa något helt annat – bara för att sticka ut.

"Kill Bill", denna filmaffisch måste vara en av de mest kända. Jag tror inte att många människor i västvärlden inte vet vilken film det är, sedan har nog långt ifrån alla de sett den, men affischen är klockren.

Nu är kanske den stora frågan om filmaffischen kommer att överleva? Tryck- och distributionskostnaderna gör att många filmbolag inte ser på filmaffischer på samma sätt.

Idag kommer filmerna till biograferna digitalt samma med affischerna/trailern som vi nämnde tidigare. Bolagen använder idag tv-reklam och internet i allt högre grad för att sälja sina filmer. Lägg därtill Facebook, Instagram, Youtube och andra sociala medier så har filmbolagen

"När lammen tystnar" har en skrämmande vacker filmaffisch som inte riktigt gör filmen rättvisa.

många kanaler där de kan nå sina kunder. Idag finns det över tre miljarder människor på jorden som har tillgång till internet. Ta sedan i beräkningen av ungefär hälften av internetanvändandet är sökbaserat är det lätt att förstå filmbranschens satsning på den digitala marknaden.

Det borde ju innebära att den fysiska filmaffischen är historia inom kort, eller?

Nej, jag tror verkligen inte det. För även om filmbolagen

"Mad Max Fury Road". En stilren och snygg filmaffisch som verkligen passar filmen. Perfekt bild på Charlize och Tom där den ljusblå färgen högst upp ger det lilla extra. Väl genomtänkt.

idag använder digitala medier för att nå ut till publiken så finns fortfarande en marknad för de som samlar på filmaffischer. Den stora skillnaden blir nog att det inte blir lika lätt att fråga biografmaskinisten om man kan få en affisch när filmen spelats färdig. Vill man ha en affisch på sin favoritfilm framöver får man nog köpa den via nätet och få den skickad hem.

Tony Berg

BeAs KÖK – JAMBALAYA I MUN OCH ÖRA

Lika lite som det bara finns en variant på "Paella" eller "Pytt i panna" så finns det inte ett enda exakt recept på "Jambalaya". Det finns säkert lika många varianter på de olika rätterna som det finns mängden covers på låten "Jambalaya".

När det gäller maträtten så hämtas inspiration från flera olika matkulturer. Västra Afrika, Frankrike och Spanien har alla lämnat sina spår i den risrätt som ibland brukar kallas för "Amerikans Paella". Huvudingrediensen är ris som tillagas med lite olika tillbehör. En sak som INTE passar i en Jambalaya är saffran. Men för övrigt är det fritt fram att tänka utanför ramarna.

Låten Jambalaya har också en historia. Melodin är inspirerad (eller snodd) från låten "Grand Texas" som skrevs och spelades in i slutet av 40-talet av Julius Lamperez. Tillsammans med sin steel guitar och några andra musiker hade de framgångar med sina framträdanden i trakterna runt Louisiana. Det gick så långt att Hank Williams fångade upp melodin och kände att han ville skriva en låt om maträtten "Jambalaya" till melodin "Grand Texas".

På bussar och tåg i samband med Hank's turnéer hörde han ofta att Cajunfolket pratade om maträtten och att de bytte recept med varandra. "Jambalaya and a crawfish pie and fillet gumbo 'Cause tonight I'm gonna see my ma cher amio."

Att dricka till: Till min variant av Jambalaya valde jag en Boston Lager

Jambalayaversioner att lyssna till (förutom att höra hur Grand Texas låter):

Hank Williams, Ronnie Hawkins, John Fogerty, Jeff Healy, eller någon av de, nästan 400, andra versionerna som spelats av olika artister.

Be A Nilsson

ANNONSER FRÅN FÖRR

You better run,
you better do what you can
Don't wanna see no blood,
don't be a macho man
You wanna be tough,
better do what you can
So beat it, but you wanna be bad

Just beat it, beat it, beat it, beat it
No one wants to be defeated
Showin' how funky strong
is your fight
It doesn't matter
who's wrong or right
Just beat it, beat it

They told him don't you ever
come around here
Don't wanna see your face,
you better disappear
The fire's in their eyes and their
words are really clear
So beat it, just beat it

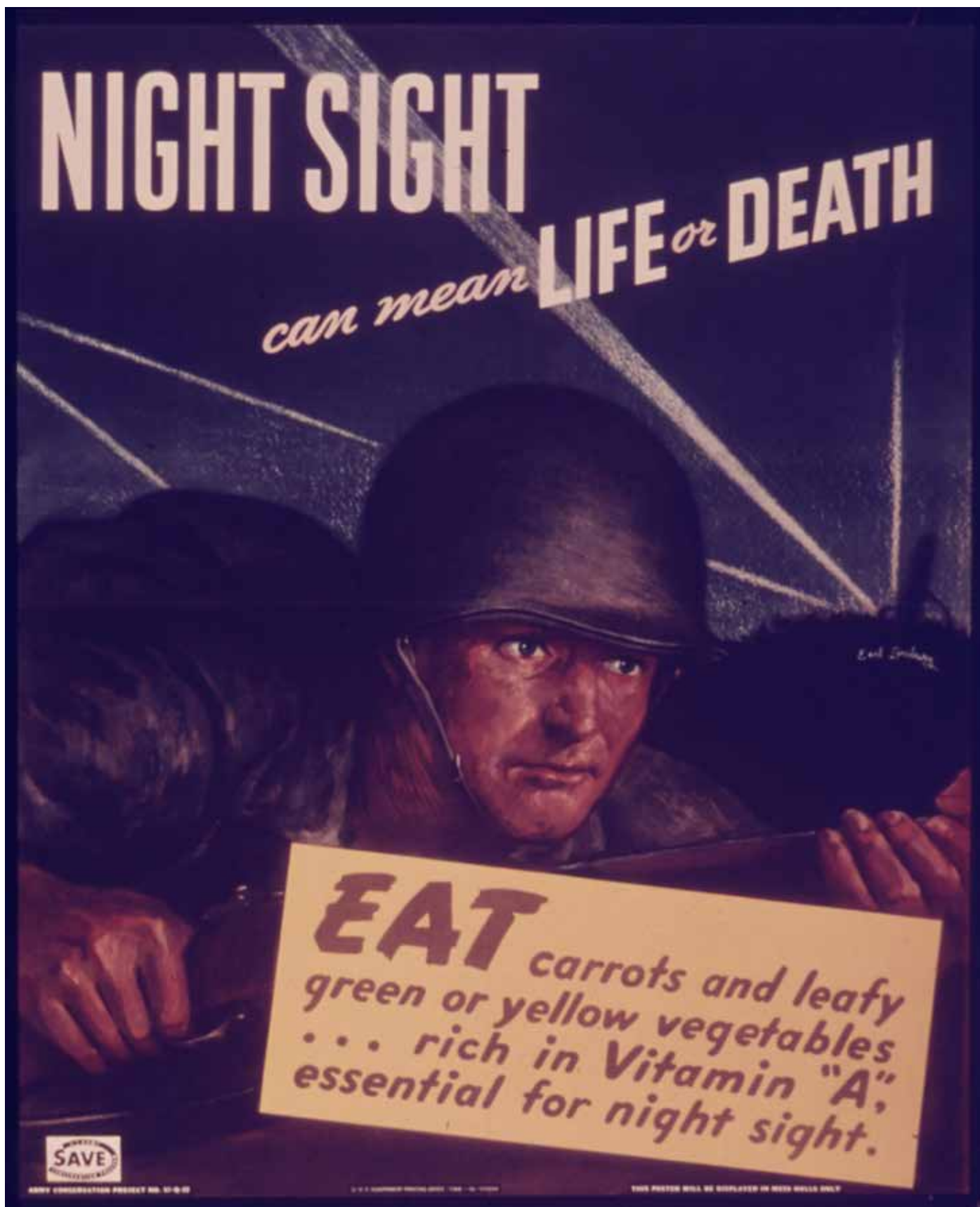
BEAT IT!

Kill Flies and Mosquitoes Fast!

You have to show them that
you're really not scared
You're playin' with your life,
this ain't no truth or dare
They'll kick you, then they beat you,
Then they'll tell you it's fair
So beat it, but you wanna be bad

En annons från andra världskriget med ett gott budskap. Annonsen uppmanar alla inklusive militärerna att äta mycket morötter samt gula och gröna grönsaker för att få bättre mörkerseende – det kan betyda leva eller dö om man ska tro annonsen. Men vad handlade det egentligen om? Som så många gånger tidigare handlar det om propaganda och vilseledning av sina motståndare. De allierade hade uppfunnit radar men ville inte att Tyskland skulle få veta att deras lysande förmåga att "se" i mörkret berodde på en teknisk innovation. Så istället spred de information om hur bra morötter samt gröna och gula grönsaker var för synen. Om man åt mycket av det skulle mörkerseendet bli mycket bättre och det skulle vara förklaringen till att de allierade hittade så bra i mörkret. Hade varit spännande att sitta runt det bordet. Ett befäl säger: "Vi måste hitta ett sätt så att inte tyskarna får reda på att vi har radar", "då föreslår ett ungt befäl – morötter". Den följande diskussionen hade varit rolig att höra.

ANNONSER FRÅN FÖRR

It's Safer
with Asbestos.
The safest Asbestos

is *Bell's Asbestos*

FOR THE
GROUND STAFF

FOR THE
PILOT

"BESTOBELL" FLYING
EQUIPMENT

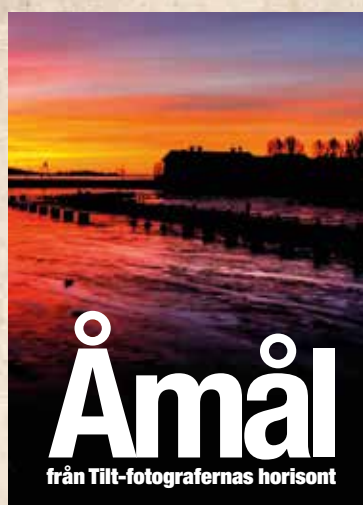
SPECIAL EQUIPMENT FOR GROUND FIRE STAFF AS SUPPLIED
TO THE ROYAL AIR FORCE

**BESTOBELL
WORKS,
SLOUGH,
BUCKS**

Aktuella böcker från och om Åmål

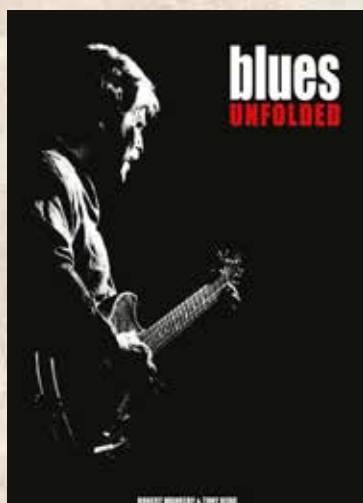
ÅG 250:-

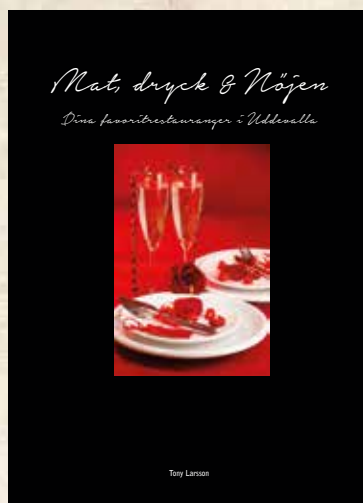
ÅG/ÅB 300:-

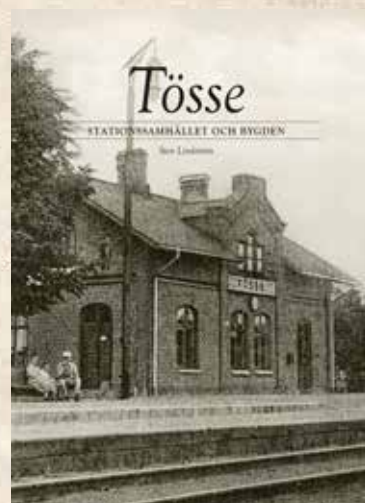
ÅG/ÅB 300:-

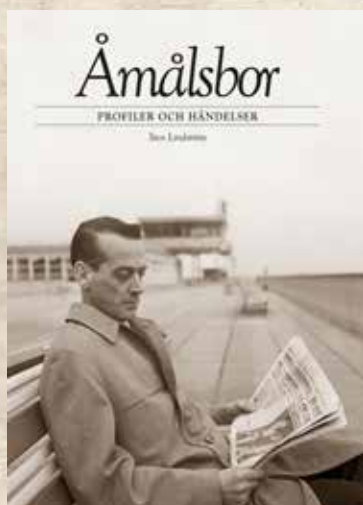
ÅG 250:-

ÅG 350:-

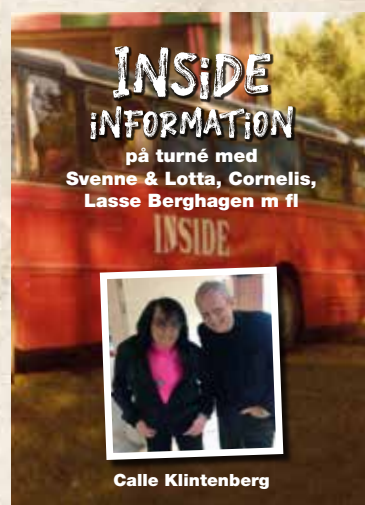
ÅG/ÅB 400:-

ÅG/ÅK 300:-

ÅG 300:-

ÅG 250:-

Böckerna finns att köpa på Åmåls Grafiska AB (ÅG), Åmåls Bokhandel (ÅB) eller Åmåls Kulturhus (ÅK)

BBBB

**Steve Earle & The Dukes
J.T.****(New West)**

Steve Earle har stundtals haft det tufft i sitt liv. Droger och fängelse för egen del. Den alldeles för tidiga bortgången av vännen Townes van Zandt och nu i höstas när sonen Justin Townes Earle gick bort.

Alla tre har det gemensamt att det kämpat med droger och haft musiken som räddningsplanka eller åtminstone något att alltid vända tillbaka till när det varit mörkt.

Steve sörjde länge bortgången av vännen Townes. Han lät sin gamle vän leva vidare genom musiken och sin son som även fick namnet Townes. För drygt tio år sedan gjorde Steve en hyllningsplatta till Townes van Zandt kort och gott döpt till "Townes". Detsamma har han nu gjort till sonen på nya albumet "J.T."

Där tolkar Steve Earle & The Dukes tio av sonens låtar, det är bara avslutande "Last words" som är skriven av Steve själv. Kanske är det just det faktum att det är sonens låtar som gör att albumet inte känns allt för dystert. Det finns för all del några mörka stunder där smärtan lyser igenom, men mestadels är det ändå ett ganska positivt sväng på musiken, även om det också i Justin Townes Earles låtar finns inslag av sorg och lidande.

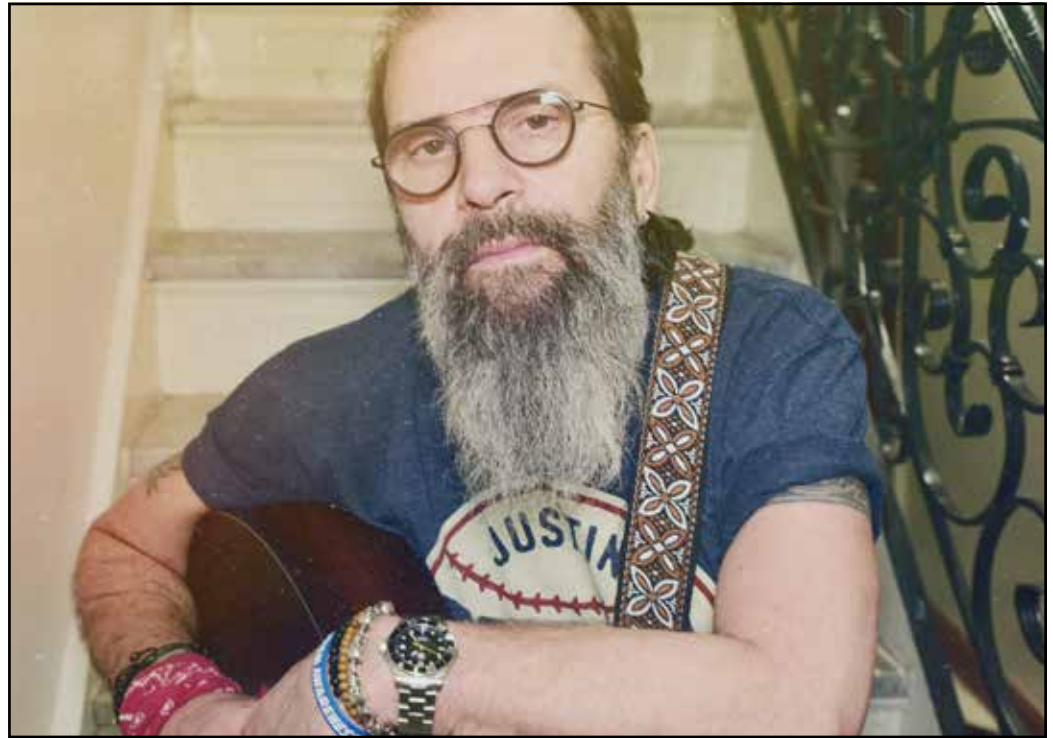
Jag är övertygad om att det varit ett tungt sorgearbete för Steve men istället för att resultatet skulle spegla det blir det ett vackert minne av Justin Townes Earles liv och gärning. En hyllning som han är väl värd. Jag brukar ha svårt för just den här typen av sorgealbum men inte när Steve Earle ligger bakom. Det finns ändå i allt lidande en blick uppåt, framåt mot en ljusare och lycklig tillvaro. Vägen dit är kanske lång för Steve Earle, men han har i alla fall påbörjat resan.

BB

**Jakob Hellman
Äntligen borta
(Universal Music)**

Att recensera ett album av Jakob Hellman är ingen lätt sak. Det är ingenting man gör ofta med tanke på att intervallen mellan hans album är 32 år. Debuten var ett fantastiskt album och vi var många som ville ha mer av denne lätt skygge musiker när det begav sig. Men så blev det inte. Han drog sig tillbaka och även om det funnits rykten vid några tillfällen genom åren är det inte förrän 2021 som det äntligen finns ett nytt album med Jakob Hellman.

Men finns magin kvar? Ja, till vissa delar. "Äntligen borta" är inte ett lika

Steve Earle. Foto: Shervin Lainez

starkt album som "...och stora havet", men det hade nog heller ingen förväntat sig. Men när han glimtar till känns det som i gamla tider. Det inledande titelspåret "Äntligen borta" känns som en naturlig fortsättning på förra albumet.

Jakob Hellmans förmåga att skriva vackra låtar kryddade med välskrivna texter finns kvar, åtminstone på de bästa spårerna. Jag kan mycket väl tänka mig att han kommer få en och annan hit från albumet men riktigt i klass med "...och stora havet" är det inte. Ett helt ok hantverk utan att kännas som en blivande klassiker.

BBB

**Sammy Hagar & The Circle
Lockdown 2020
(Mailboat Records)**

Sammy Hagar har hunnit med mycket under sin karriär. Efter några år med bandet Montrose satsade han på en solokarriär med ett kort avbrott för supergruppen Hagar Schon Aaronson Schrieve innan han ersatte David Lee Roth som sångare i Van Halen.

Efter Van Halen körde han solo ett tag till innan han var med och bildade Chickenfoot med Van Halen-basisten Michael Anthony, Red Hot Chili Peppers trummis Chad Smith och gitarristen Joe Satriani. Bandet fick en del framgångar men projektet har gått på sparlåga under ett antal år. På senare tid har Sammy gärna spelat med bandet The Circle tillsammans med Michael Anthony, Jason Bonham och Vic Johnson på sin bar Cabo Wabo Cantina.

Under nedstängningen på grund av Corona har bandet bevisligen tillbringat en hel del tid i studion, eller ja, det är inte helt sant, det ska stå studios. Det mesta är inspelat hemma hos var och en sedan har det skickat runt det och sammanfogat allt till albumet "Lockdown 2020".

Inledande "Funky feng shui" är en egen komposition som kom till efter att Jason Bonham uppmanat alla i bandet att spela in sin uppvärmningsrutin, sedan växte det ut till en låt. I övrigt består albumet av idel covers som är inspelade under åtta månaders tid.

Trots att de inte suttit tillsammans och spelat in albumet känns ändå spelglädjen äkta. De har säkert haft roligt när de spelat in sina respektive delar.

Andra spåret, "Won't get fooled again" (The Who) känns igen direkt på de inledande tonerna och bandet gör verkligen låten rättvisa. Tung rak rock utan kompromisser, dock med glimten i ögat. Samma med Bob Marleys "Three little birds". Några Van Halen-låtar hinner de också med tillsammans med David Bowies "Heroes", AC/DCs "Whole lotta Rosie", Buffalo Springfields "For what it's worth" och Little Richards "Keep a-knockin'". En perfekt platta att få fart på lördagspartyt med, om man nu finge ha ett.

Mina personliga favoriter på albumet är "For what it's worth", "Whole lotta Rosie" och "Won't get fooled again". Visst, det är ett coveralbum och det hade varit mer spännande om bandet levererade

nytt eget material. Men det är trots allt ett album som får mig på gott humör så blir i alla fall ett godkänt betyg.

BBB

**Creye
II
(Frontier)**

Det är säkert inte många i Sverige som hört talas om AOR-bandet Creye, såvida man inte bor i Malmö, där har bandet en trogen skara följare.

Men i England är bandet betydligt hetare. Svenska AOR-band är inte helt vanligt. Det finns mängder av bra svenska band inom genren. Det som kanske skiljer Creye mot många andra svenska band är åldern på medlemmarna. Det är unga killar allihop.

Bandet grundades av lead gitarristen och låtskrivaren Andreas Gullstrand. Inledande "Broken highway" säger inte så mycket, det är ett bra hantverk men låten lyfter aldrig. "Carry on" som är en av singlarna från albumet är klart vassare. Refrängen är klockren och sitter redan efter ett par genomlyssningar. Låten följs av albumet andra singel "Find a reason" är också den riktigt bra. En annan av mina favoriter från albumet är "Closer".

Vreye var före jag började lyssna på detta album helt obekant för mig. Men albumet har givit mersmak så nu ska jag ta tag i debutalbumet som släpptes 2018 och se vad jag kan tänkas ha missat. Creye är absolut något för alla er som älskar AOR-rock, missa inte detta.

BBB

Wig Wam Never say die (Frontier)

Första kontakten med Wig Wam var bandets promotionfoto. Det första jag tänkte på var att bandet var amerikanskt, troligen från någon av sydstaterna. Lite lagomt ruffigt och halvskitigt. Tanke nummer två var att bandet påminde lite om Motley Crue i framtoning och tredje tanken var att det såg ut att vara tungt.

Jag var inte helt rätt ute. På tredje punkten var jag relativt nära men inte ända framme.

Wig Wam kommer från Halden i Norge och har representerat Norge i Eurovisionsschlagerfestivalen redan 2005. Vill bara påpeka att det sista inte är någon merit i mina ögon. Musiken då? Jo, det är riktigt bra – och tungt. Det tog några lyssningar, men albumet växer undan för undan.

Sångaren Åge Sten Nilsen har bra löd i sången och kompet är lika blytungt som tigt. Lägg därtill Trond Holters tunga riff så finns faktiskt allt som behövs för att bandet ska kunna få en stor skara nya fanns.

"Never say die" är första albumet sedan 2012 och det känns som om pausen har gjort bandet gott. Lyssande lite på de föregående albumen och senaste releasen står i en klass för sig själv. Albumets två bästa spår är "Never say die" och "Kilimanjaro", men övriga låtar ligger inte långt efter. Det här är ett album jag kommer att återkomma till med jämna mellanrum.

BB

Foo Fighters Medicine at midnight (RCA)

Jag har alltid gillat Foo Fighters hållning till sin musik. Förutom att skapa många grymma rocklåtar har medlemmarna alltid glimten i ögat. Dave Grohl har aldrig gjort någon hemlighet av att han är väl medveten om att han lever hela rockdrömmen, men det spelar mindre roll så länge de får spela sin musik, ha roligt och glädja sin publik.

Jag hade ganska höga förväntningar på albumet, som jag brukar ha när det gäller Foo Fighters och för det mesta blir de infriade, men inte denna gång. De flesta låtar känns slätstrukna och ointressanta och om det inte vore för Dave Grohls röst hade jag nog inte ens gissat på att det var Foo Fighters.

Några få små ljuspunkter finns det i låtarna "Waiting on a war", "No son of mine" och "Love dies young" men det är alldeles för klen för ett band som detta – tyvärr.

The Pretty Reckless. Foto: Fearless

BBBBB

The Pretty Reckless Death by rock and roll (Fearless)

Det har varit jobbigt för Taylor Momsen och hennes The Pretty Reckless sedan deras producent och vän Kato Khandwala dog i en motorcykelolycka i april 2018. Han jobbade med bandet på deras tidigare album och samarbetet bar ordentligt med frukt.

Nu är bandet tillbaka med nya albumet "Death by rock and roll" som också är titeln på det inledande spåret. Vilken start sedan. Taylor Momsens röst är lika förtrollande som vanligt och låten har redan hunnit klättra på listorna.

Lite med lugnare blir det på albumets andra spår "Only love can save me now" där Soundgardens Matt Cameron och Klm Thayil gästar. Även på tredje spåret "And so it went", har bandet bjudit in en gäst. Tom Morello riffar loss ordentligt när tempot höjs igen.

Ju mer jag lyssnar på albumet desto mer inser jag att bandet har lyckats behålla sitt sound. Det kan väl inte vara så svårt kan tyckas, men det är lättare sagt än gjort när man arbetar med en producent och tekniker som verkligen förstod bandet och lyckades få ut det bästa av Taylor och de andra. Jonathan Wyman kallades in som producent och har skött jobbet tillsammans med Taylor Momsen och bandet gitarrist Ben Phillips.

"Death by rock and roll" är ett fortsatt kliv framåt för bandet samtidigt som Taylor blir allt bättre som låtskrivare. Ett album som förtjänar sin chans.

B

Foxy Shazam Burn (EEE OOO AH)

Det här är ett band som verkligen inte gjort sig själv några större tjänster. De började som glam-rockare med scenshower som fick publiken att växa stadigt för tiotalet år sedan. Även några av de stora skivbolagen fick upp ögonen för bandet, men sedan gick det bara utför.

Bandet lämnade glamrocken och famlade runt i en rad olika genrer, ofta visade dit av skivbolagsbossar och andra förstäsigpåare. Där tappade bandet också sin identitet och det blev allt glesare med publik. Det började för ungefär tio år sedan.

Nu har bandet hittat tillbaka till rätt väg igen, men när inte ända fram. Jag tror att en del av de som inte hört bandet tidigare kommer att avfärda det som The Darkness-kopior. Helt klart finns det många gemensamma beröringspunkter, och kanske har belackarna rätt. Jag har lite svårt att bestämma mig om det känns genuint eller om bandet sneglat för mycket på The Darkness. Till slut landar jag någonstans mitt emellan. Problemet är att det spretar alldeles för mycket. Foxy Shazam återfaller i gamla synder samtidigt som låtmaterialet inte håller.

BBBBB

Bai Kamara Jr & The Voodoo Sniffers Salone (Moosicus)

Bai Kamaras rötter märks tydligt i hans musik. Västafrikansk blues

som är fantastiskt medryckande och vacker. Det är förvisso länge sedan Kamara lämnade Sierra Leone. Numer bor han i Belgien, men sina musikaliska rötter har han vårdat ömt.

Han bjuder på glad och medryckande blues för att i nästa låta måla upp en ödesmättad stämning där han berättar om det tuffa liv som han och han landsmän fått leva med. Hans starka röst och vackra gitarrspel ramar in låtarna på ett utsökt sätt. Kompet från The Voodoo Sniffers är lika sparsmakat som bländande. För mig är Bai Kamara en ny bekantskap och en stor positiv överraskning. Ett perfekt album att förtrollas av en kväll när vädret tvingar mig inomhus.

BB

Cats In Space Atlantis (Moosicus)

Nyskapad go rock som doftar 1970-tal av ett gäng musiker som varit med ett bra tag. Om man listar banden dessa musiker spelat med tidigare förstår man att det finns kapacitet. T'Pau, Gillan, Sweet, Asia och Mike Oldfield för att bara nämna några. Låtar som "Revolution", "Marionettes" och "Magic lovin' feelin".

Musikalist är det klockrent, duktiga musiker så det sitter. Det som göra att inte hela albumet lyfter är dels att låtarna är lite ojämna, sedan väljer bandet inte en klar riktning utan snurrar lite hit och dit.

Det är inte ett album som kommer att spelas i sin helhet så ofta, men vissa låtar kommer jag att komma tillbaka till med jämna mellanrum.

BBB

Ricky Warwick

When life was fast & hard

(Nuclaeer Blast)

Första låten är inte många takter gammal när tänker "Thin Lizzy" och visst finns det många beröringspunkter. Ricky Warwick slog igenom med bandet The Almighty och blev sedan sångare i Black Star Riders där tidigare Thin Lizzy-gitarristen Scott Gorham också är medlem.

På sitt sjunde soloalbum har Ricky tagit med sig basisten Robbie Crane från Black Star Riders, med ombord är också Buckcherry-medlemmarna Keith Nelson och Xavier Muriel.

Keith har varit med och skrivit låtarna, spelar gitarr och producerat, Xavier svarar för trummandet. Dessutom gästas Ricky av herrar som Joe Elliott, Luke Morley, Dizzy Reed och Andy Taylor.

En av låtarna, "Time don't seem to matter" är skriven tillsammans med hans dotter Pepper. Hon är också med och sjunger på låten som sticker ut med sin mestadels akustiska instrumentering. På det hela taget är det ett starkt rock-album, om det är vinylutgåvan du köper. Visst finns det några svagare låtar bland de elva spåren, men cd-varianten består av två skivor där den andra skivan nog mest får tas som Coronaterapi för Ricky och musikerna.

Det är lite glimten i ögat över det hela, men det blir inte särskilt roligt. Jag kan förstå musiker som vill göra en cover på en låt de gillar, men ibland funderar man på hur det är ställt. Covern på Britney Spears "Oops I did it again" är inte roligt att lyssna på. Jag kan för mitt liv inte förstå varför han valt att ha med låten. Den låt som fungerar bäst på coverplattan är "Summertime blues", "Burning love" kan också funka, om man är lite småslirig och vill ha party. Nej, håll er till vinylen så slipper ni genomlida coverlåtarna.

BBBB

Hayley Williams

Flower for vases/Descanos

(Atlantic)

Hayley är en av många artister som använt Corona-pandemin och den nedstängning av samhälle och livescen den fört med sig till att låta sin kreativitet flöda. På sitt nya soloalbum har hon gjort i stort sett allt. själv. Hon spelar alla instrument, står för all sång och har även varit sin egen tekniker vid tillfällena. Albumet är inspelat i hennes hem i Nashville. Den enda hjälpen hon haft är producenten Daniel James och teknikern Carlos de la Garza som tagit hand om Hayleys musik på ett varsamt sätt.

Taylor Swift. Foto: Universal

Musiken är sparsamt orketstrerad och hela albumet har en skön tillbakalutad känsla med spröda vackra sånger

Dessa mjuka och vackra låtar är långt ifrån vad Hayley gör till vardags med Paramore, men hon gör det med en sådan självklarhet att jag inte för en sekund skulle tro på att detta är ett sidoprojekt om jag inte hade hört Paramore.

Textmässigt är det väldigt utlämnande och visar en hel del smärta och lidande. Minnen från barndomen, förhållanden och uppbrott.

Det här är ett album som även om det finns låtar som absolut skulle passa på en lista med blandade favoriter så ska det lyssnas på som en helhet, från början till slut med fullt engagemang. Det förtjänar Hayley och albumet.

BBBBB

Taylor Swift
Evermore

(Universal)

I höstas släppte Taylor Swift överraskande albumet "Folklore" som gick i en helt annan och lugnare riktning än hennes närmast före-

gående album "Lover" ett fantastiskt album som i likhet med många andra jobbat fram i studion under Corona. Nu har nästa album landat, "Evermore". Det fortsätter i samma sköna softa still som "Folklore".

Det var inte många som kände till "Folklore" innan det släpptes. Nästan lite nonchalant meddelade Taylor Swift knappt ett dygn före att hon skulle släppa ett album följande dag. Samma sak denna gång, men nu blev det officiellt bara några timmar före att albumet fanns tillgängligt digitalt.

"Evermore" fortsätter där "Folklore" slutade men utvecklas också från föregående albums ganska strikta ljudbild. Som alltid är låtskrivandet på en hög nivå och även denna gång Aaron Dessner från The National med och producerar.

Finns det då inga skillnader? Jo, det gör det även om de kanske är små och kanske inte upptäcks på de första genomlysningarna. På "Evermore" soundet lite friare och påminner stundtals om den Taylor Swift världen känd före Corona. Poplåtar som verkligen fastnar.

För mig som normalt lyssnar mycket mer på rock och Americana

var det lätt att inte ta Taylor Swift på allvar i början, men det går inte att bortse ifrån att hon till fullo behärskar sitt hantverk.

Många av hennes låttexter känns som små filmmanus vilket i sig är en styrka att på tre minuter kunna berätta en historia som skulle kunna fungera som en betydligt längre film. Något som också Bruce Springsteen är en mästare på.

"Gold rush" kunde faktiskt lika gärna varit med på albumet "Lover" med en annan produktion. Det fortsätter i samma stil med "No body, no crime" där Haim gästas. Även "Long story short" känns som något som kan ha varit tänkt för "Lover" men som inte fick plats utan omarbetades till "Evermore". Om så är fallet eller inte har jag ingen aning om, men låten har absolut en poppig puls som fungerar, men som här får en softare produktion och framtoning, men ändå är lika stark och lockande. "Evermore" är ett komplett album som kan få även en skitdag att bli bra. Fixa en kopp te, en ostmacka och lägg skivan på grammfonen, sedan är det bara att luta sig tillbaka i soffan och låta musiken sprida värme.

BBB
Still Corners
The last exit
(Wrecking Light Records)

Still Corners består av den engelska sångerskan Tessa Murray och den amerikanske gitarristen, låtskrivaren och producenten Greg Hughes.

Albumets absoluta höjdpunkt är låten "White sands" som rakt igenom är magisk. Uppfriskande uptempolåt på ett annars ganska lugnt och försiktigt album. De andra låtarna är snyggt förpackade både musikaliskt och med Tessas fantastiska röst, men det blir lite för släpigt emellanåt.

"Till we meet again" har någon mystisk Fleetwood Mac-känsla över sig, lite som om Lindsey Buckingham varit inblandad. Även den därefter fljande "A kiss before dying" känns bekant, lite åt Chris Isaaks "Wicked game"

På "Mystery road" steppar duon upp tempot en aning igen och är väl så nära en road-trip-låt de kommer på detta album. "The last exit" har något, jag kan inte riktigt sätta

fingret på det. Efter första genomlyssningen var det bara "White sands" som fastnade, men för varje ny genomlyssning hittar jag nya små detaljer och guldorn.

BBB
Barry Gibb
Greenfields: The Gibb brothers
song book, vol 1
(Capitol)

Jag lyssnade mycket på Bee Gees under 1960- och 70-talen. Det var inte för att jag ville från början, men min bror Carsten som bodde hemma då älskade bandet. Det gjorde också min mor efter ett tag.

I början var det mest irriterande, efter ett tag började jag sjunga med så gott jag kunde. Efter det har Bee Gees alltid haft ett plats i mitt musik-hjärta även om jag länge hade svårt för bandets falsett-period.

Bröderna Gibb hade en fantastisk förmåga att få ståmsången magisk, och gjorde också en hel del bra låtar genom åren.

De hade några riktiga stora hits

under sin karriär. En av mina tidiga favoriter var "Massachusetts". Sedan lyssnade jag mycket på "Jive talkin'" från filmen "Saturday night fever" med John Travolta i huvudrollen. Från samma album fick de ett par dunderhits med "Stayin' alive" och "Night fever". Två år senare släppte de albumet "Spirits having flown" och det var tillbaka på toppen av listorna igen.

Nu är det bara äldsta broder Barry Gibb kvar, Maurice gick bort 2003 och Robin gick bort 2012. Han har plockat fram trios låtskatt igen och gjort ett countryalbum av det hela. Jag gillar ju country så detta borde vara ett klockrent album för min del.

Gästlistan går inte av för hackor. Keith Urban, Dolly Parton, Jason Isbell, Alison Krauss och Sheryl Crow och ytterligare en handfull stora artister. Men funkar det? Ja, stundtals är det så bra att det nästan för ont. Jason Isbell sjunger med en röst stor nog för en katedral i "Words of a fool". "Too much heaven" med Alison Krauss är nog en framtida klassiker

som duett. Jay Buchanan och Miranda Lambert förgyller "Jive talkin'" som har ett fantastiskt gott groove.

Tommy Emmanuel smeker fram vackra toner i "How deep is your love" där även Little Big Town är med och körar.

Versionen på "To love somebody" med Jay Buchanan är också klockren. Vilken låt och vilken version, gåshudsvarning.

I övrigt lyfter dock inte låtarna. Det är ett ok hantverk, men inget speciellt och inte i närheten av den nivå det var på låtarna när Bee Gees gjorde originalen vilket är lite synd för hade albumet hållit samma höga nivå som de låtar jag nämnt tidigare i texten hade detta kunnat bli årets album.

Nu räcker det inte hela vägen dit, tyvärr. Några låtar passar inte riktigt i den countrydress de fått samtidigt som kemin inte verkar finnas med alla medverkande artister. men guldornen gör ändå ett inköp nödvändigt, åtminstone för mig.

Ulf Drake.

Foto: Tony Berg

Niklas Bergsland, trummis i Magnolia.

Foto: Tony Berg

Ricardo Soncin, basist i Dramalove.

Foto: Tony Berg

Harry Banks Buzzers på Örnäsbadet i Åmål. Dan Magnusson, Jan-Olov Husmo, Robert Wangeby och Harry Banks .

Foto: Tony Berg

Göran Blues Band. Jimmy Östlund, Göran Blues Karlsson, Thomas Andersson och Albin Östlund.

Foto: Tony Berg

Hanna Löwenborg, Saga bio i Åmål 2020.

Foto: Tony Berg

Traveling Circus. Bobby Svanér de la Cruz soloprejt.

Foto: Tony Berg

Sunroof. Daniel Fridlund Brandt, Mattias Brandt-Wallin, Mark Tholin och Ronny Eriksson

Foto: Tony Berg

MUSIK/LOKALA VINYLER

Coronaviruset har ställt till det för många, inte minst musiker. Så passa på att ge lite draghjälp till de av våra lokala musiker som har vinylalbum att sälja. Ett album kostar inte mer än entrén till en konsert, men räcker mycket längre. Kontaktinfo finns under respektive album. Finns även med några mindre lokala musiker vars album är värda att ha i din samling. Och ja, det finns en singel med på sidan.

Mark/Martin: Mark/Martin
(Åmål Records) 150:-
amalrecords.se

Marcus Bohm & The Bang: 56
(Åmål Records) 150:-
amalrecords.se

Mark Tholin: Charred Tree
(Åmål Records) 150:-
amalrecords.se

Dan Viktor & Dan Magnusson: Ferlin (Nacksving) 199:-
072-562 15 11

Magnolia: På djupt vatten
(Transubstans) 150:-
073-055 78 27

Magnolia: Svarta sagor
(Transubstans) 150:-
073-055 78 27

Magnolia: Ta tjuren vid hornen
(Transubstans) 150:-
073-055 78 27

Magnolia/Kometen: Ge ditt liv en chans/Ball of fire
(Transubstans) Singel 60:-
073-055 78 27

Göran Samuelsson: Tupilak
(Fergus Record) 250:-
goransamuelsson.se

Maddox Street: Ultraviolet
(Mad Ox) 229:-
076-805 13 56

Lisa Lystam Family Band: III
(Ramasound) 250:- inkl frakt
lialystam.se

Heavy Feather: Debris & Rubble
(The Sign Rec) 239:-
heavyfeatherofficial.bandcamp.com

Siena Root: Secret of our time
(M.I.G.) 230:-
sienaroot.com

Seasick Steve: Can U cook?
(BMG) 239:-
ginza.se

Seasick Steve: Live At Third Man Records
(Third Man Records) 169:-
ginza.se

Seasick Steve: Love & Peace
(Ada Uk) 239:-
ginza.se

Foto: Lina Olsson

Lina Olsson Älgårås

Vad lyssnar du mest på just nu?

– Sköna melodiösa 1980-talslåtar som "Hungry Eyes" med Eric Carmen och "Love Changes (Everything)" med Climie Fisher när jag är ute och går osv. Hemma i köket när jag lagar mat eller bara tar det lugnt blir det klassiskt. Händel är en favorit.

Vilken var den första skivan du köpte själv?

– "Brand New Heart" med Carola.

Och vart köpte du den?

– Inne på lilla Skiv-Lina på Kyrkogatan i Åmål för tre kronor.

I ditt tycke, vilken är den bästa skivan genom tiderna?

– "This Is Acting" med Sia.

Bästa partyplattan för lördag kväll?

– Det är Robyns senaste album "Honey"

Bästa söndagsplattan?

– John Mayer och albumet "The Search For Everything". Underbart album.

Foto: Tony Berg

Thord Gårdebratt Åmål

Vad lyssnar du mest på just nu?

– Mickey Jupp och Dave Alvin.

Vilken var den första skivan du köpte själv?

– Första albumet jag köpte var Lovin' Spoonfuls samlingsskiva "Best of Lovin' Spoonful"

Och vart köpte du den?

– På gammal klassisk mark hos LT-Musik i Åmål.

I ditt tycke, vilken är den bästa skivan genom tiderna?

– Det är utan tvekan "Ducks DeLuxe 1St", med just Ducks DeLuxe.

Bästa partyplattan för lördag kväll?

– Det är The Faces album "Snakes & ladders: The Best of The Faces".

Bästa söndagsplattan?

– På söndag blir det soffan med Magnus Lindbergs album "Röda läppar" på grammofofonen.

Me & My Rock-T-shirt

För några år sedan påbörjades ett projekt som fick namnet Me & My Rock-T-shirt. Tanken var att ställa ut bilderna vilket också gjordes i samband med Åmåls Fotofest ett år. Men efter ett tag försvann inspirationen, men nu är tiden mogen att fortsätta fotograferandet för en ny utställning. Så jag kommer att fotografera så många personer jag kan framöver i t-shirts med deras favoritartist logo/tryck på. De som ställer upp måste vara medvetna om att bilderna ska visas i utställningsform och förhoppningsvis också ges ut i bokform. Vill du vara med och visa upp din rock-t-shirt?

Skicka ett mail till info@amalsgrafiska.se så löser vi en plåtning.

Åmåls SKs Erik Blomqvist gör ett av Åmåls tre mål i bortamatchen mot Grums IK i hockeyns division I Västra 7 oktober 2001 i Billerudshallen. Grums var storfavoriter inför matchen, men Åmål kämpade till sig en poäng efter en darrig inledning med underläge. ÅSK arbetade som ett lag medan Grums spelare mestadels gav sig ut på soloprojekt i tron att Åmål var en lätt motståndare. Starkt bidragande till segern var Jimmy Engberg i Åmåls mål som gjorde en stormatch.

Foto: Tony Berg

Anna Ödman har lämnat både försvarare och målvakt bakom sig i Fengersfors IKs match mot Rösse på Fengershof 16 september 2001 och rullar lugnt in bollen i mål. Fengersfors vann matchen 1-0.

Foto: Tony Berg

Fotbollslegendaren Glenn Hysén med förflutet i klubbar som IFK Göteborg, PSV Eindhoven, Fiorentina och Liverpool gästade Åmål i februari 2001 och körde ett träningspass i snöslasket med ett gäng unga IFK Åmålsspelare. **Foto: Tony Berg**

Hans-Åke Blixt rundar en Högsäterförsvare i matchen mellan lagen på Fengershof 5 juni 2001. Bortalaget vann matchen med 1-0. **Foto: Tony Berg**

IFK Åmåls Dan Dahlberg gör en dragning hemma på Örnäsvallen i en match mot Ödeborg i början av 2000-talet..

Foto: Tony Berg

På väg mot målet visd Örnäsudden med spinnakers uppe. Bilden tagen någon gång på 1990-talet.

Foto: Tony Berg

Björn Goop defilerar in till en av sina många segrar på Mörtébols travbana.

Foto: Tony Berg

Svenska simmareset Louise Karlsson vid en tävling i Åmåls simhall precis före hon fick sitt stora genombrott. Hon hade redan då utvecklat sin startteknik och hade mycket mer kraft i starthoppet än sina medtävlare vilket gav en tidig ledning i loppet..

Foto: Tony Berg

Moodestysplace

Maria Olsen Photography

www.moodestysplace.com

Baretta Magazine nummer 12 kommer 31 maj 2021

Redaktionen tar gärna emot tips om kommande evenemang, intressanta artikeluppslag, personporträtt och annat. Hör gärna av er på e-postadressen nedan, vår facebookside eller direkt till någon av oss på redaktionen. Vi ses i februari!

barettamagazine@gmail.com